

పాపిత - వార - 1975 - జూలై - రిసెంజం 15.7.75

SCAN
B

మొప్పలనేని శేషగిరిరావు
సమర్పించు

రవినందర్
ఆర్ట్ డిజైన్

రంగనాయకమ్మ నంది

బివివిత్తం

ఉత్తమనకలర్

సాతకవి బ్రాహ్మణ్
అనిత ప్రభాస్
ఎంటర్ప్రైసెస్
శ్రీనివాస్
నెట్వర్క్, హైదరాబాద్
నటన విలం ఎక్స్ ప్రెస్

Ramalakshmi
VEEKAY

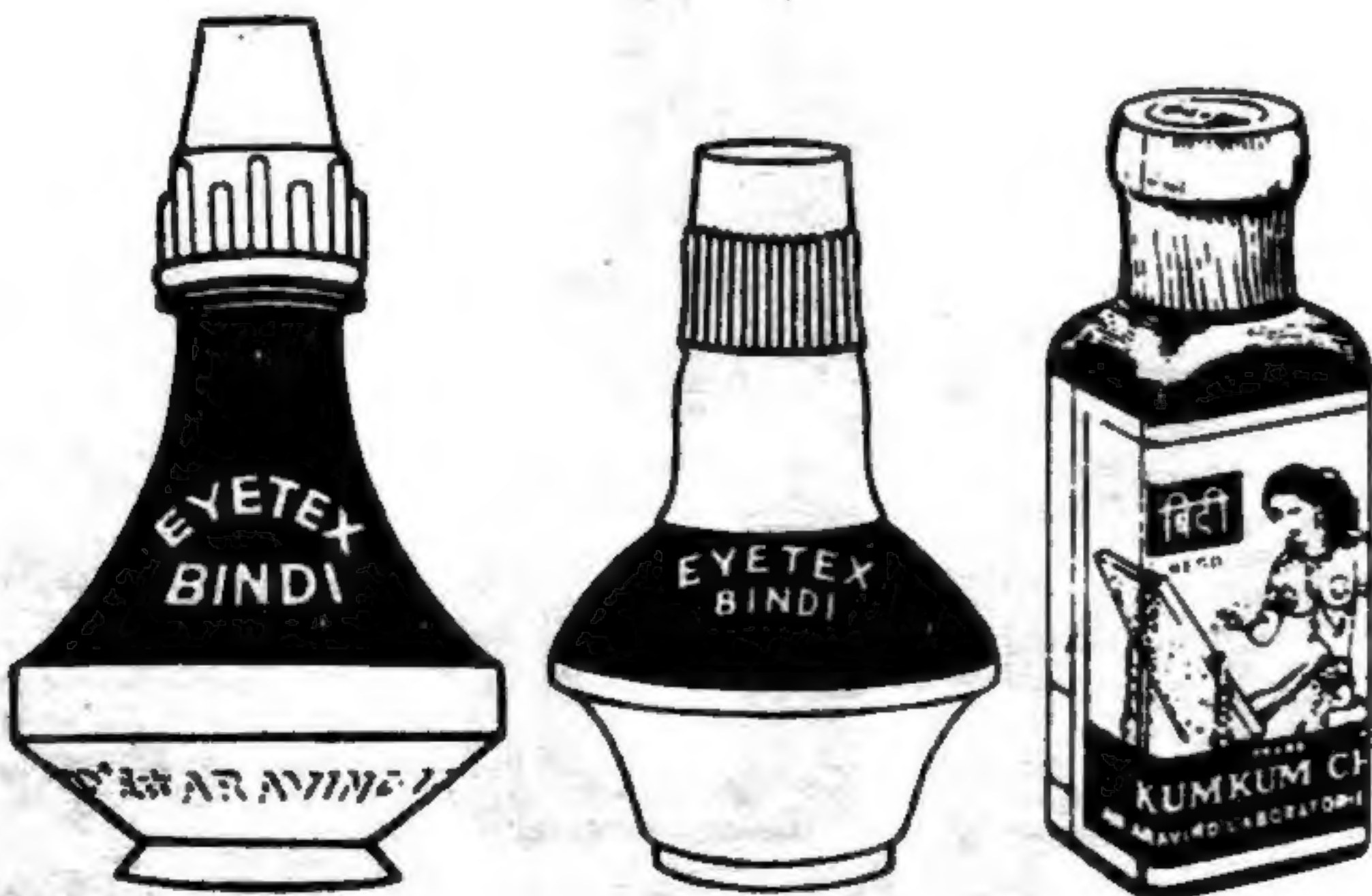
నిర్మాత
ప్రొ. సునీల్ చౌదరి దాసరి నారాయణరావు
శ్రీకృష్ణ, మాటలు, దర్శకత్వం

ఆమె
లావణ్య రహస్యమే
బిటిక్స్

శౌందర్య పాషాన్ సాధనములు

ముప్పయి ఏళ్ళకు పైగా
నాణ్యతకు నమ్మకమునకు
ప్రసిద్ధి చెందినవి

Aravind Laboratories
MADRAS-33

AL-3

**తలనొప్పి!
తలనొప్పి!
తలనొప్పి!**

కేవలము ఒక్క

అవేదన్®

పస్

**సత్వరమైన, నిశ్చయమైన
నివారణ యిస్తుంది!**

III SQUIBB®

SARABHAI CHEMICALS PRIVATE LIMITED

® జి.ఆర్. స్క్విబ్ & సన్స్ ఇన్కార్పొరేటెడ్ వారి రెజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కుకు చిహ్నం.

దీని లైసెన్స్‌డు ఉపయోగదారులు ఎస్‌సిపిఎల్.

Shilpi SC-6A/74 Tel

మూల చిత్రం :
యమ్. యస్. సుబ్బలక్ష్మి
వ్యాసం :
రోవల 6, 7 పేజీలలో

వనిత

సంపుటి : 1 సంచిక : 2

జూలై పదిహేను : 1975

విడి ప్రతి : ఒక రూపాయి

సింహళం: 0-97 పెంట్స్ మలేషియా: 65 పెంట్స్

తెలుగు పత్రికలకు చిరపరిచితమైన పేరు శ్రీమతి ఆరెకపూడి (కోడూరి) కొసల్యాదేవి. ఆమె ఇంత వరకు పద్దెనిమిది నవలలు - రెండు నవలికలు రాశారు. నవలల్లో 'చక్ర భ్రమణం', 'ప్రేమ నగర్', 'చక్రవృత్తం' చలనచిత్రాలుగా నిర్మింపబడ్డాయి. 'కోడ కృతు', 'కల్పన', 'తీయని బాద', 'సుప్రభాతం' కీర్తికలతో నాలుగు కథా సంపుటలు వెలువడ్డాయి.

కొసల్యాదేవి రాజమండ్రిలో పుట్టారు. పట్టభద్రురాలు. భర్త ((శ్రీ ఆరెకపూడి రామకృష్ణ) గారి ఉద్యోగరీత్యా ప్రస్తుతం కోట (రాజస్థాన్)లో వుంటున్నారు.

"ఒక్కొక్క ఇంట ఒక్కొక్క బాద - ఒక్కొక్క గాద - ఒక్కొక్క అసంతృప్తి - కనిపిస్తా" యంటారు కొసల్యాదేవి.

ఇంట్లో తిని కూర్చున్నావని విద్యాపీఠాలైన భార్యను ఒకతడు సాదిస్తే - 'నేనూ ఉద్యోగం చేస్తున్నానని విర్ర వీగుతున్నావని' నిందించే వాడు మరో విద్యావతిభర్త: దనరాసులను ఆశిస్తూ - ప్రాణంగా ప్రేమించే భర్తనూ, గృహాన్ని కాల దన్నిపోయిన స్త్రీ - భార్య బిడ్డలకు కట్టు గుడ్డలు లేకున్నా తప్పత్రాగిపడుండే మరొకడు.. ఇటువంటి వాళ్ళంతా ఎందుకింత అసంతృప్తిగా, నీచంగా, మూర్ఖంగా ప్రవర్తిస్తారు? ఉషోదయాలు, సంధ్యా రాగాలు, పచ్చని ప్రకృతి - నయనానందకరంగా, అహోద పూరితంగా వుంటాయని తెలుసా ఎప్పుడూ వంటా, తిండి వగైరా కీమలాటలతో గడిపే ఈ జనానికి? జీవితం ఎంత తియ్యగా వుండాలి.... ఎంత ఆదర్శప్రాయంగా గడపాలి..." ఈ చోరణిలో జీవితాన్ని అవలోకిస్తూ, తనలోని దావ సంమర్షణకు అక్షర రూపాన్ని కల్పిస్తారు శ్రీమతి కొసల్యాదేవి. ఆమె రాసిన కొత్త నవల 'పూజారిణి' ఈ సంచిక నుంచి ప్రారంభమవుతుంది.

వనితలకు

'వనిత' చేసే

ఒక సదుపాయం:

'వనిత' పాఠకులకు 'వనిత' ప్రత్యేకంగా ఒక సదుపాయం చెయ్యాలనుకుంటున్నది. ఈ పథకం వల్ల - ఆ సదుపాయాన్ని పొందే వారు 'వనిత' ప్రతిని దాదాపు 'ఉచితం'గా పొందినట్టే భావించి, సంతృప్తి చెందగలరు. పథకం ఏమిటంటే వనితలకు ఉపయోగకరమైన వస్తువులు తయారు చేసే సంస్థలు - వారి వస్తువులను 'వనిత' పాఠకులకు తక్కువ ధరకు ఇస్తారు. ఎలా అంటే - 'వనిత'లో ఒక 'డిస్కంట్ కూపను' వుంటుంది. ఆ వస్తువును కొన్నప్పుడు ఈ కూపనును తీసుకెళ్ళి ఇస్తే పాపువారు అసలు ధరలో కొంత తగ్గించి అమ్ముతారు. 'ఎంత' అనేది - ఆ వస్తువులను బట్టి, వాటి ఖరీదు లనుబట్టి వుంటుంది. కుంకుమ, కాటుక మొదలైన శుభకరమైన ఆలంకరణ వస్తువులను తయారు చేసే సంస్థ 'అరవింద్ లాబొరేటరీస్' వారితో వచ్చే సంచిక నుంచి ఈ పథకాన్ని ప్రారంభిస్తున్నాము. ఈ 'సదుపాయ పథకా'న్ని వనితలు వినియోగించుకోగలరని, అది వారికి సంతృప్తి కలిగించగలదని మేము నమ్ముతున్నాము.

సూచిక	
కథ :	
కొరి కోడి కూసింది	21
— అచంట గారదాదేవి	
సశేష నవల :	
పూజారిణి	24
— ఆరెకపూడి కొసల్యాదేవి	
నాటిక :	
అత్తగారు - నవీవాళ్ళు	42
— భానుమతి రామకృష్ణ	
వ్రముఖుల గురించి :	
యమ్. యస్ సుబ్బలక్ష్మి	6
జంకో కాబే	8
అవి బిసెంట్	15
ములిసీరెడ్డి	32
వ్యాసం :	
కోరికలే గుర్రాలైతే	19
— తురగా జానకీరాణి	
చిత్రాలు :	
వివియోగదార్శకు	13
కుట్టువని బడి	30
వంటలు	34

దక్షిణ దేశానికి ఘనత తెచ్చిన యమ్.యల్.సుబ్బలక్ష్మి

“నేనెవర్ని? ఈ సంగీతరాణి ముందు కేవలం ఒక ప్రధానమంత్రినే కదా?” అన్నారు కీ. శే. నెహ్రూజీ 1953 లో.

ధిల్లీలో జరిగిన శ్రీమతి ఎం. ఎన్. సుబ్బలక్ష్మి పాట కచేరీకి అధ్యక్షత వహించిన నెహ్రూజీ కచేరి అయిపోయాక ఆమె గురించి అన్న మాటలు అవి.

ఎం. ఎన్. సుబ్బలక్ష్మి భారతీయ సంగీతానికి ముఖ్యంగా కర్ణాటక సంగీతానికి అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి తెచ్చినవారు. ఐక్యరాజ్యసమితి జనరల్ అసెంబ్లీ ముందు కచేరి చేసిన మొట్టమొదటి భారతీయ సంగీతవేత్త ఆమె. 1966 అక్టోబర్ 23 నాడు అక్కడ ఆమె వివిధ భారతీయ భాషలలో పాటలు పాడగా వినిన వివిధ దేశ ప్రతినిధులూ ఆనందించారు. అద్భుతమైన సంగీతం అంటూ అభినందించారు.

ఆమె ఇంత కీర్తి గడించడానికి కారణం ఏమిటి? చక్కని గాత్రం. భావయుక్తంగా పాడగలిగే నేర్పు కల సంగీత విద్వాంసులు చాలా మందే ఉండవచ్చు. కాని తన పాట ద్వారా శ్రోతలను మైమరపింపజేసే తత్వం ఎం. ఎన్. లో ఉంది. అదే ఆమె ప్రత్యేకత. ఆమె పాటలలోని మాటలకు తమ కంఠంతో ప్రాణం పోస్తారు.

సుబ్బలక్ష్మి తల్లి మధురై షణ్ముఖవడిపు గొప్ప వీణ విద్వాంసురాలు. సుబ్బలక్ష్మి చిన్నతనంలో అమకూ ‘పాడుకూ’ వుండే రోజుల్లోనే షణ్ముఖ

వడిపు కుమార్తెకు పాట నేర్పింది. తొమ్మిదేళ్లు నిండే సరికి సుబ్బలక్ష్మి తల్లితో కలిసి కచేరీలు ఇవ్వడం ప్రారంభించింది. పదేళ్ల అమ్మాయిగా ఉన్నప్పుడే సుబ్బలక్ష్మి ఒక ‘భజన్’ పాడి గ్రామఫోన్ రికార్డుగా ఇచ్చింది. పదిహేదేళ్లు నిండేంత లోగానే ఆమె పెద్ద విద్వాంసురాలు అయిపోయింది. గ్రామఫోన్ రికార్డులద్వారా, కచేరీల ద్వారా ప్రజాభిమానం సంపాదించింది. ఆమె పదిహేదేళ్ల యువతిగా ఉన్నప్పుడు మద్రాసు మ్యూజిక్ అకాడెమీలో కచేరి చేసింది. సంగీత విద్వాంసులుగా పేరు తెచ్చుకొన్న వాళ్ళకే ఆ సంస్థలో పాడే అవకాశం ఇచ్చేవారు.

1944 లో బొంబాయిలో ఆఖిల భారత సంగీత, నాట్య మహాసభలు జరిగాయి. ఆ సందర్భంగా సుబ్బలక్ష్మి పాట కచేరి చేశారు. ఆమె పాట వినడానికి అప్పటి ప్రముఖ సంగీత విద్వాంసులు, విమర్శకులు అందరూ హాజరయ్యారట. ఆ రోజు ఆమె శంకరాభరణ రాగాలాపన విన్న ప్రసిద్ధ హిందూస్తానీ సంగీత విద్వాంసులు పండిట్ ఓంకారనాథ్ ఆనందం పట్టలేక వేదిక దగ్గరికి పరుగెత్తి వెళ్ళారు!

ఎన్నో అనుపమములు, బడులు స్థాపించడానికి కావలసిన డబ్బును ఆమె కచేరీల ద్వారా సేకరించి ఇచ్చారు. ఆలయాల పునరుద్ధరణకూ, మహానీయుల స్మారక చిహ్నాలు నెలకొల్పడానికి ఆమె కచేరీల ద్వారా సాయపడ్డారు. సుబ్బలక్ష్మి కొన్ని వందల కచేరీలు చేసి ఎన్నో లక్షల రూపాయలు

హాగు చేసి ప్రజాహిత కార్యాలకు తొడ్పడ్డారు. ఇంతగా ప్రజాసేవ చేసిన సంగీతి విద్వాంసులు అరుదు. ఇది కూడా ఆమె ప్రత్యేకతే.

ఈ ప్రత్యేకతను గుర్తించి ఆమెకు 1974 లో రామన్ మాగ్నేసే అవార్డు ఇచ్చారు. ప్రపంచం

మొత్తంమీద గొప్ప ప్రజాసేవ చేసినవారికి ఏటా ఈ అవార్డు ఇస్తున్నారు. ఆ అవార్డును పుచ్చుకొన్న కొన్ని నిమిషాలలోనే ఆమె ఆ అవార్డు డబ్బును (దాదాపు 80 వేల రూపాయలు) భారతీయ విద్యాభవన్, మద్రాసులోని వాలంటరీ హెల్త్ సర్వీసెస్, కుంభకోణంలోని రాజా వేదపాఠశాలలకు విరాళాలుగా ఇస్తున్నట్టు ప్రకటించారు!

1940 లో తన 24 వ ఏట కుమారి మధురై షణ్ముఖవడిపు సుబ్బలక్ష్మి టి. సదాశివం (‘కర్కీ’

తమిళ పత్రిక స్థాపకులు)ను వివాహం చేసుకున్నారు. శ్రీ సదాశివం అందడందలతో ఆమె సంగీత విజయాల పరంపర పెరిగింది.

సుబ్బులక్ష్మి గొప్ప గాయకురాలు మాత్రమే కాదు. ఆమె కొన్ని చిత్రాలలో వేషాలు కూడా వేశారు. 1941 లో వెలువడిన తమిళ చిత్రం 'సావిత్రి'లో ఆమె నారదుడి వేషం వేశారు. అందులో ఆమె వేషం వేయడం 'కల్కి' పత్రిక స్థాపించడానికి కావలసిన డబ్బు సేకరించడానికే. ఆ సినిమా కలకత్తా న్యూ థియేటర్స్ లో తీశారు. ఆమె అక్కడ నటిస్తున్న రోజులలో వైగర్, సన్యార్, శ్రీమతి కానన్ బాల వంటి ప్రముఖులు ఆమె పాటలు విని పరవశించేవారట.

1944 ప్రాంతాలలో ఎం. ఎస్. 'మీరా' తమిళ చిత్రంలో మీరాబాయిగా నటించారు. ఈ సినిమాలో ఆమె పాడిన పాటలు, మీరా భజనలు ఇప్పటికీ ఎందరో వింటూంటారు. ఆ చిత్రాన్ని తర్వాత హిందీలోకి అనువదించారు. ఆ చిత్ర ప్రారంభంలో 'కవి కోకిల' గా ప్రసిద్ధి గడించిన శ్రీమతి సరోజినీదేవి - ఆంగ్లంలో ఆ చిత్రం గురించి, ఎం. ఎస్. గురించి గొప్పగా వివరించి చెప్పారు.

"ఆమెను పొగడడానికి నాకు మాటలు చాలవు. ఆమె మన హృదయాలను కొల్లగొట్టగలదు.... భారతదేశంలో ఈ తరంలో ఇంత గొప్ప కళాకారిణి రూపొందిందని గర్వపడతాము" - ఇవి సరోజినీదేవి ఎం. ఎస్. గురించి చెప్పిన మాటలు.

సరోజినీదేవి 'మీరా' సినిమా చూచి బయటకు రాగానే ఆమెకు సన్నిహితులైన సర్ టి. విజయ రాఘవాచారియార్ ఆమెతో ఎం. ఎస్. సంగీతం గురించి అడుగుతూ, 'ఇప్పుడు మీ భారతదేశపు

నైటింగేల్ బిరుదును త్యాగం చేస్తారా?' అని అడిగారట. అందుకామె 'నేనాపని ఎప్పుడో చేనేకాను' అన్నారు.

గాంధీజీకి సుబ్బులక్ష్మి సంగీతమంటే ఎంతో ఇష్టం. ఆయన అవకాశం వచ్చినప్పుడల్లా ఆమె పాటలు వినేవారు. 1947 లో గాంధీజీ తమ పుట్టినరోజు సందర్భంగా సుబ్బులక్ష్మిని ఢిల్లీకి పిలిపించి పాడించాలనుకొన్నారు. కాని సుబ్బులక్ష్మికి వెళ్ళే వీలులేక కొన్ని భజనాలు రికార్డు చేసి రేడియోవాళ్ళ ద్వారా ఢిల్లీకి పంపించారు. కాని గాంధీజీకి ఆమె చేత 'హరితుమహరో' అనే మీరా భజన పాడించి వినాలనిపించింది. అప్పట్లో గాంధీజీ దగ్గరగా ఉన్న శ్రీమతి సుచేతా కృపలానీ మద్రాసు రేడియో వాళ్ళకి విషయం ఢిల్లీ నుంచి తెలియజేశారు. సుబ్బులక్ష్మికి ఆ భజన తెలియ నందువల్ల మరెవరిచేతనైనా పాడించమని సుచేత ద్వారా గాంధీజీకి కబురు చేశారు; గాంధీజీ ఆ భజన తక్కినవాళ్ళు పాడడం కన్నా సుబ్బులక్ష్మి చదివి తేనే మెరుగ్గా వుంటుందన్నారు. చివరికి ఆక్టోబర్ 1 నాటి రాత్రి మద్రాసు రేడియో స్టేషన్ లో సుబ్బులక్ష్మి ఆ భజనకు వరసకట్టి పాడి రికార్డు చేశారు. ఆ భజన రికార్డును మరునాడు ఢిల్లీలో విన్న గాంధీజీ పొందిన ఆనందం అంతా ఇంతాకాదు!

ఆ తర్వాత 1948 జనవరి 30 సాయంకాలం సుబ్బులక్ష్మి తమ యింట్లో రేడియో వింటుండగా

కార్యక్రమం మధ్యలోనే అగిపోయి - గాంధీజీ మరణవార్త ప్రసారమయింది. ఆ వెంటనే సుబ్బులక్ష్మి పాడిన 'హరితుమహరో' భజన ప్రసారం చేశారు. ఆ పాట విని ఆమె అలాగే వదిపోయారు. మళ్ళీ కొన్ని ఏండ్లబాటు ఆమె ఆ భజన పాడలేకపోయారు.

మన దేశంలో ఆమె సంగీత కచేరీలు జరగని నగరాలు, పట్టణాలు అరుదు. సుబ్బులక్ష్మి పాట మద్రాసులో విన్న లార్డ్ హేర్వుడ్, (ఈయన ఎలిజబెత్ రాణికి దగ్గర బంధువు) ఎడింబర్గ్ సంగీతోత్సవానికి ధైర్యం కలిగి ఆమెను అంతర్జాతీయ సంగీతోత్సవంలో పాల్గొనమని ఆహ్వానించారు. ఆమె 1983 లో ఎడింబర్గ్ లో అంతర్జాతీయ సంగీత రసీకుల ముందు గానం చేశారు. అప్పటి ఆమె సంగీతాన్ని లండన్ పత్రికలు ఎంతగానో ప్రశంసించాయి. ఆ యేడాది ఆమె ప్రముఖ యూరపు నగరాలన్నిటిలోనూ కచేరీలు చేశారు. కైరోలో ఆమె కచేరీని ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేశారు. అక్కడ ఆమెను మధ్య ప్రాచ్యంలో ప్రఖ్యాతి గడించిన గాయకురాలు ఓం కుల్సమ్ కలుసుకొని అభినందించారు. 1986 లో ఆమె అమెరికా నగరాలలో కచేరీలు చేశారు.

[41 వ పేజీ చూడండి]

ఎవరెస్ట్ అధిరోహించా జపాన్ మహిళ జుంకో తాబే

ముప్పయ్య ఐదు సంవత్సరాల వయసుగల జపాన్ వనిత శ్రీమతి జుంకోతాబే 29.028 అడుగుల ఎత్తుగల ఎవరెస్టు శిఖరం అధిరోహించారు. ప్రపంచంలో చాలా ఎత్తయిన ఆ శిఖరాగ్రాన్ని చేరుకున్న "తొలి వనిత" ఆమె! అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరం లోనే ఈ ఘనకార్యమూ జరగడం ఎంతో సముచితం!

మామూలు కొండలు ఎక్కడమే చాలా కష్టం. మంచుతో నిండి ఉండి ఎప్పుడు ఏమవుతుందో చెప్పడానికి వీలుకాని పరిస్థితులలో ఉన్న హిమాలయా పర్వతాలను ఎక్కడం మరి కష్టం. ప్రపంచంలో ఎంతో ఎత్తయిన ఎవరెస్టు మీదికి ఎక్కాలంటే కావలసిన అన్ని హంగులతోబాటు ఆత్మ విశ్వాసంకూడా అవసరమంటారు జుంకోతాబే.

పురుషులే చాలామంది ఎవరెస్టు ఎక్కలేక తిరిగి వచ్చేస్తుంటారు. అలాంటప్పుడు ఒక ప్రీ వెనుదీయకుండా అంత 'ఎత్తు'కు వెళ్ళడం నిజంగా ఘనకార్యమే. అలా 1975 మే 16 చరిత్రాత్మకమైన రోజు:

ఇప్పటికీ ఎవరెస్టును 35 బృందాలు ఎక్కాయి. జపాన్ వారి బృందాలు రెండు అప్పటికే ఎవరెస్టును అధిరోహించాయి. అయితే ఆ బృందాలకు వేటికీలేని ప్రత్యేకత జుంకోతాబే ఉన్న బృందానికి ఉంది. ఆమె

బృందంలోని వాళ్ళంతా ప్రీలే. 15 మంది ఉన్న ఆ బృందానికి శ్రీమతి ఐకో హిసానో నాయకత్వం వహించారు. శ్రీమతి తాబే ఈ బృందానికి డిప్యూటీ లీడరు. ఆమెకు మూడేళ్ళ కూతురు ఉంది.

ఈ బృందం వారి ప్రయత్నానికి ఎన్నో అటంకాలు కలిగాయి. హిమాలయాలలో వాళ్ళ తమ రెండో మకాంలో ఉన్నప్పుడు పెద్ద తుఫాను వచ్చింది. అందులో జుంకో తాబే బాగా దెబ్బతిన్నారు. "మే 4న మేము నిద్రపోతుండగా మంచు తుఫాను ప్రారంభమైంది. నేను అందులో చిక్కుకుని చనిపోతానేమో అని కూడా భయపడ్డాను. నేనూ, మా బృందంలోని శ్రీమతి వతనా బే ఒకే స్లీపింగ్ బేగ్ లో పడుకుని నిద్రపోతున్నాము. ఇంతలో పెద్ద చప్పుడయింది. కళ్ళు తెరిచి చూస్తే ఏముంది? అప్పటికే మా మీద మంచు పొరలు దట్టంగా పేసుకుపోయి మమ్మల్ని లేవనీయలేదు" అన్నారు జుంకో తాబే ఆ సంఘటన గుర్తు తెచ్చుకుంటూ.

బృందంలోని తక్కిన సభ్యురాళ్ళ ఆమెను మెల్లగా అందులోంచి బయటకు లాగారు. కాని ఆమె గుండె మీద గాయం తగిలింది. అయినా ఆమె గుండె నిబ్బరం వదులుకోలేదు. మరో ఐదు నిమిషాలు ఆలస్యం చేసి ఉంటే బతకడమే పెద్ద సమస్య అయి ఉండేదట!

ఈ జపాన్ మహిళ బృందం మొదట ఏప్రిల్ 3వ తేదీనాడు హిమాలయాలలో మొదటి మకాం వేశారు. అక్కడి నుంచి అంచెలు అంచెలుగా పైకి ఎక్కి వెడుతూ ఏప్రిల్ 27న, నాలుగో మకాం చేరుకున్నారు. ఆ తర్వాత వాతావరణం అనుకూలంగా లేకపోవడంతో ముందుకు సాగడం కష్టమైపోయింది. ఆరవ మకాం చేరుకున్న తర్వాత ఇబ్బందులు మరింతగా ఎక్కువయ్యాయి. విపరీతంగా పడే మంచు, ఏట వాలుగా ఉండే కొండలూ వాళ్ళను బాగా ఇబ్బంది పెట్టాయి.

ఆరో మకాంలోంచి మే 15వ తేదీన జుంకో తాబే 27 ఎళ్ళ పెర్నా ఆంగ్లెయిరింగ్ తో కలిసి ఎవరెస్టు శిఖరారోహణకు బయలుదేరారు. 'మా బృందంలో అప్పుడు జుంకోతాబే కన్నా తగిన వాళ్ళెవరూ లేరు. అందుచేత ఆమెనే పంపాము' అని ఐకో హిసానో ఆ తర్వాత చెప్పారు.

16 వ తేదీ మధ్యాహ్నం ఎవరెస్టు శిఖరాన్ని ఎక్కిన జుంకో తాబేకు 'కొండెక్కినంత సంతోషం' కలిగి ఉంటుంది! 8,500 మీటర్ల ఎత్తులో ఉన్న ఆరవ మకాం నుంచి 8,850 మీటర్ల ఎత్తులో ఉన్న ఎవరెస్టు శిఖరం అందుకోవడానికి వీలుకానంత ఎత్తు. ఒకసారి మొలబంటి మంచులో నడవాలి

జపాన్ (పనితలు) బృందం ఢిల్లీ వచ్చినప్పుడు ప్రధానిని కలుసుకున్నారు. కుడివేపు నుంచి కేవల వారు జంకోతాబే

ఉంటే మరోసారి మోకాళ్ళ మీద పాకుతూ వెళ్లాల్సి వచ్చేది.

షెర్పా ఆంగ్ తెప్పరింగ్, జంకోతాబే ఒక పెద్ద తాడుతో తమ నడుములు కట్టుకుని మరీ పైకెక్కసాగారు.

"షెర్పా నన్ను వేగంగా ముందుకు రమ్మని అంటుండే వాడు. కాని నేను నెమ్మదిగా కదిలేదాన్ని. చివరికి శిఖరం దగ్గరగా వచ్చిన తర్వాత తల యెత్తి చూచి దాన్ని చేరుకోలేననుకున్నాను" అని తాబే ఆ తర్వాత విలేకరులకు చెప్పారు.

అలా అడుగుమీద అడుగువేసి మొత్తం మీద శిఖరం సమీపించిన ఆమెకు షెర్పా చేయూత ఇచ్చి పైకి లాగాడు. ఆమె శిఖరం మీద అడుగు పెట్టినప్పుడు గంట-మధ్యాహ్నం 12.30.

ఎవరెస్టు మీదికి ఎక్కిన కాసేపటి దాకా ఆమె సరిగా నిలబడలేకపోయారు. కాసేపు పాకి చూచి తర్వాత లేచి నిలబడి చుట్టూ చూశారు.

చుట్టూ మంచు తప్ప మరేమీ కనిపించని ఆ పరిసరాలను ఆమె కనులారా చూచారు. ఎవరెస్టు మీద జపాన్, నేపాల్ దేశాల జండాలు నాటారు. తన 8 మిల్లిమీటర్ల మూవీ కెమెరాతో చాయాచిత్రాలు తీయడం ప్రారంభించారు. షెర్పాతో కలిసి పాలు

కలవని టీ తాగి, పాలు కలవని కాఫీతో నిండి ఉన్న ప్లాస్టును అక్కడే దిగవిడిచి ఎవరెస్టు నుంచి దిగడం ప్రారంభించారు. ఎవరెస్టు మీద గడిపిన 50 నిమిషాలు తాను మరచి పోలేనని ఆమె అన్నారు.

జంకోతాబే ఎవరెస్టు విజయగాధ వెనకాల ఎంతో పరిశ్రమ ఉంది. 1973 దాకా బోక్సో దగ్గర ఉన్న కవాగోలోని ఒక మిడిల్ స్థూలు టీచరుగా పని చేసిన తాబే కొండలు ఎక్కాలనే కోరికతో ఆ ఉద్యోగం నుంచి విరమించుకున్నారు. ఆమెకు ఈ పర్వతారోహణం సరదా కలిగించినవారు ఆమె భర్త మసనోబు. 16 ఏళ్ళ క్రితం ఆమెకు ఈ విధమైన ఉత్సాహం కలిగించిన మసనోబు కూడా పర్వతారోహకుడే. ఆయన స్విస్ ఆల్ప్స్ కొండలలోని జురా, మాటిల్ హార్న్ శిఖరాలు అధిరోహించినవాడు.

1966లోనే మసనోబు వ్యాపారం కోసం పర్వతారోహణ మానుకున్నారు. కాని జంకో మాత్రం ఆ సరదాను మానుకోలేదు. ఆమె ఐకో హిసానోతో కలిసి 1970లో 'అన్న పూర్ణ' (హిమాలయాలలోని ఒక శిఖరం)ను అధిరోహించారు. ఆరేళ్ళు నిర్విరామంగా కృషి చేసిన తర్వాత ఎవరెస్టు అధిరోహణకు పూనుకున్నారు.

ఆడవాళ్ళు ఎవరెస్టు అధిరోహించలేరని సర్ ఎడ్మండ్ హిలరీ వంటి ప్రముఖులు

అభిప్రాయపడ్డారు. కాని జంకో తాబే ఆ అభిప్రాయాలు సరికావని నిరూపించారు.

జంకోతాబే ఎవరెస్టు అధిరోహణకు ప్రకృతి కూడా తోడ్పడింది: ఆమె ఎవరెస్టు మీద అడుగు పెట్టి చరిత్ర సృష్టించినప్పుడే మరి రెండు పర్వతారోహక బృందాలు వాతావరణం అనుకూలించనందు వల్ల తమ ప్రయత్నాలు విరమించుకున్నాయి.

'ఈ అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరంలో ఒక మహిళ ఎవరెస్టు శిఖరాన్ని అధిరోహించడం చాలా అద్భుతమైన విషయం!' అని భారత ప్రధాని శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ జంకోతాబేనూ ఆమె బృందం వారిని అభినందించారు.

జపాన్ ప్రధాన మంత్రి ఈ విజయాన్ని అతి ఘనమైనదిగా ప్రశంసించారు.

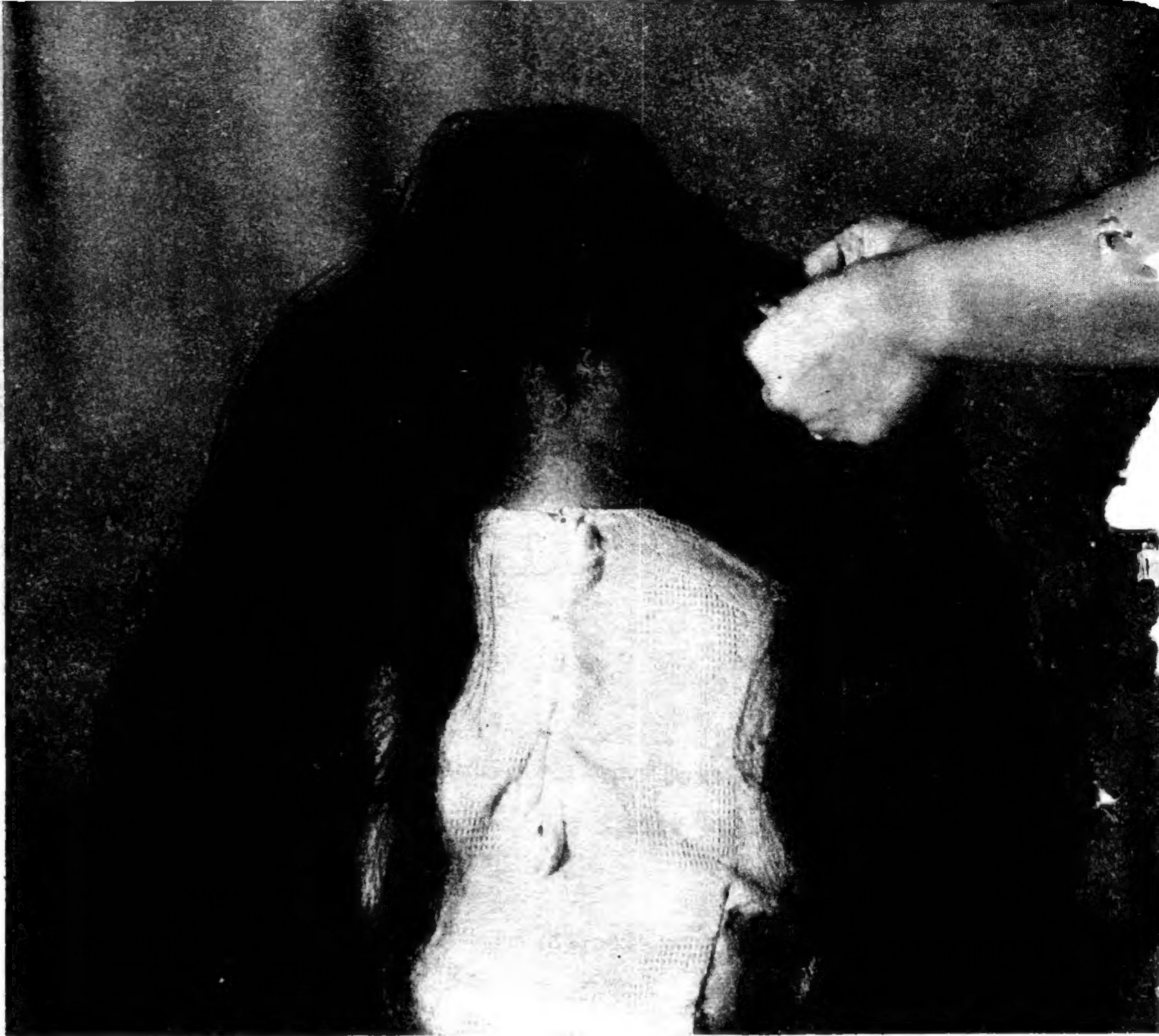
'ఎవరెస్టు మీదికి చేరుకోగానే ఇకముందు ఇలాంటి పర్వతాలు ఎక్కరాదనుకున్నాను' అని చెప్పిన శ్రీమతి జంకో తనకు దక్షిణ ద్రువానికి వెళ్లాలని ఉందని తెలియజేశారు.

జంకోతాబే అద్వితీయమైన ఘనకార్యం సాధించినట్లుగా కనిపించరు. తాను చేపిందేదో మామూలు పని అయినట్లుగానే ఆమె మాట్లాడడం విన్నవాళ్ళు ఆశ్చర్యపోక మానరు.

అలా ఆ జపాన్ ఇల్లాలు. ఒక బిడ్డ తల్లి జంకోతాబే అదర్శవనిత!

జొట్టు విగవిగలాడుతూ, నల్లగా, పొడుగ్గా, ఒత్తుగా వుంటే - అది అందాన్ని మరింత అధికం చేస్తుంది. పొగవైన జొట్టు చూడ ముచ్చటగా వుంటుంది. అందుకనే కాళిదాసు వంటి మహాకవుల దగ్గర్నుంచి, నేటి ఆధునిక రచయితల వరకూ కూడా శ్రీ సౌందర్యాన్ని వర్ణించేటప్పుడు కుదులకు కూడా ప్రాధాన్యత ఇచ్చి, వర్ణిస్తూనే వున్నారు.

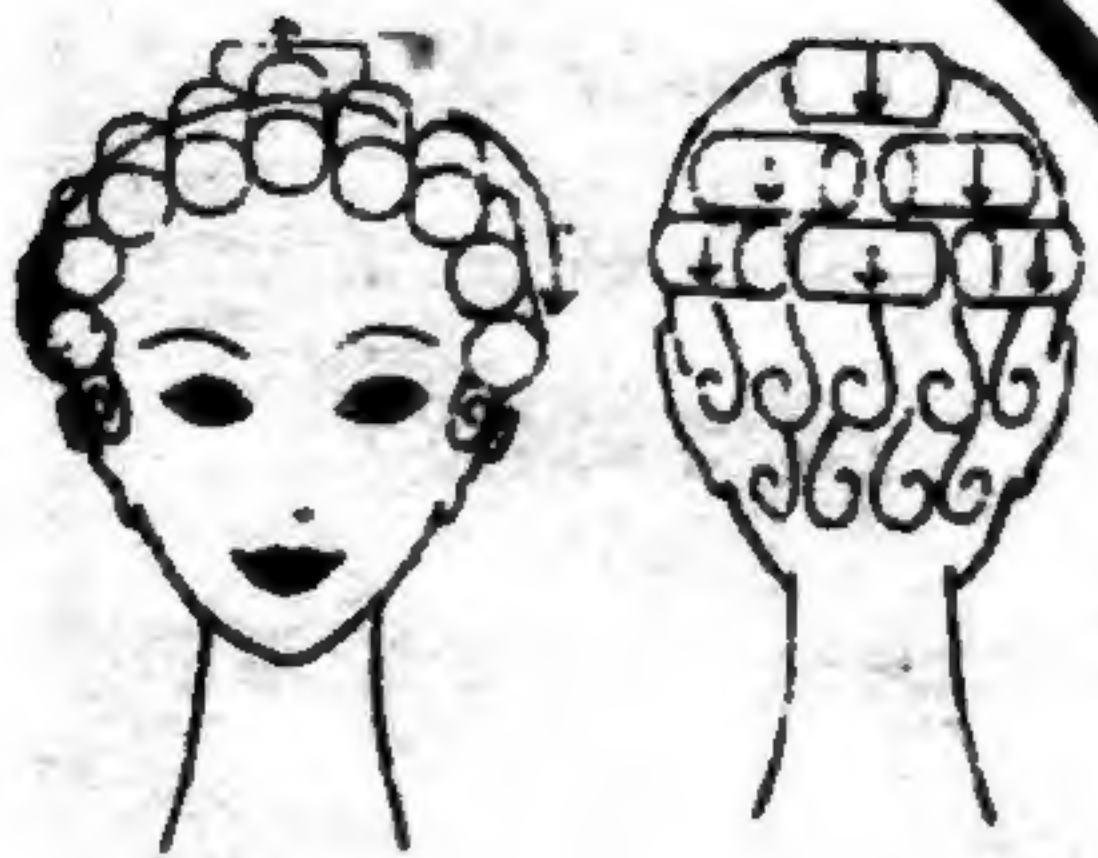
ఉన్న జొట్టును చక్కగా దువ్వుకుని జడ వేసుకోవడం ఒక పద్ధతి; రెండు జడలు వేసుకోవడం మరో పద్ధతి; సిగలాగా వేసుకోవడం ఇంకో పద్ధతి. ఇలా వారి వారి ఇష్టానికి, అభిరుచికి తగినట్టుగా జొట్టును కూడా అలంకరిస్తున్నారు. వీటిల్లో కూడా ఆధునికమైన పద్ధతుల్లో ముడులు, సిగలా వున్నాయి. సినిమాల్లో వచ్చే ముఖ్య శ్రీ పాత్రలు రకరకాలుగా ముడులను వేసుకోవడం, కొత్త రకంగా సిగలు వేసుకోవడం, చూస్తూనే వున్నాము. ఆ వైయిర్స్ను చాలా మంది అనుసరించడం కూడా చూస్తూనే వున్నాము. ఈ మధ్య వచ్చిన 'బాబీ' సినిమా చాలా మందిని ఆకర్షించినట్టే, ఆ చిత్రంలోని నాయిక వేసుకున్న ఒక రకమైన 'ముడి' చాలామంది యువకులను ఆకర్షించింది. దానికి 'బాబీ వైయిర్' అనే పేరు కూడా వచ్చింది. నిజానికి ఈ 'హెయిర్ వైర్' కొత్తగా వచ్చినదేం కాదు. పదిహేను ఇరవై ఏళ్ళ క్రితం వంగదేశంలోని అమ్మాయిలు ఇలాంటి వైర్స్నే చేసుకునే వారు. మన 'బామ్మగారు' చెప్పినట్టుగా, అనాటి పాషన్లే తిరిగి ఇవాళ, కొత్తగా వస్తున్నాయి. ఏమైనా ఈ హెయిర్ వైయిర్ మీద ఇవాళ చాలా మంది అమ్మాయిలు మోజు వదులుతున్నారు కాబట్టి - దాన్ని ఇక్కడ వర్ణచిత్రాల రూపంలో వివరిస్తున్నాము.

శిరోజుంబు-అలంకారం

ముందుగా ఏం చెయ్యాలంటే-జొట్టును దువ్వేసే మధ్యకు రెండు బాగాలుగా చెయ్యాలి. ఆ రెండు బాగాల్లోని ఒక్కో బాగానీ మళ్ళీ రెండు బాగాలు చెయ్యాలి. అందులోని ముందు బాగాన్ని జడగా అల్లాలి. (ఈ పేజీలో కవిపిస్తున్న చిత్రం చూడండి) తర్వాత వక్రనవ్వు బాగాన్ని చుట్టి, ముడి చెయ్యాలి. ముడి వేసిన తర్వాత, దాని చుట్టూ ఆ జడను చుట్టాలి. (వక్ర పేజీలోని వైనవన్న వర్ణచిత్రం చూడండి) అలాగే, రెండో బాగాలో వన్న జొట్టును కూడా తీసుకొని అందులోని నగాన్ని జడగా

అల్లడం, తక్కిన నగం ముడిగా వేసి, జడను దానికి చుట్టడం చెయ్యాలి. (కింద వన్న చిత్రాలు చూడండి) అంతే! ఇది చాలా తేలికగా చేసుకోగలిగే హెయిర్ వైయిర్. దీనికి నవరాల అవసరమూ, 'బిప్'ల అవసరమూలేదు. ఉన్న జొట్టుతోనే తొందరగా, తేలిగ్గా చేసుకోవచ్చును. మెడ మీద చెమట వట్టకుండా, చిరాకు కలిగించకుండా వుంటుంది. అఫీసుల్లో పని చేసుకునే వారికీ, చదువుకునే వారికీ, ఇంట్లో వన్న వారికీ కూడా ఇది వదులాయంగా వుండే హెయిర్ వైయిర్.

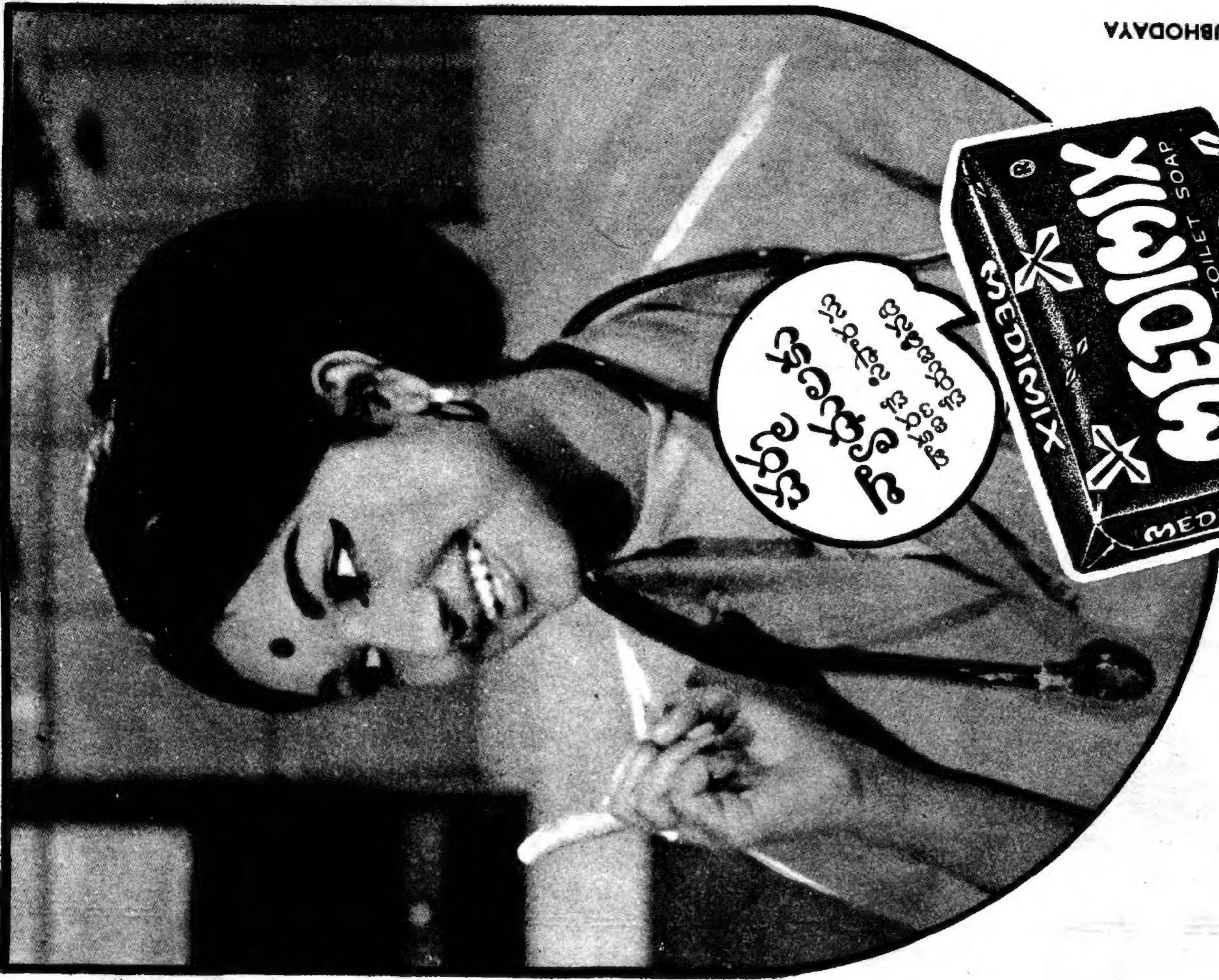

మెడిమిక్స్

ఆయుర్వేద
టాయిలెట్ సబ్బు

మెడిమిక్స్ విశిష్టమైన
టాయిలెట్ సబ్బు
చర్మమునకు అందమిచ్చి
ప్రోషించును.

- తామర
- తీట
- మంగలిగడ్డి
- చాకలిగడ్డి
- చెమటకాయలు
- యెటిమలు
- తెల్లపాడ
- నల్లపాడ

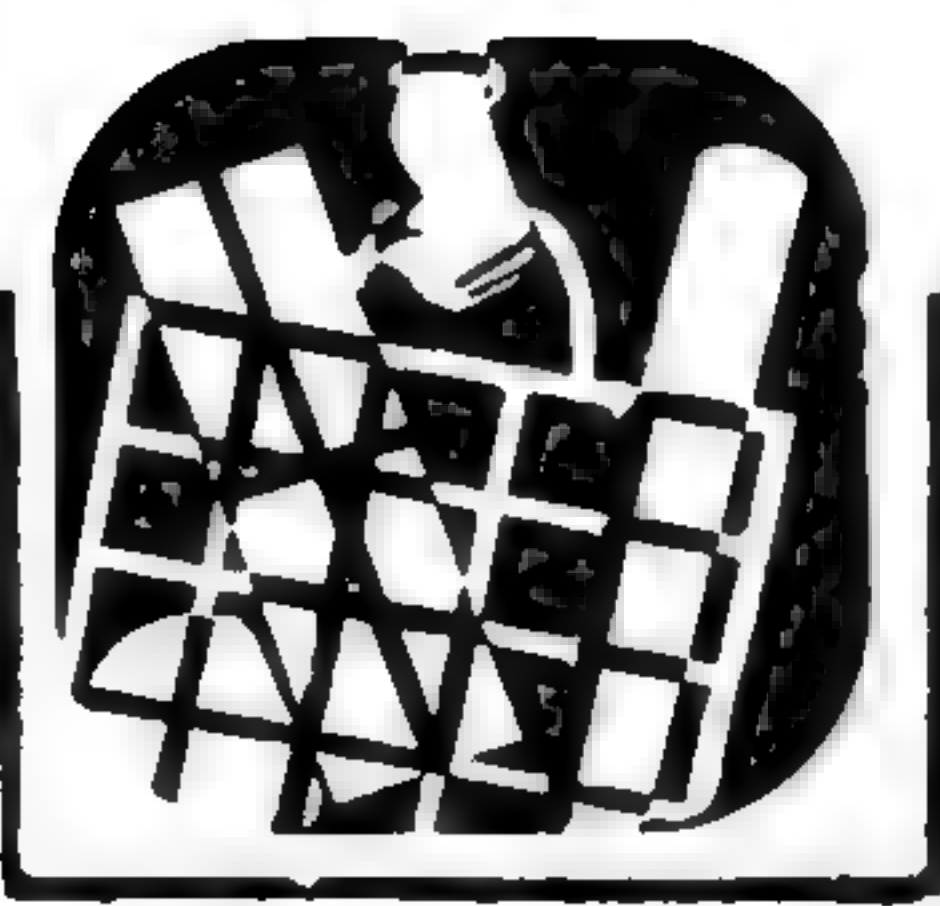

చర్మమునకు
అందమిచ్చి
ప్రోషించును.

CHOLAYIL PHARMACEUTICALS
1, Palayakara Street, Madras-600 023

VANITHA (Telugu)

ఆహారపదార్థాలు: కత్తి

కూరగాయల్లో 'కత్తి' కూరగాయలు అంటూ వుండకపోవచ్చు గాని, మంచి చెడ్డలు మాత్రం వున్నాయి. 'తాజా'గా వుండేవి మంచివి; వాటి పోషక విలువ ఎండిపోయినవి చెడ్డవి. ఏ కూరగాయలైనా తాజాగా లేకపోతే మాత్రం పరిశ్రమ కూర్చుంటే వాటి ఎండిపోయిన వాటిలో ఏ సారమూ వుండదు. కాని, కొన్ని కొన్ని కూరగాయల దుకాణాల్లో ఇవి కూడా అమ్ముతూ వుండటం: కొనేవారు కొంటూ వుండడం జరుగుతూనే వున్నాయి. ఇక్కడ జాగ్రత్తగా చూసుకోవలసి వది కూడా ఒకటుంది. కొందరు వర్తకులు పైన తాజాగా వుండే కూరగాయలు పరచి, రోపం వాడిపోయిన వాటిని పెట్టి, అవి ఇవి కలిపి కొంత 'కత్తి' చేసి అమ్ముడానికి ప్రయత్నిస్తారు. అందువల్ల కొద్దిగా జాగ్రత్తగా చూసి, తుపించుకోవడం వాంఛనీయం.

అలాగే పళ్ళు కూడా ఎప్పుడూ తాజాగానే వుండాలి. కుళ్ళినవి, ఎండినవి సారహీనమైనవే కాదు. ఆరోగ్యాన్ని కూడా పాడు చేస్తాయి. పళ్ళు, కూరగాయలూ వేసవి కాలంలో తొందరగా ఎండిపోవడం, వాడిపోవడం జరుగుతాయి. కాబట్టి, వేసవి కాలంలో ఎప్పటికప్పుడు కొనుక్కోవడమే ఉచితం. నిలవ వుంచుకోవడం అసలు పనికి రాదు.

కంద, చేమలాంటి దుంపకూరలు మినహాయించి తక్కిన కూరగాయల్ని కొయ్యకుండానే, ముందుగానే, బాగా కడిగేయ్యాలి. ముక్కలు కోసిన తర్వాత కూరగాయల్ని ఎప్పుడూ కడగకూడదు! అలా కడగడం వల్ల కూరగాయల్లో లభించే బలవర్ధక పదార్థం నశించిపోతుంది! కూరగాయల్ని ఉడికించేటప్పుడు వాటి తొక్కతోనే కలిపి ఉడికించాలి గాని, తొక్క తీసి పారేసి ఉడికించకూడదు. కూరగాయలు ఉడికిపోగా వచ్చిన నీళ్ళను చాలా మంది ఒకక బోసేస్తారు. అలా చెయ్యకుండా ఆ నీటిని సాంబార్లోనో, చారులోనో, పప్పు చారులోనో వేసుకోవడం మంచిది; కూరగాయలు ఉడికిన నీళ్ళలో వుండే బలవర్ధక పదార్థం వృధా కాకుండా వుంటుంది.

వినియోగదార్శకు:

ఆరోపించి చూస్తే, మనం 'చవక' అనుకొనే కొన్ని ఆహార పదార్థాల్లో మంచి పోషక పదార్థాలుగలవి ఎన్నో వున్నాయి. తక్కిన కూరగాయల మీద 'చవక' అనిపించడంవల్ల, మనం వీటిని 'చవక' తీసిపారేస్తాము. తోటకూర, గోంగూర, బచ్చలికూర మొదలైన ఆకు కూరలన్నీ బలవర్ధకమైనవే. ఉసిరికాయలాంటి వాటిని ఊరగాయగా పెట్టుకొని తరచు తినడం మంచిది. కరివేపాకు, కొత్తిమీర - చేసుకునే పచ్చడి, పులుసూ మొదలైన వాటికి అవసరం కాబట్టి, అవి 'తాజా'గా వుండాలి కాబట్టి, వాటిని ఇళ్ళ పెరళ్ళలోనూ, లేకపోతే తొట్టెల్లోనూ వేసి పెరిగించడం మంచిది.

'కత్తి' లేని పాలు సాధారణంగా బజార్లో దొరకవు. పైగా సులభంగా కత్తికి వశమయేది - పాలు. అంచేత మనం చూస్తుండగా, మన ఎదుట ఏడిసిన పాలు కొనుక్కోడం చాలామంది విధానం. ఎలాంటి పాలయినా, పాలు బాగా కాచకుండా మాత్రం ఎన్నడూ పుచ్చుకోకూడదు. పిల్లలకు ఎప్పుడూ ఆవు పాలే ఇవ్వాలి - అది ప్రత్యేకించి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు.

మాంసాహారులు గమనించవలసిన విషయాలు కూడా వున్నాయి; కోడి మాంసం తినేవారు ఇంటి దగ్గర కోళ్ళను పెంచుకోవడం, వాటినే తినడం ఆరోగ్యకరం. మాంసం, చేపలు బజార్లో కొనుక్కోవచ్చును. మాంసం ఒక్కోసారి చాలా 'నాసి నరుకు'గా వుండేది కూడా అమ్ముతూ వుంటారు. అయితే, బాగా అనుభవం వున్నవాళ్ళే ఇందులోని నాణ్యతను గుర్తించగలుగుతారు. చేపలను కొనేటప్పుడు కళ్ళు తళతళలాడుతున్నవి, పైన పాలుసుల మధ్య కాస్త ఎర్ర రంగు గలవి తాజా రకమైనవిగా తెలుసుకోవాలి. రొయ్యలు కూడా బాగా తళతళలాడుతూ కనిపించేవే, మంచివి. సముద్రం ద్వారా లభించే ఇలాంటి ఆహార పదార్థాలను తీసుకోవడంలో చాలా జాగ్రత్తలు అవసరం. లేకపోతే ఆ పదార్థాల్లో ఏమాత్రం 'చెడు' ఉన్నా అది 'విషాహారం'కింద మారే ప్రమాదం వున్నది!

కత్తి చెయ్యడానికి వీలులేని - జంతు సంబంధమైన ఆహార పదార్థం - గుడ్డు. కాని, రోపలి పదార్థం పాడయిపోయి వుండవచ్చును. ముఖ్యంగా వేసవి కాలంలో కోడి గుడ్డు తొందరగా చెడిపోతూ వుంటాయి. అంచేత కొనేటప్పుడు చూసుకొని కొనాలి. కోడిగుడ్డును నీట్లో వేస్తే, మునిగి

శ్రీమతి కె.

వుండాలి. అంటే - అది చెడిపోలేదన్నమాట. అలా చూసుకుని కొనుక్కోవచ్చును.

టీ, కాఫీ పొదులు బాగా కత్తి కావడానికి అవకాశాలున్నాయి. ముఖ్యంగా 'డస్ట్ టీ'లో ఈ అవకాశం ఇంకా ఎక్కువ. అంచేత, బాగా పేరు సంపాదించిన కంపెనీల టీ పొడి కొనుక్కోవడం కంటే, ఇంకో శరణ్యం లేదు. కాఫీ గింజలు కొనుక్కుని, వేయించి పొడి చేసుకోవడం ఉత్తమం. అప్పుడే పొడిచేసిన కాఫీ పొడితో కాఫీ కలపడం వల్ల - కాఫీకి మంచి సువాసన, తాజాతనం వుంటాయి. అయితే, కాఫీగింజలు వేయిస్తున్నప్పుడు అందులో కాస్త చక్కెర (ఒక పెద్ద స్పూనుడు చక్కెర; అర కిలో - కిలో గింజలకు సరిపోతుంది) కూడా కలిపి వేయిస్తే - డికాక్వన్కు ప్రత్యేకమైన రుచి వస్తుంది.

కత్తికి బాగా వీలుగా వుండేది - చక్కెర ఒకటి. ఇందులో చక్కెరలాగే వుండే 'రవ్వ'ను కలుపుతారు. అలా కలిపినట్లు గుర్తించిన వెంటనే ఆ దుకాణం దగ్గర కొనడం మానేయండి. (అది కారులకు రిపోర్టు చెయ్యడం కూడా అవసరమే) చక్కెరకు బదులు, ఎప్పుడూ బెల్లాన్ని ఉపయోగించడం శ్రేయస్కరం. లేదా ఉండసారి చక్కెర నైనా ఉపయోగించవచ్చు. ఇవి ఖర్చులో కాస్త తక్కువ; చక్కెర కంటే ఆరోగ్యానికి మంచిది. సాధ్యమైనంతవరకూ తీసి పదార్థాలు ఎక్కువగా తినడం తగ్గించడం చాలా మంచిది - ఆరోగ్య దృష్ట్యా. కృత్రిమమైన తీసి పదార్థాలను ('నీస్ టె నర్స్') దాక్టర్లు చెబుతేనే గాని ఎన్నడూ ఎందులోనూ ఉపయోగించకూడదు.

బెల్లం కొనేటప్పుడు కాస్త తెల్లరంగులో వున్న బెల్లం కొనడం మంచిది. ఎక్కువగా వసువు రంగులో వుండే బెల్లం అంటి మంచిది కాదు. కొద్దిగా నీళ్ళుపోసి, కావలసినంత బెల్లాన్ని ఆ నీళ్ళలో వేసి మరిగిస్తే, బెల్లంలో వుండే తొక్కు, చెత్తలాంటిది, బయట పడుతుంది. దాన్ని తీసేసి, ఆ సారాన్ని వాడుకోవచ్చును. చక్కెరకు కూడా ఈ విధానం అవలంబించవచ్చు.

ఈ విషయాల మీద ఎవరికైనా అనుమానాలున్నా, సలహాలు కావలసినా - శ్రీమతికె: కేరాఫ్ 'పవిత' చిరునామాకు రాస్తే సమాధానాలు ఇవ్వగలను.

డాక్టర్ ఆఫ్ లిసెంట్

“అడవిల్లులు చదువుకోవడం చాలా అవసరం. భారతదేశపు అభివృద్ధి భారతీయ వనితల మీదే ఎక్కువగా ఆధారపడి వుంది. అందుచేత చదువుకోవడానికి తమకున్న అవకాశాలన్నిటినీ వాళ్ళు సద్వినియోగం చేసుకోవాలి. ఇంటిని చక్క బెడుతున్నట్లే దేశాన్ని చక్కబెట్టడానికి ముందుకు రావాలి.”

ఇటీవల ఎవరో అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరం సందర్భంగా చేసిన ఉపన్యాస సారాంశం కాదిది. యాభై ఏళ్ళ క్రితం - అంటే 1925లోనే డాక్టర్ ఆనీ బినెంట్ భారతీయ వనితల కిచ్చిన ఆదేశం ఇది :

ఎక్కడో లండన్లో పుట్టిన ఆనీ బినెంట్ ఇక్కడ భారతదేశం కోసం శ్రమ పడడం ఎలా జరిగింది ?

1893లో భారతదేశం మీద అడుగుపెట్టిన ఆనీ బినెంట్కు తాను భారత చరిత్రలో ఒక ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తానని తెలిసి ఉండదు. భారతదేశం ఆనాడు బ్రిటిష్ పరిపాలకుల పాలనలో నలిగిపోతున్నది. భారతదేశం దానిస దేశంగానే ఉండిపోతే లాభం లేదని భావించింది ఆనీ బినెంట్.

అంతకు ముందు 15 సంవత్సరాలుగానే ఆమె భారతదేశం స్వపరిపాలన (హోంరూల్) జరుపుకోవాలని తన రచనల ద్వారా తెలియజేస్తూనే వచ్చారు. భారతదేశం బాగుపడాలంటే ఏంచేయాలో ఆమె ఆలోచించసాగారు. సరైన చదువు ఉంటే అన్ని సమస్యలూ ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా పరిష్కారమవుతాయని ఆమె అనుకున్నారు. అలా అనుకున్న వెంటనే 1895లో కాళికి వెళ్ళి అక్కడ కేంద్ర హిందూ పాఠశాలను స్థాపించి భారతీయ విద్యార్థులకు చదువు చెప్పడం ప్రారంభించారు.

భారతదేశ సంప్రదాయాన్ని సంస్కృతినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ‘సనాతన ధర్మ ప్రచురణలు’ పేరిట ఆమె డాక్టర్ భగవాన్ దాస్ తో కలిసి కొన్ని పుస్తకాలు వ్రాశారు. ఇలా ఆమె తన పాఠశాల ద్వారా, తన రచనల ద్వారా భారతదేశ సేవకు పూనుకున్నారు.

1898లో ఆమె కాళిలోనే కేంద్ర హిందూ కళాశాలను స్థాపించారు. ఆ కళాశాలే తర్వాత ‘బెనారస్ హిందూ యూనివర్సిటీ’గా రూపొందింది.

ఆనీ బినెంట్కు మొదటి నుంచి కూడా దైవ భక్తి మత విశ్వాసమూ ఎక్కువ. ఆమె రెవరెండు ప్రాంక్ బినెంట్ అనే మత బోధకుణ్ణి ప్రేమించి పెళ్ళాడింది.

ఆనీ బినెంట్ వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రభావితం చేసిన వాడు చార్లెస్ బ్రాడ్లా. ఆయన ఆ రోజుల్లో లండన్ నుంచి వచ్చే ‘నేషనల్ రిపబ్లికన్’ పత్రికకు సంపాదకుడు. ఆ ప్రభావం ఫలితంగా ఆమె స్వతంత్ర భావన (ఫ్రీ థాట్) ఉద్యమంలో చేరారు. ఆ స్త్రీకత్వం గురించిన పుస్తకాలు ప్రచురించారు. 1875లో ఆమె స్వతంత్ర భావనోద్యమాన్ని ప్రచారంచేసే ఉపన్యాసకురాలయ్యారు. దాంతో బాటు ఆమె ఇంగ్లండ్ రాజకీయాలలో పాల్గొని స్త్రీల ఉద్ధరణ గురించి సమ్మెలు జరిపించారు. ఆ రోజులలో అలా చేయడం నిజంగా మనకార్యమే !

1882లో ఆమెకు కలనర్ అల్కాట్, మేడమ్ బ్లావట్ స్కీల పరిచయం లభించింది. ఆ ఏడాది ఆమె వృక్ష శాస్త్రంలో ఆనర్స్ డిగ్రీ తీసుకున్నారు.

1889లో ఆమె మేడమ్ బ్లావట్ స్కీ స్థాపించిన దివ్యజ్ఞాన సమాజంలో చేరారు. అది ఆమె జీవి తాన్ని మార్చిన ప్రముఖ సంఘటన ! మేడమ్ బ్లావట్ స్కీ ఉద్యోగాలు చేస్తున్న అడవారి కోసం ఒక క్లబ్బును స్థాపించింది. ఆనీ బినెంట్ ఆ క్లబ్బు కార్యక్రమాలలో ఉత్సాహంగా పాల్గొన్నారు. 1895లో లండన్లోని బ్లావట్ స్కీ లాడ్జ్కి అధ్యక్షురాలై నారు ఆమె.

దివ్యజ్ఞాన సమాజం వారి కార్యక్రమాలలో ఆమె చూపుతున్న శ్రద్ధనూ ఆసక్తిని గమనించిన ఆ సమాజ సభ్యులు ఆమెను చికాగోలో జరిగిన విశ్వమత సమ్మేళనానికి ప్రతినిధిగా పంపారు. 1892లో జరిగిన ఆ సమ్మేళనంలోనే వివేకానంద స్వామి హిందూమతం గురించి అనర్గళంగా ఉపన్యసించి ప్రసిద్ధి తెక్కారు. అదే సమ్మేళనంలో ఆనీ బినెంట్ దివ్యజ్ఞానం గురించి వివరంగా ఉపన్యసించి అందరి దృష్టిని ఆకర్షించారు. ఆ సమ్మేళనం తర్వాత ఆమె ప్రపంచ యాత్ర ప్రారంభించి భారతదేశం చేరుకున్నారు.

కాళిలో తాను స్థాపించిన విద్యా సంస్థలు సక్రమంగా పని చేస్తుండడం ఆమెకు తృప్తి కలిగింది. ఆమె అక్కడి నుంచి మద్రాసుకు వచ్చి

మద్రాసులో దివ్యజ్ఞాన సమాజాన్ని స్థాపించారు. 1907లో ఆమె సమాజానికి అధ్యక్షులయ్యారు.

భారతీయ మహిళలు అన్నివిధాలా అభివృద్ధి చెందాలని ఆమె ఆశించే వారు. భారతదేశం స్వాతంత్ర్యం పొందాలని, స్త్రీలకు వోటు చేసే హక్కు ఉండాలని, వాక్ స్వాతంత్ర్యం కావాలని ఆమె నిరంతరం పోరాడారు. ఈ అభిప్రాయాల ఫలితంగా జైలు శిక్ష కూడా పొందారు. ఆమె స్థాపించిన ‘హోం రూల్ లీగ్’ భారత స్వాతంత్ర్యం కోసం పాటుపడిన సంస్థలలో ఒకటి.

ఆనీ బినెంట్ భారతదేశంలో ఉన్నప్పుడు తాను కూడా భారతీయురాలే అయినట్లు ప్రవర్తించేవారు.

దేవుడు ఎక్కడో లేదని మనలోనే ఉన్నాడని ఆమె నమ్మకం. ‘మానవుడే మన దేవుడు’ అనే వారు ఆమె.

జంతువులను హింసించినా ఆమె ఎంతో బాధ పడేవారు. వీడిత ప్రజల ఉద్ధరణ కోసం కృషి చేసినట్లే ఆమె జంతు హింస రూపు మానిపోవాలని కృషి చేశారు.

భారతదేశం రాజకీయంగా స్వాతంత్ర్యంగా ఉంటే గాని అభివృద్ధి పొందదని ఆమె విశ్వాసం. ఆ విశ్వాసంతోనే ఆమె పని చేశారు. 1917లో ఆమె ఇండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్కు అధ్యక్షత వహించారు. భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాల్గొన్న స్త్రీలలో ఆనీ బినెంట్ అగ్రస్థానం !

ఆమె బాగా ముసలితనం వచ్చాక కూడా తన కార్యదీక్షను విరమించుకోలేదు. 82 ఏళ్ళు వచ్చాక కూడా ఆమె ఉత్సాహంగా రోజుకు 18 గంటల నేపు పనిచేసే వారంటే నమ్మడం కష్టం !

మనదేశంలో బాలభటుల ఉద్యమాన్ని ప్రవేశ పెట్టిన వారు ఆమె. 1918లో తాను ప్రారంభించిన ఆ ఉద్యమానికి 1921లో ఆమె గౌరవ కమిషనర్ గా పనిచేశారు.

ఆనీ బినెంట్ 1933 నెవ్డెంబర్ 20 నాడు మరణించారు. ‘భారతదేశం ఉన్నంత దాకా ఆనీ బినెంట్ సేవ సజీవంగా ఉంటుంది’ అని గాంధీజీ ఆమెను ప్రశంసించారు.

ఆదర్శవనితకు సరైన నిర్వచనం ఆనీ బినెంట్.

వైద్య సలహాలు: “డాక్టర్”

ఆరోగ్యం

మనసు ఆరోగ్యంగా ఉంటే మనిషి కూడా ఆరోగ్యంగా ఉన్నట్టు లెక్క. మనిషి ఆరోగ్యంగా ఉంటే మనసు కూడా ఆరోగ్యంగానే ఉంటుంది. ఆరోగ్యం మనిషి కళ్ళకో, కాళ్ళకో, జుట్టుకో సంబంధించినది కాదు. అది మొత్తం మనిషి కంఠా సంబంధించే వుంటుంది.

ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి స్త్రీలు ఎన్నో జాగ్రత్తలు తీసుకొంటుంటారు. ఆరోగ్యంగా ఉంటే అందంగా, ఆకర్షణీయంగా కనిపిస్తారు.

‘తిండి కలిగితే కండగలదోయ్... కండగల వాడేను మనిషోయ్’ అన్నాడు గురజాడ. మన ఆరోగ్యం చాలావరకు మనం తినే ఆహారం మీదే ఆధారపడి ఉంటుంది. మంచి ఆరోగ్యం కలగడానికి, ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి సరైన ఆహారం తినాలి. కాయగూరలు, ఆకుకూరలు, పళ్ళు మొదలైనవి బాగా తినాలి.

మనం తినే ఆహారంలో విటమినులు, ఖనిజ పదార్థాలు, క్రొవ్యులు, ప్రొటీన్లు, కార్బోహైడ్రేట్లు తగినంతగా ఉండాలి. అలా తింటే బలం కలుగుతుంది. బలంగా ఉండడం ఆరోగ్యానికి గుర్తు. మన ఆహారంలో తప్పనిసరిగా ఉండవలసిన వాటి గురించి ఇక్కడ తెలుసుకొందాము.

బలం చేకూర్చే ప్రొటీన్లు

ప్రొటీన్లు (మాంస కృత్తులు) శరీర నిర్మాణానికి అవసరమైన ఆహార పదార్థాలు. ఇవి ముఖ్యంగా పెరుగుతున్న పిల్లలకు ఎలా అవసరమో పెద్దలకు కూడా దాగా అవసరమే. పెద్దల

శరీరాలు కూడా ఎప్పటికప్పుడు మార్పులకు, చేర్పులకు గురి అవుతూ ఉంటాయి. కనుక ప్రొటీన్లు రోజుకు కనీసం రెండు పూటల భోజనాలలో నయినా చేర్చుకోవాలి. ప్రొటీన్లు చాలి నంత లేకుంటే కండరాలు బలహీనం కావడం, అవయవాలు పట్టు తప్పడం జరుగుతాయి.

ముఖ్యమైన ప్రొటీన్లు మాంసం, చేపలు, జున్ను, గుడ్లు, పాలు వంటి జంతు సంబంధమైన ఆహార పదార్థాలలో ఉన్నాయి. శాకాహారులు వేరునెనగలు, బఠాణీలు, బీన్స్ వంటివి ఎక్కువగా తినాలి. ఇవి తిన్నా కావలసినంత ప్రొటీన్లు దొరుకుతాయి. మాంసం చిన్న ముక్కలు తిన్నా చాలు. ఏ మాంసాన్నయినా వండడానికి ఉపయోగించిన ద్రవాన్ని మాంస సారంగానో, నూవుగానో తీసుకోవచ్చు: అది కూడా మంచిదే.

జంతువుల కాలేయం, మూత్రపిండాలు వంటి వాటిలో విటమిన్లు, ఖనిజ పదార్థాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. పోర్చుక్కు (వంది మాంసం)లో తక్కిన మాంసాలలో కన్నా బి విటమిను ఎక్కువ. చేపలలో విటమిన్లు, ఖనిజ పదార్థాలు కూడా ఎక్కువే.

పచ్చిపాలు కూడా చాలా విలువగల ఆహార పదార్థమే. పచ్చిపాలు తీసుకోలేని వారు దాన్ని వేడి వేడి పానీయాలలోను, తక్కిన పిండి వంటలలోను, తీసి పదార్థాలలోను ఉపయోగించవచ్చు. అలాగే జున్నును కూడా అధరవుగా చేపలు మొదలైన వాటిలో చేసిన వంటకాలకు రుచి కలిగించడానికి ఉపయోగించవచ్చు. గెడ్డార్ జున్నులో ప్రొటీన్లు చాలా ఎక్కువగా ఉంటాయి. గుడ్లు కూడా సత్తువ నిచ్చేవే. వాటిని ఎన్నో రకాలుగా వండవచ్చు. కేకులలో కూడా వాటిని ఉపయోగించవచ్చు. ఈ ఆహార పదార్థాలన్నీ ఖనిజ పదార్థాలు, విటమిన్లు మొదలైన వాటిని శరీరానికి పుష్కలంగా అందజేస్తాయి కనుక వీటిని తరచు తినడం ఆరోగ్యకరం.

సన్నబడాలనుకొనేవాళ్ళు ఈ ప్రొటీన్లు ఆహార పదార్థాలను ఎక్కువగా తినాలి. ప్రొటీన్లలో కేలరీలు తక్కువ. [ఒక ఆహార పదార్థం తినడం వల్ల కలిగే శక్తిని సూచించే కొలతను కేలరీ అంటారు.] బరువు తగ్గాలనుకునే వాళ్ళు చిన్న చిన్న మాంసం ముక్కలను తినడం మంచిది.

కొవ్వ పదార్థాల నుంచి వెచ్చదనం

కొవ్వ పదార్థాలు ఆరోగ్యం నుంచి రక్షణ కలిగిస్తాయి. అవి మన శరీరాలు వెచ్చగా ఉండడానికి సాయం చేస్తాయి. వాటిలో సహజంగానే నూనె ఉండడం చేత అవి శరీరాన్ని, చర్మాన్ని, జుట్టునూ చక్కగా ఉండేలా చేస్తాయి. అదీ కాక తక్కిన ఆహార పదార్థాల కన్న కొవ్వ పదార్థాలు కడుపులో ఎక్కువకాలం ఉంటాయి. అందువల్ల ఆకలి అంతగా ఉండదు. ఇవి కార్బోహైడ్రేట్లు (పిండిపదార్థాల)ను త్వరగా కార్బివేస్తాయంటారు. కనుక సన్నబడదలచుకున్న వాళ్ళు ఒక్కసారిగా కొవ్వ పదార్థాల తిండిని తగ్గించకూడదు. కొవ్వ పదార్థాలు పాలు, మీగడ, వెన్న, జిన్ను మొదలైన వాటిలోను, మార్గరైన్, మాంసాలలోను, హెర్రింగ్ వంటి నూనె తత్వం గల చేపలలోను ఎక్కువగా ఉంటాయి.

పిండి పదార్థాల నుంచి శక్తి

పిండి పదార్థాలు శక్తి నిస్తాయి. అవసరమైన దానికన్న ఎక్కువగా వీటిని తింటే లావెక్కే అవకాశాలున్నాయి. కాని వీటిని బొత్తిగా తగ్గించేస్తే ఆలసట, నిస్తాణ కలుగుతాయి. మనం పని చేయడానికి శక్తి కావాలి. ఆ శక్తి ఏదే పిండి పదార్థాలు దాన్య ఆహార పదార్థాలు, పళ్ళు, కాయగూరలు మొదలైన వాటిలో ఎక్కువ. పళ్ళు ఎంత తియ్యగా ఉంటే వాటిలో అంతగా పిండి పదార్థాలుంటాయి. అందుచేతే ఖర్జూరం పళ్ళు, అరటిపళ్ళు ఎంతో శక్తినిస్తాయి. మరి ఎక్కువగా తింటే లావా ఏక్కిస్తాయి. నారింజలు, ద్రాక్షపళ్ళు తింటే అంత శక్తి కలగదు. పుల్లని పళ్ళు (కిస్మీస్ తో సహా) తింటే విటమిన్ సి లభిస్తుంది. బంగాళాదుంపలలోను, తక్కిన దుంపలలోను పిండిపదార్థం ఎక్కువగా ఉంటుంది. కాని వాటిలో విటమిన్లు, ఖనిజ పదార్థాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి.

విటమిన్లు

విటమిన్లు ఆరోగ్యకరమైన జీవనానికి ఎంతైనా అవసరం. అందరికీ తెలిసిన ఎ, బి, సి, డి విటమిన్లులే గాక ఇంకా ఎన్నో విటమిన్లు ఉన్నాయి. అవసరమైనంత ఆహారం తింటే ఆరోగ్యానికి, సౌందర్యానికి కావలసిన విటమిన్లు దొరుకుతాయి. ఇక్కడ కొన్ని విటమిన్లు గురించి టూకీగా తెలుసుకొందాము.

విటమిన్ ఎ: సౌందర్యాన్ని పెంచుతుంది. చర్మాన్ని సున్నితంగాను, నిగనిగలాడేట్లు చేసేదీ ఈ విటమిన్. కళ్ళు మెరిసేలా చేసేదీ ఇదే. వైద్యంలో కూడా దీని అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈ విటమిన్ జలుబు, ప్లూ, రొమ్మ పడిపో మొదలైనవాటిని ఎదుర్కొనడానికి శరీరానికి సాయపడుతుంది. రేచీకటి రాకుండా చేస్తుంది. ఆకుకూరలు, మాంసం, చేపలు, జంతువులకు సంబంధించిన కొవ్వ పదార్థాలు, పాడి పదార్థాలు, చేపలివర్ నూనెలు, కేరట్లు, బొమాదోలు మొదలైనవాటిలో విటమిన్ ఎ పుష్కలంగా ఉంది.

విటమిన్ బి: ఇది ఆలసట కలగకుండా చేస్తుంది. నరాల బలహీనత, వాతం నొప్పుల వంటి జాడ్యాలను ఇది తొలగిస్తుంది. అదనపు శక్తిని అందిస్తుంది. గోధుమలు, పాలు, దాన్య పదార్థాలు, గుడ్లు, పేరు వెనగలు వంటి వాటిలో ఈ విటమిన్లు బాగా లభిస్తుంది. మనం రోజూ తినే తక్కిన ఆహారపదార్థాలలోనూ ఇది లభిస్తూనే ఉంటుంది. ఈ విటమిన్లు తప్పనిసరిగా అవసరం అనుకునే వాళ్ళు రోజూ రాత్రి పడుకునే ముందు ఒక గ్లాసు పాలు తాగితే చాలు.

విటమిన్ సి: ఈ విటమిన్లు అంటు వ్యాధులను ఎదుర్కొవడానికి సాయపడుతుంది. ఇది కూడా చర్మానికి చక్కని వన్నె కలిగిస్తుంది. జలుబు పడుతున్నప్పుడు ఈ విటమిన్లు కాస్త ఎక్కువగా తీసుకొంటే మంచిది. జలుబు మరి ఎక్కువ కాకుండా తగ్గిస్తుంది. నారింజలు, కిస్ మిన్ పళ్ళు, నిమ్మ పళ్ళు, మునగకాయలు, సోయా చిక్కుళ్ళు, బొమాదోలు, ఆకుకూరలు వంటివి విటమిన్ సి ని బాగా అందజేస్తాయి.

శరీరం పరిశుభ్రంగా ఉండాలని కోరేవారు రోజూ లేవగానే మంచి నిమ్మరసం ఒక గ్లాసు తాగితే చాలు.

విటమిన్ డి: ఇది పళ్ళను మెరిసేలా చేస్తుంది; జుట్టును ఆరోగ్యంగా ఉంచుతుంది. ఎముకలకు బలం కలగజేస్తుంది. కనుక ఈ విటమిన్లు ఎదిగే పిల్లలకు, గర్భిణులకు చాలా అవసరం. విటమిన్ డి సాల్మన్, కాడ్ లివర్, హాలిబట్ లివర్ నూనెలలోనూ, సముద్రపు చేపలు, పాడి ఆహారపదార్థాలు, గుడ్ల సొనలు, కుక్క గొడుగులు వంటి వాటిలో ఉంది. డి విటమిన్ ఎ ఖర్బూ లేని సూర్యరశ్మి ద్వారా కూడా లభిస్తుంది.

మీ 'సరైన' బరువు

మీ ఆకారం కాస్త లావుగా ఉండవచ్చు. లేకుంటే వీలగా బక్క పలచగా ఉండవచ్చు. మరి మీరు మరి లావుగా, మరి సన్నగా కాక మధ్యంతరంగా వుంటూ ఆరోగ్యంగా ఉండదలచుకొంటే కొన్ని సూచనలు పాటించాలి. కొందరు తిండి తగ్గించి డయటింగ్ చేసి, దేహ పరిశ్రమ చేసి లావు తగ్గలని ప్రయత్నిస్తుంటారు. మరి కొందరు ఎలాగైనా లావెక్కాలను కొంటూంటారు. ఈ పనులు చేసే ముందు అసలు మనం ఎంత బరువుండాలో తెలుసుకోవడం మంచిది. ఆరోగ్యంగా ఉన్న ప్రేలు ఉజ్జాయింపుగా ఎంత బరువుండాలో ఈ కింది పట్టిక నుండి తెలుసుకోవచ్చు. కొంచెం బరిగా ఉండేవారు ఈ ఇచ్చిన బరువులకు మరో 4 కిలోలదాకా చేర్చుకొంటే వారు ఉండవలసిన బరువెంతో తెలిసిపోతుంది.

ఎ త్తు

4 అడుగుల	8 అంగుళాలు
4 అడుగుల	10 అంగుళాలు
5 అడుగులు	
5 అడుగుల	2 అంగుళాలు
5 అడుగుల	4 అంగుళాలు
5 అడుగుల	6 అంగుళాలు
5 అడుగుల	8 అంగుళాలు
5 అడుగుల	10 అంగుళాలు
6 అడుగులు	

బ రు వు

49.5 కిలోలు	(దాదాపు 109 పౌండ్లు)
50.8 కిలోలు	(దాదాపు 113 పౌండ్లు)
53.5 కిలోలు	(దాదాపు 118 పౌండ్లు)
56.3 కిలోలు	(దాదాపు 124 పౌండ్లు)
59 కిలోలు	(దాదాపు 130 పౌండ్లు)
62.2 కిలోలు	(దాదాపు 137 పౌండ్లు)
65.8 కిలోలు	(దాదాపు 145 పౌండ్లు)
69.5 కిలోలు	(దాదాపు 153 పౌండ్లు)
73 కిలోలు	(దాదాపు 161 పౌండ్లు)

[మరికొన్ని విశేషాలు వచ్చే సంచికలో]

మీ కేశ సంపదకు

జుట్టు అద్భుతంగా ఉండేటట్టు చేసేది రీటా-దానిలో అటువంటి శక్తి, సువాసనా ఉన్నాయి - శిరోజాలు సహజంగా, చక్కగా పెరగడానికి, చల్లదనానికి, దానికదేసాటి.

రీటా వాడి మీ కురుల సౌభాగ్యాన్ని వృద్ధి చేసుకోండి. మీ శిరోజాలు ఏపుగా, ఒత్తుగా పెరిగి నిగనిగలాడుతూ మెత్తగా ఉంటాయి.

★ స్త్రీలూ పురుషులూ వాడవచ్చును

★ నేడే ఒక సిసా కొనండి
ప్రతిచోటా దొరుకును

వీటో కంపెని, బొంబాయి . కలకత్తా . మద్రాసు

973

కూరికలే సత్తాపైతే

పెద్దవగరాల్లో ఎవ్వో అంతస్తులుండే భవనాలున్నాయి. బొంబాయిలాంటి చోట వదిపేను, యిరవై అంతస్తులు పామాన్యం. వీటిలో గదులు, వాటికి కిటికీలు ఉన్నాయి. కిటికీలోంచి తొంగి చూచేవారిలో కొందరికి అందంగా, పిలంగా ఉన్న ఆకాశం కనిపించదుట! అప్పుడప్పుడు రాయంచల్లా ఎగురుతుండే ఎమానాలని కూడా వారు వలుకరించడం లేదుట! ఆ కిటికీలోంచి 'రా'మ్మని క్రిందకు దూకేసి ఎవ్వడు ప్రాణాలు తీసేసుకుందామా అన్న పాడు ఆలోచనలతో పతమకం అవుతుంటారుట! కొందరు అమకున్నంత వసీ చేసేస్తున్నారు. అంచేత కిటికీలు కాళ్ళకంగా మూసేసి, అన్నిగదులూ ఎయిర్ కండిషను చేసేయమని ఒకానొక 'మానవ ప్రాణప్రియుడు' పత్రికలో సలహా వ్రాశాడు. ఎంతమాట వ్రాశాడు!

గదులంటూ కట్టాక కిటికీలు ఉండక తప్పదు. గదికిగానీ, కంటికిగానీ, మనస్సుకిగానీ కిటికీ లంటూ ఉన్నాక, కమ్మని గాలి అటూ యిటూ వదుగులెత్తక మానదు. ఇల్లా వచ్చే మలయమారుతాలు హరికే తమ దారిన తాము పోకుండా, కాసిని కోరికలను మోసుకొచ్చి వట్టింట్లో వదేసి పోతుంటాయి. ఈ కోరికలు ఒక్కొక్క మనస్సులో మమారుగా ఎన్ని ఉంటాయి? అని లెఖ్ఖ పెట్టడం ఆరంభిస్తే — అమ్మో! - ఎప్పటికీ తెములుతుంది? ప్రతి మనస్సునీ కోరించి చూస్తే, ఎన్నెన్ని కోరికలు, ఆకాంక్షలు కనిపిస్తాయని! పోనీ ఒకరి అవన్నీ తీర్చేసి, గది బాకీగా వికారంగా ఉంచుదామా అంటే—ఒకటి తీర్చగానే మరొకటి వచ్చి వదుతుంది కదా? ఎంత గొడవ!

ప్రపంచంలోని ప్రతి మనిషిని గురించి ప్రస్తావించకుండా, ఒక్క పనికల సంగతే చూస్తే —

అమ్మాయి — అనగానే పల్లె ఎండలో నృత్యం చేసే ముద్దబంతిపువ్వు. లేకపోతే ఎండ కన్నెరుగని లేత గులాబీపువ్వు గుర్తుకురాక మానదు. అమ్మాయి అనగానే — లా వ ణ్యం, తా రు ణ్యం తో, పవహిస్తున్న మకరందంతో పూగివలాడే మందారమాల గుర్తుకొస్తుంది. పెరియేటిలో మిరిమిరిలాడుతూ, గిరువ తిరిగే చేపల్లా, ఒకచోట విద్రుకు మూతబడే కలువల రేకుల్లా ఉండే కళ్ళు అమ్మాయిలవి! కీచికంలో ఏమేమిటి చెయ్యాలో తెలియని అందమైన అయోమయం, ఏమేమో చేసేయాలన్న అర్థంలేని ఉత్సాహం - ఇంతే కదా అమ్మాయిలంటే?

— తురగా జాగరీకాల్చి

వీళ్ళ కోరికలు-ఎల్లా వుంటాయి ? ఇష్టాలు ఎల్లా రేకులు విప్పి తమ సొగసులు చూపిస్తాయి? కాంక్షలతికలు వేటిని పెనవేసుకుని పోతుంటాయి? అవి ఆలోచిస్తే ఒకే జవాబు తోస్తోంది. అందం, ఆకర్షణ, సోయగం, లేత వయస్సు, వంపు, సొంపు - అన్నీ కావాలి. ఈ మాట ఎవరైనా కాదనగలరా ?

సహజంగా ప్రకృతి యిచ్చిన వరాలు కొన్ని వుంటాయి కొందరికి. కానీ, ప్రతి అమ్మయీ స్వీకరించుకోగల సంపదలు, సౌష్ఠవాలు, మరి కొన్ని వుంటాయి. ఇందుకు పాదనలు, ఉపకరణాలు ఎన్నో మరి! చర్మానికి మనుపుని, మెరుపుని యిచ్చేవి, నువాసనలు వెదజల్లేవి, పూవులా, పట్టులా, దూదిలా మృదువుగా ముఖాన్ని చేయగలవి ఎన్ని వస్తువులో! కళ్ళకి కాంతి నిచ్చేవి, మనస్సులో పులకరింతలకు, నిద్రలో కలవరింతలకు మధుర శ్రుతులు కలిపేవి - ఎన్ని వద్యాలన్నాయో !

ఇకపోతే దుస్తులో? ఆకు పచ్చ చెట్లు, కొండ లోయల అందాన్ని గుర్తు తెచ్చే కళగల వస్త్రాలు కొన్ని. వినీలాకాశంలో తారాదే మబ్బుల్లాంటి వలువలు మరికొన్ని. హుందాగా, రాణిలా నడవాలంటే ఒకరకం, తక్కువ ఖర్చులో ఎక్కువ మన్నిక అమర్చే అంబరాలు మరో రకం.

అమ్మాయిలు - అద్దం దగ్గర నిల్చున్నప్పుడు ఒక్కో కోరిక పిల్లగాలిలా లేచి, చిన్న మొలకగా రూపం దాల్చి, సమన్యగా చిక్కు పడుతుంది. 'ఈ చికిరి కళ్ళను కాస్త వికాలం చేసేది ఎల్లా? తిరులేసి యీ కనుబొమలను దిద్ది, అట్టే నునుపులేని యీ బుగ్గంపై నిగ్గులు తెచ్చేదెల్లా?' ఇటువంటి సమన్యలు అమ్మాయిలను వెన్నాడుతున్నాయన్న సత్యం కాదనలేము.

వదుచుపిల్ల కోరికలు యిల్లా వుంటుంటే - గృహాలను ఏలే సామ్రాజ్ఞి కోరికలు మరోలా వుంటాయి. ముఖం కనిపించేలాంటి నునుపు గోడలున్న చక్కని యిల్లు, మెత్తని రబ్బరు వరుపు, ఆ పైన తెల్లని కలువలో, నీలాంబరాలో ప్రింటున్న దువ్వట్లు - యిల్లా ఎన్నో కావాలనిపిస్తుంటాయి. మధుర సంగీతానికి రేడియో, కమ్మని కార్యక్రమాలకు టెలివిజను, జలకాలాడేందుకు యింట్లో దివ్యసుందరమైన ప్లానాగారాలు, కట్టుకుని కులకాలనిపించే తువ్వాళ్ళు కూడా అవసరమనిపిస్తుంది. మందు వేసవిలో చల్లని నీరు కోసం రిఫ్రెజిరేటరు, చలి కాలంలో వెచ్చని నుఖం కోసం రగ్గులూ కూడా అవసరమే. జంటగా తిరి గేందుకు స్కూటరు, లేదా యింటి వారంతా పూరేగాలంటే క్రొత్త కారు కూడా కావాలనిపిస్తుంది.

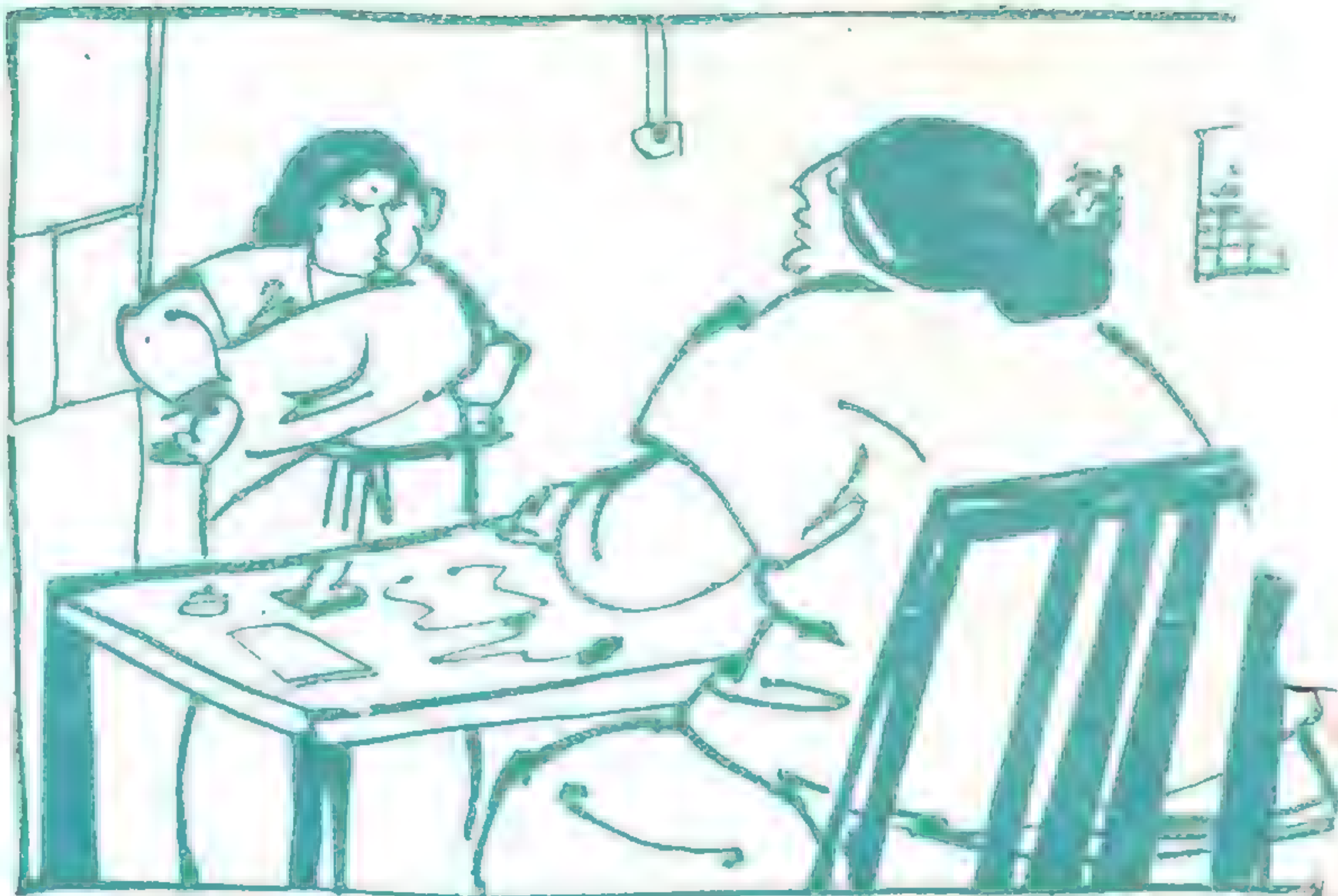
ఇంక యిల్లాలి స్థితి దాటి, మాతృత్వంలో అడుగు పెట్టటప్పుడు బంతి లాంటి వనసపండు లాంటి, ఏపిలు రంగు పాపాయి కావాలని మధుర స్వప్నాలు కనవచ్చు.

ఈ యిల్లా, వాకిలీ దాటి ఎటైనా వెళ్ళాలంటే - నోదూరించే పది రకాల భోజనాలు అందించే అమ్మాయిలతో నిండిన విమానాలు - వెళ్ళాక చూసే సుదూరకమనీయ దేశాలు !

అన్నిటిని గురించి ప్రైవేటుగా అపేక్షవడే ఫాక్కు, అవకాశం అందరికీ వున్నాయి.

ఇన్ని కోరికలూ కేవలం వనితల మనస్సుల్లోనే పుడుతున్నాయో అని కాస్త ఆలోచిస్తే, పాపం నిజంగా అంతంత దురాశలు స్వతహాగా అందరిలో వుండవచ్చే వచ్చుకోవాలి

మనం ఎల్లా బ్రతకాలో, ఏమేమి కొనేసి ఎల్లా సుఖపదాలో తెలిపేవి ప్రతికలు, ప్రకటనలు, సినిమాలు ! కళ్ళ ముందే క్రొత్త లోకాలకు పరదాలు

లేడి దాక్టరు : ' ముందు మీరా బరువు తగ్గితేనే గాని నేనేం చెప్పలేను '

తొలగించి, బృందావన రమణీయ దృశ్యాలను చూపిస్తూ, వచన కవిత్వా దోరణిలో పత్రికల్లో వదుతున్న ప్రకటనలు అందరం చూస్తున్నాము. అబ్బా - యిల్లాంటి చీర ఒక్కటి కొనుక్కుంటేనే - అవేటువంటి కల ఒకటి, యింత చక్కని బుల్లి బంగళా జన్మలో కట్టుకోగలమా అనే కల మరొకటి. తనివితీరా చూసుకుని, మురిసిపోవడానికి బోలెడు అవకాశాలు యీ ప్రకటనలు కలుగ చేస్తున్నాయి.

కోరికలన్నీ కాకపోయినా, కొన్నయినా తీరే అదృష్టవంతులకేమీ ఫరవా లేదు - వద్రుమని చెక్కులు చింపేస్తారు. ఇంక ఎప్పుడూ లోటు బడ్జెటులో వుండే మధ్య తరగతి అమ్మాయిలు, గృహిణులు ఎడ తెరిపి లేకుండా యీ ప్రకటనల చిత్రాలు అన్నీ చూస్తోంటే, కళ్ళకి తృప్తి కలగక పోగా, అయ్యో మనకి గొప్ప బ్రతుకు ఎప్పుడైనా దొరికేనా అనే అసంతృప్తి వాళ్ళలో రేగుతుంటుంది. ఇది అతిశయోక్తి కాదు.

మనం వన్న నిజస్థితికీ, మనస్సులో కోరుకునే అందమైన స్థితికీ అంతరం ఎప్పుడూ యీ విధంగా వుంటూనే వుంటుంది. ఆ అంతరం, వ్యత్యాసం పెరుగుతోంది యీ నాడు. మనం ఎంతదూరం ప్రయాణం చేసివా మన వెంట వస్తున్నట్టే వుండి, చేతికి అందక పేచీ పెడుతున్న వెండి మబ్బుల్లాంటివి యీ తీరని కోరికలు.

ఇటువంటి అసంతృప్తి నిత్యం వుంటుంటే, ప్రకటనల బొమ్మలు, సినిమాలు చూచి నిత్యం గుటకలు మ్రొంగుతోంటే మనస్సే కాక, వళ్ళు కూడా పాడయ్యే ప్రమాదం వుందంటూ, యితీవల పరికోరనలు చేసిన శాస్త్రజ్ఞులు సిద్ధాంతం ఒకటి వెలువరించారు.

కాబట్టి వనితలందరికీ తస్మాత్ జాగ్రత్త అని చెప్పే రోజు రాబోతున్నది. కళ్ళతో చూసే అందం, ఆనందం, గొప్ప బ్రతుకు కళ్ళతోనే చూచి మెచ్చుకోండి, అందినవి పుచ్చుకోండి. లోకంలో యిల్లాంటివన్నీ వున్నాయి కదా అని తెలుసుకుని వుండడం వరకూ తప్పలేదు. కానీ అందని వాటి కోసం అద్రులు చాచడం, ఎన్ని అందినా యింకా ఏవో చూచి బజారుకీ అప్పులకీ పరుగు లెత్తడం ప్రమాదం !

కోరికలే గుర్రాలైతే పట్టే పగ్గాలుండాలి, సరైన దారిలో మళ్ళించి కదమ త్రొక్కించే రోతులు వనితలే కావాలి.

అల్లరికొండ కృష్ణిమ్మ

ఆచంట శారదాదేవి

అల్లరి గంట క్లాసు జరుగుతోంది. రసిక పాఠం చెబుతోంది. ఆ గంట ఆమెకు పాఠం చెప్పారని లేదు. వాళ్ళకు వినాలని లేదు. కాని ఆమెకు చెప్పక తప్పదు. వాళ్ళకు వినకా తప్పదు. అందుకే క్లాసు విళ్ళబొంగి జరుగుతోంది. రసిక బోర్డు మీద లెక్క వేసి చూసిస్తోంది. అది నాలుగో తరగతి క్లాసు. నలభైమంది పిల్లలు అమాయక మైన ముఖాలతో విళ్ళబొంగి బోర్డుతేసి చూస్తున్నారు. ఆ పనిపిల్లలను చూస్తూనే వాళ్ళనేదో చిత్రవద చేస్తున్నట్లనిపిస్తోంది. హాయిగా ఆడుకుంటూ పాడుకుంటూ గడపవలసిన కాలం.

వాడిపోయిన ముఖాలతో గంటకోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. తను చేస్తున్న లెక్క తనకే సరిగా అర్థం కావటం లేదు. మనసు అక్కడలేదు. సాయంత్రం కాగానే సహజంగా ఇంటివేపు మళ్ళుతుంది.

ప్రొద్దున తను బయలుదేరేటప్పుడు రాజుకు ఒళ్ళు వెచ్చగా వుంది. జ్వరం వచ్చిందో ఏమో! అతనికి ప్లాస్క్‌లో కాఫీ పోసి, టిఫిను బల్లమీద పెట్టివచ్చింది. అయినా కొంచెం ముందుగా వెళితే దాగుండును. ప్రొద్దున పెట్టిన కాఫీ ఎలా ఉంటుందో! తను వెళితే మళ్ళా చేసి ఇవ్వవచ్చు.

మామగారికి పెద్దతనంతో ఊరికే వీరసం, తపన. తను ఎప్పుడు వస్తుందా అని ఎదురు చూస్తూ ఉంటారు.

ఎవరో పిల్లవాడు నిద్రమత్తుతో బల్లమీదికి వారిపోయాడు. బల్లమీది పుస్తకాలన్నీ ధమిమని కిందవడ్డాయి. బోర్డు దగ్గరనుంచి వెనక్కు తిరిగి అటువేపు చూసింది. ముగ్గురు పిల్లలు చిక్క మొహాలతో ఒక్కసారి లేచి నిలబడ్డారు.

“నేను కాదు టీచర్, వాడు.”

“అబద్ధం టీచర్”

మూడోవాడు ఎదో చెప్పబోతున్నాడు.

తనకు వినే ఓపిక లేదు.

“వరే, కూర్చోండి” అంది. అంతా కూర్చున్నారు.

బోర్డు తుడిచి మళ్ళా మరొక లెక్క మొదలు పెట్టింది. గంట గత గతా మోగింది. లెక్క పూర్తి కాలేదు. క్లాసు వదిలేసింది. జైలులోంచి విడుదల పొందిన వాళ్ళలా సంచులు తీసుకుని పరుగులు పెట్టారు. వెళ్ళటానికి కూడా ఓపిక లేని వాళ్ళు మెల్లగా వెళ్ళుతున్నారు. స్టాప్ రూమ్‌కు వెళ్ళి చేతులు కడుక్కుని దాగ తీసుకుని బయటవద్దది రసిక. గేటు దగ్గరకు వచ్చింది. గేటు ప్రక్కనే పెద్ద మట్టిచెట్టు వుంది. అక్కడ నలుగురు టీచర్లు తాపీగా పుస్తకాలు, దాగలు కింద పెట్టుకు కూచుని కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. వాళ్ళను చూస్తే ఆశ్చర్యం వేసింది. “ఏం! ఇళ్ళకు పోవడం లేదా?” అంది. ఒకమ్మాయి జవాబు చెప్పింది క్లుప్తంగా — “చైర్మన్‌గారు స్కూలు చూద్దానికి వస్తారుట.” తనకు గుండెల్లో రాయివడినట్లయింది. ఆయన ఎప్పుడు వస్తారో, ఎప్పుడు వెళతారో! అంతవరకు ఇక ఇంటికి వెళ్ళటానికి వీలువడదు. ప్రొద్దుటినుంచి ఏం చేస్తున్నారు! ఉసూరుమంటూ వాళ్ళ వక్కనే చతికిల పడింది.

మనసు మళ్ళా ఇంటికి పరుగెత్తింది. రాజు ఎలా ఉన్నాడో! ఆయన టిఫిన్ తిన్నారో లేదో! మామగారికి వీరసం ఎలా ఉందో! తను ఎప్పుడు వెళ్ళి వంట చెయ్యాలి! తన ఇంటికి ఆదారం వదేళ్ళ పిల్ల బలిజ. తనకు అంతకన్నా ఎవరూ దొరకలేదు. ఒకపూట బోజనం నెలకు ఐదు రూపాయలు దొరుకుతాయని ఆశపడి దాని తల్లి దాన్ని తనదగ్గర పెట్టింది. అంతమాత్రమైనా ఇంట్లో ఆదారం ఉంటుంది గదా అని ఆశపడి

తను ఉంచుకుంది. నాలుగు గంటలు కాగానే అది రెడీగా ఉంటుంది. ఇంటికి పోవడానికి పని పిల్లగదా. దానికి అటం రంది.

తెలు కింద కూర్చున్న వరుగురు టీవర్లు బండివాడి దగ్గర కొన్న వేరుశనక్కాయలు తింటున్నారు. కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. తననూ తినమన్నారు. తనకు తినాలని లేదు. వద్దన్నది. దిగాలవడి దిక్కులు చూస్తూ కాస్త దూరంగా కూచుంది. ఎండ తగ్గి అకాశమంతా ఎర్రని కాంతి అయిముకుందోంది. పొద్దు ఊకుతోంది. అప్పుడు పూర్వ వచ్చి చెప్పాడు. 'చైర్మన్ గారు ఇవ్వక రోవటంలేదుట. రేపు వస్తారుట'. మళ్ళా రేపూ ఇదే పాత్రు; అందరూ లేచి ఎవరి తోవన వాళ్ళు వెళుతున్నారు. వరావరి బస్సు స్టాండుకు వెళ్ళింది. ఎంత చూసినా ఏ బస్సు రాలేదు. మనసులో తొందర. రిక్తా నిలిచింది. రెండు రూపాయలు కావాలన్నాడు. అయినా తప్పదు. ఉమారుమంటూ రిక్తా ఎక్కింది.

బలిజ రోడ్డు మీద నించుని ఎదురు చూస్తోంది. పుస్తకాలు, పంచీ తీసుకుని తను ఇంకా రోవలికి వెళ్ళలేదు. అప్పుడే అన్నది. "పొద్దుపోయింది, పోతావమ్మా" తనకు చిరాకై తింది. ఏం తొందర, ఒక్కరోజు కాస్త ఆగలేదా? "పోదువుగానిరే, రాజా ఏం చేస్తున్నాడు?" అంది విమర్శగా. "నాలుగంటలకి పాలు వట్టా. విద్దరబోతున్నాడు." అంది. రోవలికి వెళ్ళింది. వరాందాలో అతను మాటు బాటు కూడా విప్పకుండా కూచుని పేవరు చదువుతున్నాడు. వచ్చి ఎంతవేవయిందో ఎమో! 'కానీ తాగరా?' అంది. 'లేదు' అన్నాడు ముఖావంగా. తాను ఆరస్యంగా వచ్చినప్పుడల్లా అతను కాస్త ముఖావంగా ఉంటాడు. తను ఏం చేస్తుంది? తనకు చిరాకు వేసింది. కానీ టిఫెన్ అప్పీ రెడీగా పెట్టే పోయింది గదా! తనూ రోజంతా మూర్ఖోల్లో ఆరిసిపోయే వస్తుంది గదా! అయినా బార అణచుకుంది. ఇట్లు కూన్యంగా ఉంటే అతనికి తోవదేమో! ఆస్యాయంగా అంది. 'రంది, కానీ ఇస్తాను.' అతను రోవలికి వెళ్ళి బట్టలు మార్చుకుని వచ్చాడు. తను రాజా దగ్గరకు వెళ్ళింది. ఒళ్ళు ముట్టుకుని చూసింది; చల్లగా ఉంది. అమ్మయ్య; జ్వరం లేదు. మనస్సు కాస్త తెప్పరిల్లింది. ప్లవ్ ముట్టించి మళ్ళీ పాలు పెట్టింది—కానీ చెయ్యటానికి. ప్లాస్కులో కానీ బలిజ కిచ్చింది. ప్లాస్కు కడిగి అది వెళ్ళి పోయింది. అతను టిఫెన్ తింటున్నాడు. కుంపటి

అంటించి ప్లానానికి వేన్నీళ్ళు పెట్టింది. కాగిన పాలు తీసుకుని కానీ కలుపుతోంది. అతను వాళ్ళ అసీసు కబుర్లు చెబుతున్నాడు. తను ఊకొడు తోంది. కానీ మనసు అక్కడలేదు. పొద్దు పోయింది; వంట ఎప్పుడు అవుతుందా అనుకుంటోంది. ఒంట్లో ఓపికలేదు. హాయిగా నిద్ర పోవాలని ఉంది. కానీ ఆ నిద్రకు ఇంకా చాలా దైముంది. ఈ రోవల చేయవలసినవి ఎన్నో వున్నాయి.

తను వచ్చిన అలికిడి విని మామగారు మెల్లగా వచ్చారు. వంట ఇంటి గుమ్మం దాకా వచ్చి గబుక్కున వెనక్కు తిరిగి వెళ్ళిపోతున్నారు. ఆయనకు మొహమాటం. అతను తనూ ఏకాంతంగా ఉన్నారని, ఆయన అక్కడికి రాకూడదని భ్రమ. ఆ తగారు పోయినప్పటి నుంచి ఆయనకు రోరోవల ఎవో చెప్పలేని బాద. మొహమాటం. కొడుక్కు కోడలికి తాను భారంగా ఉన్నానేమోనని ఆయన భ్రమ. ఆయనా ఒంటరిగా ఉండలేరు. తను రాగానే చంటిపిల్లవాడు తల్లి కోసం ఎదురు చూస్తున్నట్లు ఎవో చెబుతారు. 'ఇవ్వక, ఎందుకో నడుం అంతా నొప్పిగా ఉంది' అంటారు. తను ఓపికగా నడుం తోముతుంది. "గొంతుకు ఎందుకుపోతోంది, చెప్పలేనంత వీరసంగా ఉంది" అంటారు. తను హార్లిక్కు కలిపి ఇస్తుంది. ఒక్కరోజు "ఇవ్వక బలిజ నన్ను ఒంటరిగా వదిలేసి రాజా నెత్తుకుని ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయింది" అంటారు. తను ఓపిగ్గా 'నేను' కోప్పడు తాను రెండి' అంటుంది. ఆయనను చూస్తే తనకు జారి వేస్తూ ఉంటుంది.

అతనికి కానీ ఇచ్చి మామగారికి హార్లిక్కు కలిపి తీసుకు వెళ్ళింది. ఆయన హార్లో కూచుని ఉన్నాడు. "ఆరస్యం అయింది ఇవ్వక, పాపం మీకు వీరసం వచ్చి ఉంటుంది. ఎవరో వస్తారంటే మూర్ఖోల్లో ఉండిపోవలసి వచ్చింది." అంది. ఆయన జారిగా 'చాలా కష్టపడుతున్నావు, తల్లీ' అన్నాడు. ఆ ఆస్యాయతకు కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. "కావేపు పడుకోంది. వంట ఇప్పుడే చేస్తాను." అంది.

ఎలాగో వంట పూర్తి చేసింది. అతని ప్లానం ఆయ్యాక రాజాని లేపి పీళ్ళుపోసి పాలు తాగించి మళ్ళా పడుకోబెట్టింది. తను ప్లానం చేసి కుట్రంగా మల్లెపువ్వులా తయారైంది. అందరికీ వడ్డించింది. అందరి రోజనాలు ఆయ్యాయి. వంటగది కుట్రం చేసింది. రాత్రి వది దాటుతోంది.

అప్పటికి నిద్రకు దేవుడు పర్మిషన్ ఇచ్చాడు. పడకగది వేపు వెళ్ళింది. ఏదో చదువుకుంటున్న అతను ఆమెను చూడగానే ఆస్యాయంగా దగ్గరకు లాక్కున్నాడు. ఒంట్లో ఓపికలేదు. మనసులో మమకారం ఉంది. సంతోషంగా అతని కౌగిట్లో ఇమిడిపోయింది.

అందరూ నిద్రపోతున్నారు. రసికకు ఎంత ప్రయత్నించినా నిద్ర రాలేదు. నిద్ర పోతున్న రాజాను, అతన్నీ చూస్తూ పడుకుంది. ఇద్దరి ముఖాలు ఆ మాయ కంగా కనిపిస్తున్నాయి. రోజంతా ఇంట్లోనే ఉండి వీళ్ళను చూసుకుంటూ వుంటే ఎంత బాగుండును అనిపించింది. కానీ వెంటనే మళ్ళా మనస్సు అందుకు ఒప్పుకోలేదు. తను ఉద్యోగం చేస్తోంది కాబట్టి అందరికీ అన్నీ సౌకర్యంగా జరపగలుగుతోంది. లేకపోతే ఇబ్బందిపడక తప్పదు. మామగారికి మందులు, రాజాకు టానిక్కులు, పాలు పండ్లు, ఎన్ని బియ్యం! అన్నింటికీ అతని సంపాదన మీదే ఆధారపడితే సంసారం ఎలా జరుగుతుంది! పైగా డబ్బు దాచుకోవాలి గదా! రాజా పెద్దవాడవు తాడు. పెద్ద చదువులు చదివించాలి. ఎంత డబ్బు కావాలి!

నిద్రపట్టక అటూ ఇటూ ఒత్తిగిరింది. మెళ్ళో కాసుల పేరు గుచ్చుకుంది. అది సాయంత్రం తియ్యటం మరచిపోయింది. అవ సరాన్నిబట్టి అది ఆరునెలలు బాంకులో ఉంటే ఆరునెలలు ఇంట్లో ఉంటుంది. అయినా అది అమ్మటానికి బుద్ధి పుట్టదు. అది ఆ తగారి కాసులపేరు. అది ఆవిడ తన కిచ్చింది. అది తను తన కోడలి కివ్వాలి. కోడలు! నవ్వువస్తోంది. రాజా పెద్దవాడై కోడలు వస్తే తను రిటైరై అన్ని విధాల విక్రాంతి తీసుకుంటుందా! రాజా కింకా ఏడాది వెళ్ళలేదు. కలలు గుర్రాలు కట్టుకు సంవత్సరాలు దాటి వెళుతున్నాయి.

○

తెల్లవారి నట్లుంది. తొలి కోడి కూసింది. మళ్ళా మొదలు! రాజాకి పాలు, అతనికి కానీ, మామగారికి హార్లిక్కు, వంట, పని, మూకలు, మళ్ళా సాయంత్రానికి ఇల్లు!

నిద్రమత్తు ఇంకా వదలటం లేదు. అలాగే అంతులేకుండా నిద్రపోవాలని ఉంది. మనసులో మమకారం మసలుతోంది. ఓపిక లేకపోయినా రసిక మామూలుగా లేచింది.... □

జమ్మనా జీవితం

ప్రతిరోజూ మనం వాకిలి కడిగి, పేదతో ఆరికి, పిండితో ముగ్గు పెడతాం. అలా చెయ్యడం 'మంగళకరం' అన్నారే గాని, దానికి వెనక ఎంత ఆలోచన వుంది? - మన యింట్లోకి చీమలు, పురుగులూ రావాలంటే గుమ్మంలోంచే రావాలి. అవి రాకుండా చెయ్యడానికి గుమ్మంలో పిండితో ముగ్గు వేస్తే - అవి, ఆ పిండిని తింటూ అక్కడే వుండిపోతాయి. అంచేత ఊరికినే పిండిని అలా పొయ్యకుండా, దాన్ని అలంకారంగా కూడా చూపవచ్చునని 'ముగ్గు'గా చెయ్యమన్నారు. అందానికి అందం; ఫలితానికి ఫలితం! పేదతో అలంకరణం ఆరోగ్యదాయకం. ఇల్లంతా పేదతో అలంకరమన్నారు. ఇల్లంతా కాక పోయినా, కనీసం వాకిలి పేదతో ఆరికినా చాలని అలా చెప్పారు. నీళ్ళు పోసి కడగడంవల్ల వీధిలో వున్న దుమ్ము ఇంట్లోకి రాకుండా వుంటుంది.

ఇంటి చుట్టూ చెట్లు వుండడం ఆరోగ్యంగదా - ఎంచేతంటే చెట్లు తమ ఆకుల ద్వారా మనం విడిచిపెట్టిన బొగ్గుపులుసు గాలిని తీసుకుని, మంచి గాలిని తిరిగి మనకు ఇస్తాయి. అయితే అంతమంది ఇళ్ళలోనూ చెట్లు వుంటాయా? వుండవు. అంచేత, కనీసం అకులయినా వుంటే కొంత మేలుగా వుంటుందని, గుమ్మానికి మామిడి ఆకులు తోరణంగా కట్టమన్నారు; కుభసూచకం అన్నారు. మామిడి అకులంటే, తొందరగా వాడిపోవని, అవి కట్టమన్నారు. కనీసం వండగ రోజుల్లోనయినా వాడితే చాలునని, వండగలకు కట్టమన్నారు. గుమ్మాలకు వసువు కుంకాలు పెట్టమన్నారు. ఇవి పెట్టడం కూడా పురుగు పుట్టా లోపలికి రాకుండా వుంటుందనే. ముఖ్యంగా వసువు గుమ్మానికి పెడితే పాము ఇంటి లోపలికి

రాదు; వసువు వాడకం గురించి, దాని గొప్ప తనం గురించి వచ్చేపారి విపులంగా చెబుతాను.

కళ్ళకు కాటుక పెట్టుకోమన్నారు. కాటుక అంటే ఏమిటి? అమృతం పెట్టిన దీపపు మని. మరి అమృతం చలన చేసేదీ, చల్లదనం కలిగించేదీనూ. కళ్ళకి అది ఎంత మంచిదీ? - చృష్టికి ఎంత మంచిదీ? - పైగా కళ్ళు కూడా అందంగా, నల్లగా కనిపిస్తాయి. కాని, ఇవాళి రోజుల్లో ఎవరు పెట్టుకుంటున్నారమ్మా కాటుకలూ అవీ - అంతా పాతకాలం కింద కొట్టి పారేస్తున్నారుగాని!

తలకు మానె పెట్టుకుని, మానె ఇంతేవరకూ వుండి స్నానం చెయ్యడం మెదడుకు ఎంతో మంచిది. కళ్ళకూ మంచిది. అలా వది, వదిహేసు రోజుల కొకసారైనా చెయ్యమన్నారు. బద్దకిస్తారని, కనీసం వండగనాడయినా చెయ్యమన్నారు.

ఇవన్నీ ఆరోగ్య సూత్రాలు కావంటారా?

భోజనాలు చేసేటప్పుడు కూడా, కొన్ని నియమాలు పెట్టారు చూశారా - అవీ ఆరోగ్య సూత్రాల్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఏర్పాటు చేసినవే. వీట మీద కూర్చుని తినమన్నారు; విస్తరిలో తినమన్నారు. కొందరు భోజనం చేసే ముందు పరిశేచన చేస్తారు. నీళ్ళు విస్తరి చుట్టూ తిప్పుతారు. ఎందుకూ? అలా చుట్టూ నీళ్ళ చుక్కలు వుంటే, చీమా, పురుగు విస్తరిలోకి ఎక్కకుండా వుంటాయనే. ఇవన్నీ మనకి మూఠ నమ్మకాల్లాగా, చాదస్తాల్లాగా పాతకాలపు ఆచారాల్లాగా కనిపిస్తాయిగాని, వాటి వెనక ఎలాంటి ఆలోచన వుందో ఆలోచించండ్రా. పెద్దవాళ్ళు ఎది చెప్పినా ప్రతిదీ మంచి కోసం, ఆరోగ్యం కోసం చెప్పారు. అవన్నీ చాదస్తాయగా కొట్టి పారేయ్యకూడదు మరి - ఏమంటారు? -

ఇప్పుడంటే మీరు ప్రతిదీ పైన్సు. శాస్త్రం, విజ్ఞానం అంటున్నారుగాని, మన పెద్ద వాళ్ళు ప్రతి విషయాన్నీ 'శాస్త్రీయం'గానే ఆలోచించి పెట్టారు. మీరు వాటిని చాదస్తంగానూ, 'పాత కాలపు వద్దతి'గానూ కొట్టి పారేస్తారు. ముఖానికి బొట్టు పెట్టుకోడం నుంచి, వసువు రాసుకోడం, కళ్ళకు కాటుక పెట్టుకోడం వరకూ అన్నింటికీ కొన్ని కారణాలున్నాయి. ప్రతిదానికి శాస్త్రీయంగా కారణాలు చెప్పడం కన్న, వాటికి కుభకరం, శ్రేయస్కరం - అన్న మాటలు చెబుతే సమ్మే రోజులవి. ఎంచేతంటే, పూర్వకాలపు మనుషులు దేవుడికి, మంచికి భయపడేవారు. 'ఇది మంచిది' 'ఇలా చేస్తే కుభం జరుగుతుంది' అంటే, అది ఎక్కువ పట్టింపుగా వుండేది. విజ్ఞానశాస్త్రం అన్నది మనిషి కల్పించిందని, దానిమీద వుండే నమ్మకం కంటే, 'పెద్దలు చెప్పారు' అన్న మాట మీదే నమ్మకం వుండేది. అందుకనే అలా చెప్పేవారు.

ప్రజోరితి

ఆరెకప్రజా(కాకతా) స్వల్పదేవి

"కళ్యాణ గుణ సంపన్నం కర్ణాంతాయత రోచనమ్ ।
కానల్యా తనయం రామం కలదు కమలావరిమ్ ।"

ఇష్టదేవతార్చనలో మునిగిపోయి పరవశ వివశుడైన రామదాసు కనులు తెరిచి కొలది క్షణాలు ఆశ్చర్య వివశతతో మాటలాడలేక పోయాడు—అక్కడ ఆశీనులై వున్న ఆగంతకులను చూచి. "అహా! ఏమి నా అదృష్టం! బాల్యమిత్రుని సందర్శనం! లక్ష్మణాధికారి—నా ఈ చిన్న కుటీరాన్ని పావనం చేశాడు!"

ఆనందపరవశంతో రామదాసు కనులు చెమ్మగిల్లాయి. నిష్కపట మనస్కుడైన మిత్రుని ఆదర వాక్యాలకు శ్రీనివాస రావు కనులు కూడ ఆనందబాష్పాకులితమైనాయి.

"ఈ చిరంజీవిని....!" శ్రీనివాసరావు ప్రక్కనే వున్న పన్నెండేళ్ళ బాలికను చూస్తూ అడిగాడు రామదాసు.

"నా కూతురు!" శ్రీనివాసరావు స్వరంలో ఏదో విరిగి పుక. "ఈ రోజంతా యిక్కడే వుండటానికి వచ్చాను. నా విషయాలు తర్వాత మాట్లాడుకుందాం, నీ సంగతులేమిటి? నీ గురుకులం ఎలా నడుస్తున్నది?" సంతృప్తితో కూడిన చిరునవ్వు నృత్యమాడింది. "బాగానే వుంది. నాకు అశలేనంత కాలం అది బాగానే వుంటుంది."

నాదగా నవ్వాడు శ్రీనివాసరావు. “నిజమే. అత్యుత్తమ జీవితాన్ని అధియోగంగా మార్చుకుంది. అతనిని నీవు అందరిలోకెల్లా ప్రశాంతమయమైన జీవితాన్ని అనుభవిస్తున్నావు. నిరీకోసం ఏదైనా మేము జీవితం అనుభవించలేక ఏదీ చేయలేము.”

రామదాసు భార్య అతిథి సత్కారం కావించటానికి ప్రవేశించడంతో సంభాషణ అంతటితో ఆగింది.

పార్వతి నామధేయ అయిన పార్వతిని చూస్తూనే లేచి నిలబడి నమస్కరించాడు శ్రీనివాసరావు. ఆమెపై అతడికి ఎనలేని గౌరవం.

“చాలా సుదీనం. ఎన్నాళ్ళకెన్నాళ్ళకు?” అన్నది పార్వతి శ్రీనివాసరావుకు పానీయం అందించుతూ.

“సుదీనంనాకు. పార్వతి వరమేళ్ళకుల సందర్శనానికి వచ్చాను, దర్శనభాగ్యం కలిగింది. మీకు బహుశః ఇది దుర్ఘినమేనేమో!”

“కాదు కాదు.” నొచ్చుకుంటూ అన్నది పార్వతి. “ఏమిటంత నిరాశగా వున్నాడు? వర్తక వ్యాపారాలన్నీ జేమమే కదా? పరివారంతో కుళలమేనా?” అన్నది బెదురుగా కొత్తగా చూస్తూన్న మీరాను దగ్గరకు తీసుకుంటూ.

“చెప్తానులేండి రాత్రికి. అంతా కుళలమే.” అదినం సంగీత పాఠాలను నేర్చుకోవటానికి వచ్చిన శిష్యులందరికీ వెలపు యిచ్చి పంపించేసి

రామదాసు తన బాల్యమిత్రునితో కబుర్లలో పడ్డాడు.

“ప్రస్తుతం పాఠికమంది విద్యార్థులున్నారు. నాకు సాధారణంగా ఏడాదికి కనీసం నలుగురైనా నా విద్యార్థులు ప్రతిభావంతులుగా పేరు తెచ్చుకుంటున్నారు. ఏదో అలా.... ఆ సంగీత పేవతోపాటు నా జీవితం కూడా గడచిపోతున్నది.”

ఆ రాత్రి బోజనానంతరం, కుటీరాన్ని అనుకొని వున్న పెద్ద ఆవరణలో వండు వెన్నెల క్రింద ప్రక్కలు వరచుకుని కూర్చున్నారు అందరూ. మర్నాటి ఉదయపు పూజకు వత్తులు చేసుకొంటూన్నది పార్వతి దూరంగా కూర్చుని. చల్లని నిల్లగాలులు వలుకరించిపోతున్నాయి పడే పడే. సుమ పరిమళాల ఆహ్లాదకర రామదాసు మధుర మనోజ్ఞతను చాటి చెప్పతూన్నట్టుగా వున్నది. మీరా ఆదమరచి నిద్రపోతున్నది.

“రామదాసూ” హఠాత్తుగా నిశ్శబ్దాన్ని చేదిస్తూ ప్రారంభించాడు శ్రీనివాసరావు.

“మీరానూ, మీరా బాధ్యతలనూ స్వీకరిస్తావా? స్వీకరించమని అర్థించటానికే నేను వచ్చాను.”

నిశ్శబ్దంలో విన్న ఈ అనుకోని వార్త రామదాసు దంపతులను కొరిది ఊలు స్థాబువులుగా మార్చింది.

“బాల్యమిత్రుడనైన నా మాట త్రోసి వుచ్చవని ఎంతో ఆశతో వచ్చాను రామదాసూ.” దీనాతిదీనంగా పలికింది శ్రీనివాసరావు కంఠం. “నీకేం భయమక్కరలేదు. అన్నీ అంతా మీరా పేర వ్రాసి తెచ్చాను. ఇదుగో నీయనామా.” లాల్చీ జేబులోనుండి ఓ కవరు తీసి అందించబోయాడు.

రామదాసు అందుకోలేదు.

హఠాత్తుగా, ఊహించని విషయాన్ని విన్న అతడింకా తేరుకోలేదు. అతడి సరీమణి కూడా చేస్తూన్న పనిని విస్మరించి నిర్విమేషదృక్కులతో చూడసాగింది.

“ఇక మీరాను నేను స్వయంగా పెంచలేను రామదాసూ. నా యింట మీరా అష్టకష్టాలూ పడుతున్నది.” దుఃఖంతో శ్రీనివాసరావు గొంతు బొంగురు పోయింది.

అప్పటికి కొంత జాగ్రదావస్థను పొందిన రామదాసు విచరితుడైనట్టుగా స్నేహితుని రెండు

చేతులూ పట్టుకుని తడేకంగా ముఖంలోనికి చూస్తూ, “ఏమిటిది? ఏమిటి వింటున్నాను శ్రీనూ నేను?” అని ఆత్రంగా ఆర్ద్రస్వరంతో అడిగాడు.

నిర్జీవంగా నవ్వాడు శ్రీనివాసరావు, “సరిగానే వింటున్నావ్. కల్పకం సంగతి నీకు తెలుసు.” అని తల వాల్చుకున్నాడు.

“తెలుసు.” మెల్లగా అన్నాడు రామదాసు.

“కల్పకం లేకపోయినా ఆమె ప్రభావం మీరాకు సుఖశాంతులు లేకుండా చేస్తున్నది. అష్టైశ్వర్యాధిపతి పుత్రిక అయినా మీరా — పాపం పుణ్యం తెలియని ఈ పాలుగారే వన్నెం దేశ్యప్రాయంలోనే పడరాని మాటలు పడుతున్నది పలుగాకులందరిచేత. ఎందుకో ఒకండుకు ఆ లేత మనసు బాధపడని రోజు లేదు; ఏడవని ఊణం లేదు. ఇది నేను భరించలేకుండా వున్నాను రామదాసూ. ఇంకా నేను వివరించలేను. సువ్వర్ణం చేసుకోగలవు.”

“ఊ... మరి చెప్పకు. నేనర్థం చేసుకోగలను,” బాధావరిత వ్రతతో మాటలాడ అశక్తుడయ్యాడు రామదాసు.

“నీ మనసు దేవతా నిలయం; నీ ఇల్లే దేవతా మందిరం, ఈ పవిత్ర ప్రదేశంలో మీరా ఏ కల్మషమూ అంటకుండా హాయిగా పెరగగలదు. ఇంత బంధుబలగం వుండగా యిత ప్రత్యేకంగా నీ దగ్గరకెందుకు తెచ్చానని నీకు సంకోచంగా వుండవచ్చు ఎంతటి వారలైనా నైచ్యమూ, రోభత్వమూ లేని మనుషులు నా కింతవరకూ కన్నట్టండేదు.. నీవు మనహా. అందుకే యిక్కడ మీరాకు కొంచెం ఆశ్రయమియ్యి రామదాసూ, మీరాకు కావలసినది తల్లిప్రేమ, సరైన ఆదరక్షత, శిక్షణ!”

“నీ మాటలు వింటూంటే నాకు ఏమి చెప్పటానికి నోరు రావడం లేదు శ్రీనూ. మీరా నాకు బతువుకాదు. లక్ష్మి నా యింట ఆవశరించిందనుకుంటాను. నేను బాధ పడుతున్నది నీ కోసం. మీరా పేర అన్నీ వ్రాశానంటున్నావ్. అంటే ... అంటే.... నీవు....”

“నేను....” బరువుగా నిశ్చయించాడు శ్రీనివాసరావు. “కొంత పైకమూ అన్నీ వుంచుకున్నాను చేతిలో. నా భవిష్యత్తేమిదో నాకే తెలియదు. చూర దూరాలకు నే నెవరో ఏమిదో తెలియని మాయమూల ప్రదేశానికి పోవాలని.

ఇక్కడ నేను ద్రవకలేకుండా వున్నాను.”

“శ్రీనూ” వింటూనే భరించలేనట్టుగా చెవులు మూసుకున్నాడు రామదాసు. “నువ్వు కూడా నాతోవుండు. హాయిగా బాల్యంలో లాగా వుందాం. కాదనకు. ఇక్కడ నీ కే రో బూ జరుగదు.”

వింటూనే అవంగీకారంగా తల అడ్డుగా ఊపాడు శ్రీనివాసరావు. “వద్దు. నా దురదృష్టం నిర్మలమైన నీ జీవన గమనాన్ని, ప్రశాంతతనూ కూడా భస్మీపటలం చేస్తుంది. నన్ను పోనియ్యి. అన్నీ నిశ్చయించుకునే వచ్చాను. పోతే, నీవు మనస్ఫూర్తిగా మీరా బాధ్యతను స్వీకరిస్తే నేను నిశ్చింతగా వెళ్తాను.”

బాల్యస్నేహితుని స్థితికి వగస్తున్న రామదాసు అదోపదనంతో మౌనం చాల్చాడు.

“నాకు తెలుసు రామదాసూ,” లేని నవ్వు తెచ్చుకుంటూ సన్నేహంగా భుజంపై చేయి వేశాడు. “నా కోసం నీ మనసు ఎదుస్తున్నది. కానీ.... తప్పదు. ఇదంతా నా స్వయం కృతాపరాధం.... భయపడకు, నాకై నేనేమీ ఆయిపోను. మృత్యువు తనంత తాను వచ్చి వరించేవరకూ. అప్పుడప్పుడు వ్రాస్తుంటాను. నేనిచ్చిన చిరునామాకు మీరా యోగక్షేమాలు తెలుపుతూ వుండు.”

“సరే, దైవ నిశ్చయం. నిశ్చింతగా వెళ్ళు. కానీ, సంతోషంగా మన పునస్సమాగమం జరగాలని దైవాన్ని ప్రార్థిస్తున్నాను.”

“ఒక్కమాట. మీరా నా బిడ్డగా ఎవ్వరికీ చెప్పకు. ఎలాగో ఏదో సర్దిచెప్పు. చూశావా — నా కోసం నీ నియమొల్లంపునకు కూడా ప్రోత్సహిస్తున్నాను. నీచేత అన్యతం చెప్పిస్తున్నాను.”

“.....”

“నా విషయం తెలిస్తే తల్లి చరిత్రా అన్నీ బయటపడతాయి. మీరా ద్రతుకు ఎప్పటికీ బాగుపడదు. పెళ్ళికాదు. మరొకమాట — నేను శాశ్వతంగా వెళ్ళిపోతున్నట్లు మీరాకు ఇప్పట్లో తెలియకూడదు. కాలక్రమాన, పెద్దదై తానే గ్రహిస్తుంది అన్నీ.”

“శ్రీనూ!” బాధగా కణతలు రుద్దుకున్నాడు రామదాసు. “చూశావా దైవం లీలలు! సంతాన హీనుడను; పారలౌకిక చింతనతో వైరాగ్య జీవితాన్ని గడుపుతున్న నన్ను తిరిగి సంసార బాధ్యతలలో, భవబంధాలలో దిద్దించి వేస్తున్నాడు! కానీయ్, అంతా దైవేచ్ఛ!”

“ఎమిటి మీ ఆంతర్యం? ఎలా పెరుగుతుంది మీరొక్కడ?”

అంతా గాఢస్థితిలో మునిగి వున్న అపరాధి వేళ - అతి అగ్రహవేళయై తన అయిష్టత నంబూ వ్రదర్పిస్తూ ప్రశ్నిస్తున్న పార్వతిని తిలకించి నిర్విణ్ణుడై అయ్యాడు రామదాసు.

“అయిన అడగడం - యిడేదో అతి సామాన్య విషయం లాగా మీరు సరేననడం - చాలా బాగుంది. నా అవసరమే లేదా? నన్నడగనక్కరలేదా? ఎలా పెంచుతారు? ఎవరు పెంచుతారు? వరాయి బిడ్డ; అందునా అడపిల్ల; ఎంత బాధ్యత, ఎన్నెన్ని బరువులు అడపిల్ల అంటే? అందునా మీరొక్కరి.....”

“అవు పార్వతి అవు!” అమె మాటలు పూరింపకుండానే నోటికి తన చేయి అడ్డుపెట్టాడు అర్థింపు స్వరాన. “లోకమందరిలాగే నా బాధ్య కూడా ఒక అటం కుటం తెలియని పవిత్రాన్ని ఇలా సత్కరిస్తుందని ఎన్నడూ అనుకోలేదు పార్వతి! భగవానుని ప్రసాదంగా స్వీకరిస్తావనుకున్నాను; ఎదారి జీవితానికి పన్నీటి వానగా భావిస్తావు - మురిసి పోతావనుకుని ప్నే హితునికి మాట యిచ్చాను.” మెల్లమెల్లగా ఒక్కోమాటనే ఉచ్చరిస్తున్న ఆ కంఠంలో అనిర్వచనీయమైన బాధ సుడులు తిరిగింది.

తన వచోవైఖరిపట్ల భర్తకు కలిగిన తేలిక అభిప్రాయం విన్న పార్వతి బాధపడింది. “నన్ను మీరు అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నారు.” అని దగ్గుతికతో పలికింది. “ఒకరిపై జాలి సానుభూతి కలగడం వేరు; వారి బాధ్యతలను పూర్తిగా నెత్తికెత్తుకొనడం వేరు.”

“వెర్రిదానా!” మహా వేదాంతివలె కన్నట్లాడు ఆ షణ్డంలో పార్వతికి, చిరునవ్వుతో మాట్లాడు తున్న రామదాసు: “అనాడు వాల్మీకి మహర్షి ఇలాగనుకుంటే జానకి ఎమైవుండేది? యోదా నందులే అలా భయపడివుంటే చిన్ని కృష్ణుడేమై పోయేవాడు? పొలంలో లభించిన పసిపాప కుల గోత్రాలను ఆలోచించే మిథిలాదీకుడు తనూజగా స్వీకరించాడా?” తెలిసిన విషయాలే అయినా ఈనాడు సందర్భాన్ననుసరించి కొత్త సందేశాలు వినిపించసాగాయి వింటున్న పార్వతికి.

“పార్వతి!” స్థిరంగా గంభీరంగా సంభోదించాడు రామదాసు. “ఎన్నెప్పుడూ నేను అజ్ఞానీంచే అవసరం కలుగలేదు; ప్రతి విషయం రోనూ నన్నర్థం చేసుకుంటూ వచ్చావ్. మరి

ఈ నాడు ప్నేహితునికిచ్చిన మాటను మెనక్కు తీసుకోమంటావో, పాప పుణ్యాలెరుగని పసి బాలికను చేరదీసి అమ్మవోతావో - నిర్ణయం వీకే వదిలివేస్తున్నాను. నా ఉద్దేశ్యంలో - కుళంపులకు జన్మనిచ్చిన నీతారాములకంటే అశ్రయాన్నీ, రక్షణనూ శిక్షణనూ యిచ్చిన వాల్మీకి మనుడు. శ్రీకృష్ణభగవానుని గన్న దేవకి కంటే ‘అమ్మా’ అని పిలిపించుకొంటూ ప్రియమార పెంచిన యోదా ధన్యురాలు! కడుపున కనకపోయినా మైరిలిని పెంచిన జనకమహారాజు ధన్యతముడు!”

క్రక్కదరిపోయిన పార్వతి కనులు అశ్రు పూర్ణమయ్యాయి. అమె పెంకె మనిషి కాదు; రాక్షసత్వం అసలే లేదు. రామదాసుకు తగిన బాధ్య; సుగుణశీల. అందుకే అతడి ఉపదేశం విని అమె మనసున కుళ్ళంకలు తొలగిపోయాయి. భర్తలో ఆ షణ్డన దైవాన్నే దర్శించిన అమె తననూ, తన వయస్సునూ మరిచిపోయి అతడి చేతులలో యిమిడిపోతూ “క్షమించండి. అపార్థం చేసుకోవద్దు. మీ మాటను నేను నిలబెడతాను. ఈ షణ్డం నుండి మీరా మన బిడ్డ!” అన్నది మనఃపూర్వకంగా.

“నాకు తెలుసు పార్వతి! నాకు తెలుసు నీ మనసు!” అనందబాష్పాలు రాగాయి రామదాసు నేత్రాలనుండి.

అయితే, కుమార్తెతో కాళ్ళత వియోగం ఏర్పడబోతున్న శ్రీనివాసరావు నిద్రపట్టక బాధ పడుతూ తమ ఈ సంభాషణనంతనూ అద్యంతం విన్నట్లు ఆ దంపతులకు తెలియదు.

విశ్చింతతో కూడిన విశ్వాసం వదిలి నిద్ర కువక్రమించాడు శ్రీనివాసరావు.

2

అదరించేవారూ విదరించేవారూ లేక వ్యేచ్ఛగా సంతోషంగా వనరాణి వలె ఆ ప్రకాంత కుటీర ప్రాంగణంలో తిరుగాడుతున్న కుమార్తెను తృప్తిగా చూచుకున్నాడు శ్రీనివాసరావు. అనంద విషాదాలు మిళితమై వర్తిస్తున్నాయి అతడి మనసులో.

“ఒక ముఖ్యమైన పని గురించి వెత్తున్నాను తల్లీ. వీరైనంత త్వరగా వచ్చేస్తాను. అంత వరకూ ఇక్కడ వుండు.” అంటూ అక్కున జేబుకున్న తండ్రిని పెనవైచుకొని బోయమన్నది మీరా. అనుభవాలు అమెకు వయసును మించిన విజ్ఞతను సంతరింపజేశాయి.

తండ్రి నిర్ణయం ఏమిటో అర్థమయ్యా కానట్లుగా వున్నది అమె ఆంతర్యంలో. “ఆ ఇంట నేనెవరికీ అవసరం లేదు గనుక నన్నిక్కడ వదిలివేస్తున్నారేమో నాన్నగారు!” అనే అనుమానం మీరా మనసున మెదలి, అంతలోనే విస్తృతమై భయోత్పాతం కలిగించింది. “త్వరగా రండి నాన్నగారూ” అన్నది వెక్కుతూ.

“త్వరగానే వస్తారు తల్లీ. చూడూ మేమున్నాం నీకు. ఇక్కడ ఏమి తక్కువ చెప్పు నీకు?” అదరంగా అశ్రువులొత్తుతూ, ప్రేమగా ఒడి లోనికి తీసుకున్న పార్వతిని తేరపార చూచింది మీరా. అటువంటి అనురాగపూరితమైన స్పర్శనూ, ప్రేమపూర్ణమైన ఒడినీ, కరుణామయి అయిన ప్రీతి పూర్వ జీవితంలో చూచి ఎరుగదు ఆ బాలిక.

రెండు రోజులు బెదురు బెదురుగా తిరిగిన మీరా, అరోజుకారోజు కొంత భయం తగ్గి తిరుగాడుతున్నది కానీ యింకా బెదురు పూర్తిగా పోలేదామెకు.

ఉదయం వేళల్లో రామదాసు చేపే పూజను, దూరంగా గడప కావం కూర్చుని శ్రద్ధగా చూస్తుంది. పూజా కుంకుమ, పుష్పాలూ ఈయ బోతే చేయి దూరంగా వుంచి అందుకుంటుంది. ఆ చేయి వణుకుతుంది కూడా. బోజనానికి నాలుగుసార్లు విరిప్తేనే కాని రాదు. వచ్చి భయం భయంగా తింటుంది. ఏమీ అడగదు. సగానికి సగం వదిలేసి లేచిపోయి, తన పళ్ళెం గ్లాసూ అన్నీ తానే కుట్రపరచి వేరుగా వుంచుతుంది. తనకై తాను మాట్లాడదు. ఏ వృక్షచ్ఛాయలోనో, ఏ పొదరింటి చాటుననో గంటల తరబడి కూర్చుంటుంది దీర్ఘరోచనామగ్నురాలై.

“ఈ ఏకాంత ప్రేమికను ఎలా సరిజేయడం? ఆ లేత ముఖంలో విచారాన్ని ఎలా చెరిపి వేయాలి? ఆ మందకొండి తనాన్ని ఎలా మాపి చురుకు పుట్టించాలి?”

వచ్చే సంచికలో ఒక కథ:

పోలా ప్రగడ రాజ్యలక్ష్మి

రానిన

అపీసరుగారి అబ్బాయి

ఆంధ్రయబోధిని

ఈ పుస్తకము పిన్నలకు, పెద్దలకు ఆంగ్లములో అక్షరాభ్యాసము రానివారు కూడా మా ఆంగ్లేయబోధిని సహాయంతో అందరు 60 దినములలో నేర్చుకొనవచ్చును. వెల రు. 10.

తమిళ-తెలుగు స్వబోధిని

ఈ పుస్తకము తమిళ భాషరానివారు 35 దినములలో తమిళ భాషను సులభముగా నేర్చుకొనవచ్చును. ఇందులో గ్రామరు, Essays, Letter Writing వున్నవి. వెల రు. 3.

హిందీ-తెలుగు స్వబోధిని

హిందీ భాషను అతి సులభముగా 30 దినములలో నేర్చుకొనవచ్చును. వెల రు. 4.

పై వాటికి పోస్టేజి అదనము

బాలసరస్వతి బుక్ డిపో

విద్యావిషయక ప్రచారకులు

6, నుంకురామ చెట్టి వీధి, మద్రాసు - 600 001 ఫోన్, 29868

కేశవర్ధిని

పట్టుకుచ్చువలె మృదువై నిగనిగలాడే
దీర్ఘమైన కురులకు

కేశవర్ధిని షాంపూ

పరిమళయుతమైన మెత్తని కురులకు

కేశవర్ధిని ప్రోడక్ట్స్

ఆర్కాట్ రోడ్డు మద్రాసు - 600087

రామదాసు దంపతులకు మీరా ఒక సమవేళ అయ్యింది. తల దువ్వి జడవేస్తూ ఎన్నో అడుగు తుంది పార్వతి. మీర మాట్లాడడు. నేల చూపులు చూస్తుంది — అంతే. అలా నాలుగు రోజులు గడిచాయి.

‘ఇక యిలా కాదు. ఈ పిల్లకు పనులు చెప్పి చేయించి దార్లోకి తేవాలి’ అనుకున్న పార్వతి “మీరా, బాబయ్యగారి పూజ వేళ అవుతోంది. మందిరం దగ్గర అన్నీ సిద్ధం చేయి. పూలు కోసుకురా,” అన్నది అయిదవరోజు ఉదయాన.

మీరా కనులు భయాశ్చర్యాలతో కదలాడాయి. కానీ కదలలేదు అక్కడినుండి.

“వెళ్ళమ్మా మీరా. చూడూ ఒక్కతెను నేను. పెద్దదాన్ని ఎన్ని పనులు చేసుకోనూ? కాస్త సాయం చెయ్యవూ?”

మీరా ఈ సారి మాట్లాడింది. “నేను....నేను దేవుడి గదిలోకి వెళ్ళకూడదట కదా? మీకు తెలియదనుకుంటాను.”

“ఏం, ఎందుకనీ?” పార్వతి విస్మయం.

“ఏమో?” అవనతవదనంతో ఘండస్వరాన బదులు పలికింది మీర. “అక్కడ అందరూ అలా అంటారు. నేను పాపిష్టిదాన్నట!” కన్నీరు కన్పింపకుండా ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకున్నది.

సానుభూతితో ప్రవించిపోయింది పార్వతి హృదయం. మీరా ఎంతటి ఘోరనరకం అనుభవించి వచ్చిందో అర్థం చేసుకొనగలిగిన ఆమె— అందుకే కన్న తండ్రి ఆమెను అంత సాహసించి తమకు ఒప్పగించాడని తెలుసుకున్నది. చేస్తూన్న పనిని ఆపి లేచి వచ్చి, ఒక్కసారిగా మీరాను దగ్గరకు తీసుకుంది.

“ఎవరమ్మా? ఎవరనేవారు? ఎవరెవరున్నారక్కడ?” అలాగా అడిగింది.

మీరా నెమ్మదిగా చెప్పింది. “ఏన్ని, ఆత్మయ్యలూ, చెల్లెలూ, తమ్ముళ్ళూ అందరూ అంటారు.”

“ఏన్ని అంటే?”

“మా అమ్మ ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయిందటగా? అంచేత నాన్నగారు ఏన్నిని మళ్ళీవెళ్ళి చేసుకున్నారట. ఏన్ని అన్నలూ, తమ్ముళ్ళూ చాలా మంది వున్నారక్కడ. ఎవ్వరికీ నే నక్కర్లేదు.

అందరూ నన్ను తిడ్డారు. ఏన్ని పిల్లలు కూడా!”

“మరి మీ నాన్నగారు?”

“నాన్నగారికి భయం వాళ్ళంటే.”

విట్టార్పింది పార్వతి. “పోవీరే తల్లీ, ఆ గొడవ వదిలేయ్యి, వాళ్ళని మరచిపో. ఇక్కడ విన్నెవరూ ఏమీ అనరు. నీ యిష్టం వచ్చినట్లు పోయిగా వుండు. చందమామలాంటి విన్ను ఎలా తిట్టగలిగేవారు?” ప్రేమాతిశయంతో బొంగురు పోయింది ఆ కంఠం. “వెళ్ళు, ఆ పూజా మందిరం శుభ్రం చేసి ముందు బాబయ్యగారి కేమేం కావాలో చూడమ్మా. తర్వాత నాకు వంట పని సాయం చెయ్యాలి. త్వరగా రామరీ!”

అప్పుక్కణ, అవాంఛితగా విడిలింపులూ, చీదరింపులూ నడుమ నిరాశను వరించి పెరిగిన అభాగ్య బాలికకు యంతకంటే వందగా, సంత సమూ ఏముంటాయి? ఎన్నడూ లేని వింత కాంతి స్థావరం చేసుకున్నది మీరా కనులలో.

గమనించిన పార్వతి తృప్తిగా శ్వాస పీల్చుకున్నది.

మీరా పూలు కోయటానికి వెళ్ళిపోయింది, అనందంగా.

స్నానం చేసి వచ్చిన రామదాసును భార్య రహస్యం అడుగుతున్నట్లుగా అన్నది: “శ్రీనివాస రావు ముందు భార్య....చనిపోయిందా?”

రామదాసు ఆమె తెప్పడూ ఈ వివరాలు చెప్పివుండలేదు. శ్రీనివాసరావు అతడికి మంచి స్నేహితుడని మాత్రమే అదివరలో ఆమెకు తెలుసును. ‘చెడు వినకు; అనకు; కనకు’ అనే స్వభావం రామదాసుది.

వివరాలు అడుగుతున్న భార్యను రామదాసు తేరిపారచూచాడు. “ఈ వివరాలు నీకు చెప్పడం అవసరమే అనుకుంటాను.” ‘ఒక్క నిమిషం ఆగి మెల్లగా అన్నాడు; “శ్రీను మొదటి భార్య చనిపోయింది. రెండవ భార్య — మీరా తల్లి — మీరకు రెండేళ్ళ వయస్సుప్పుడు బిడ్డనూ, సంసారాన్ని సర్వాన్నీ వదిలి వెళ్ళిపోయింది.”

[ఇందరి పాత్రలూ, సంఘటనలూ అంతా హుర్తిగా కల్పితం. జీవించి వున్నవారినిగానీ, మరణించిన వారినిగానీ ఎవ్వరినీ ఉద్దేశించి వ్రాయబడలేదు. —రచయిత్రి.]

“అయి!” శ్రోత నివ్వెరపాటుతో నిలబడి పోయింది. “ఎక్కడికి వెళ్ళిపోయింది?” ఎంతో ఆశ్చర్యం ఆ స్వరంలో.

నిశితంగా చూచాడు రామదాసు, “నా చేత చెప్పించకు పార్వతి!” బాధ ఆ గళంలో మడులు తిరిగింది. “నువ్వే ఊహించుకోగలవు. నేను చెప్పలేను తప్పు ఎవరిదైనా, ఆ పరితం మాత్రం మీరా అనుభవించింది ఈ వన్నెందేళ్ళూ. అయితే, ఈ చరిత్రంతా విని నువ్వు కూడా మీరాను అనహించుకోకు సుమా!”

“చాలెంతే.”

మీరా ప్రవేశంతో సంభాషణ ఆగిపోయింది.

“ఇవిగోనండి,” పూల సజ్జె అందించింది.

“ఇంకేం చెయ్యమంటారు?”

పార్వతి పెదవులపై వేరు చూపుతూ ‘తప్పు’ అనే సంకేతం చూపించింది. “‘అందీ’ కాదు. ఇదిగోనమ్మా, చేశానమ్మా, అని చెప్పు. ఏదీ— అమ్మా అని ఏలువు ఒక్కసారి!”

దిగ్భ్రాంత అయిన మీరా ఏమిటో అగోచరంగా వున్నట్లు తికమకపడుతూ చూచి, తల వాల్చుకున్నది.

“అంటుందిరే, అలవాటు కానీ,” రామదాసు ఓదార్చాడు భార్య వదనంలో నిరుత్సాహాన్ని గమనించి.

అతడి అంచనా తప్పలేదు. వారం రోజులు తిరిగేసరికి పార్వతి మీరాలు సాక్షాత్తు తల్లిబిడ్డల వలె కలసిపోయారు. కలియక ఏమవుతారు? బిడ్డలు లేని వ్రీ, తల్లి లేని బిడ్డ—ఏ ఏ ప్రేమలతైతే కటకటలాడారో నేడ కరవు తీరింది—ఒకరి సమక్షంలో మరొకరికి.

“అమ్మా అమ్మా” అంటూ ప్రతి పనిలో చేయూతనిస్తున్న మీరాను చూచి మురిసిపోయింది పార్వతి.

“బాబయ్యగారూ” అని మీరా సంబోధిస్తుంటే తన జన్మ తరించినట్లే భావించేవాడు రామదాసు. ‘ఎవ’రని అడిగిన వారికి ‘మా తమ్ముడి కూతురు’ అని చెప్పుకునేవాడు, నగర్వంగా దైర్యంగా.

‘భగవాన్! ఈ అమాయకురాలి కొరకు— నీవు నాపై వుంచిన ఈ గురుతర బాధ్యతకొరకు అన్యతం కూడా నోట ఉచ్చరిస్తున్నాను. నీవే క్షమించాలి’ అని రోరోస ప్రార్థించేవాడు.

[నశేషం]

వనిత - ఉషా

కుట్టుపని బడి

[గత సంచిక నుంచి]

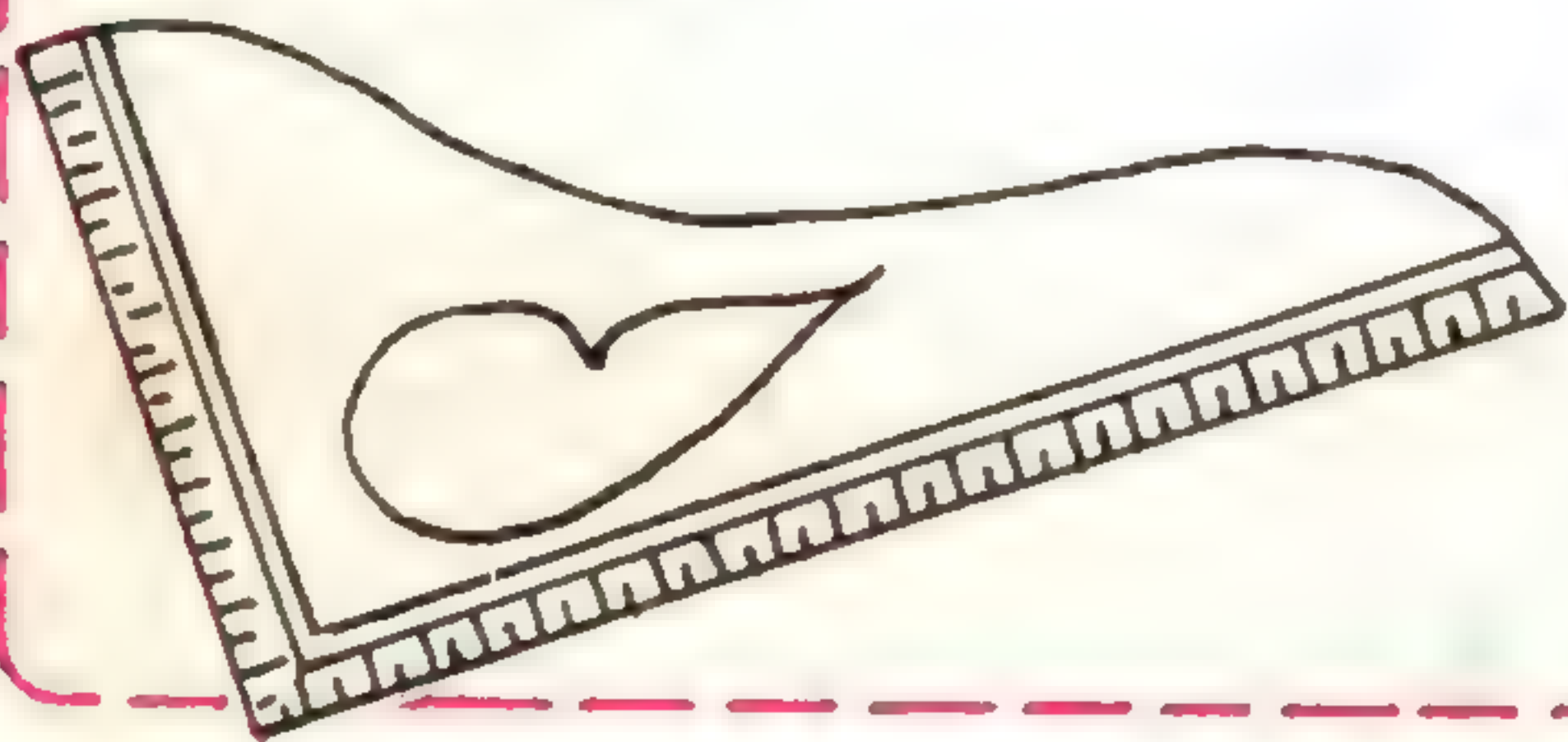
15. కటింగ్ టేబులు, బోర్డు:—నించుని గుడ్డ కత్తిరించటానికి బోర్డు. ఈ కటింగ్ టేబులు 5 అడుగులు X 3 అడుగులు. ఎత్తు కుచ్చే వాని బోర్డు వరకు ఉంటే అనుకూలం.

16. పేషన్ బుక్కులు:—ఈనాడు కావలసి నన్ని పేషన్ పుస్తకాలు బజారులో దొరుకు తున్నాయి. కొత్తగా కుట్టుపని నేర్చేవారు సొంత డిజైన్లను కల్పన చేసుకోవటంలో ఇవి ఎంత యినా సాయపడతాయి.

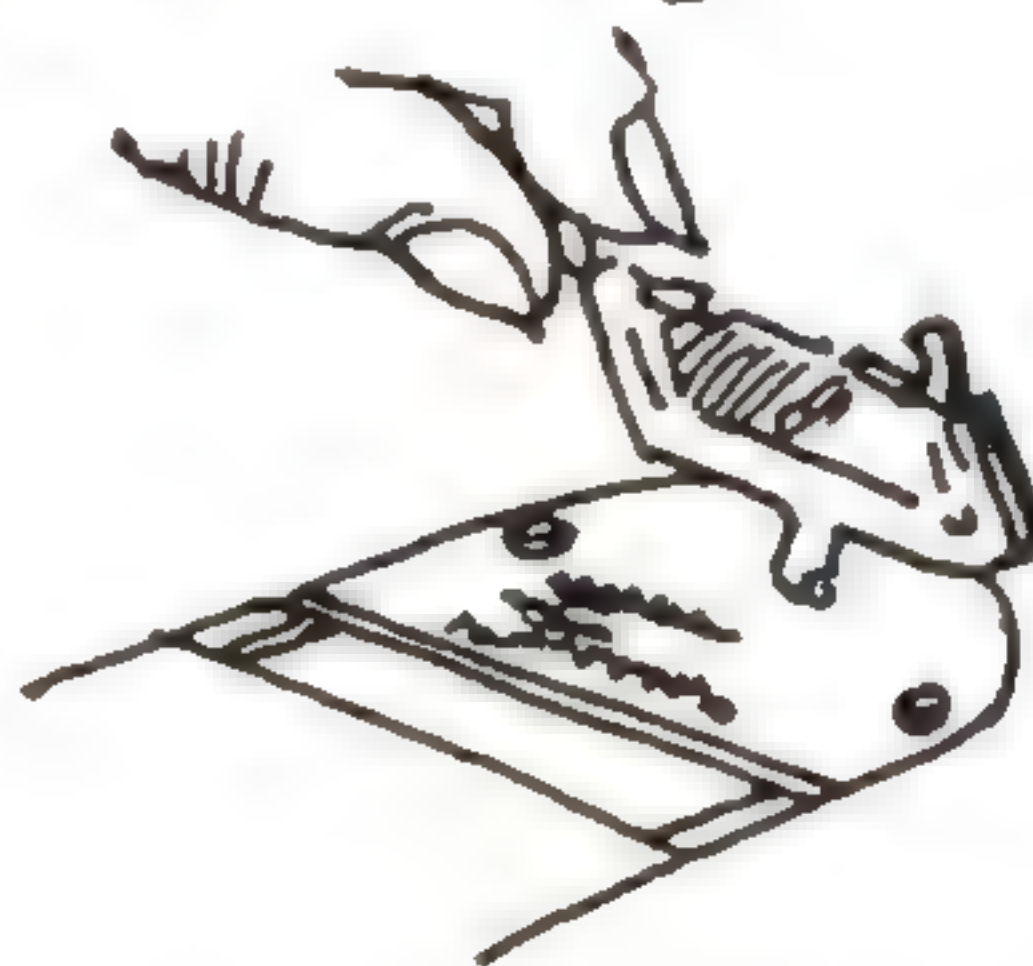
17. నిలుపుటద్దం:—దుస్తుల పిట్టింగు సరిగ్గా ఉందో లేదో చూచుకుందుకి ఇది ఉండాలి.

18. దారాలు:—రకరకాల సైజులలో రంగు లలో—నూలువీ నీక్కువీ కూడా కుట్టుదారాలు దొరుకుతున్నాయి. గుడ్డ దళసరిని బట్టి నవ్వి న దారం, తగిన సూది ఉపయోగిస్తేనే కుట్టుపని ముచ్చటగా వుంటుంది.

19. డ్రాఫ్టింగ్ స్కేలు:—దీన్ని ప్లాస్టిక్, కర్ర లేదా కార్డు బోర్డుతో తయారు చేస్తారు. పక్కలు సమకోణాలుగా ఉండి, $\frac{1}{4}$ " , $\frac{1}{8}$ " స్కేలుకు ఒక్కొక్క పక్కనీ మార్కు చేయ బడి వుంటాయి. మధ్యని వంపుగీతలు గీయటానికి ప్రత్యేక ఆకారంగల రంధ్రముంటుంది. దుస్తుల స్కేచ్లను చిన్న కొలతలో నోట్ చేసుకోవ టాని కిది ఉపయోగిస్తుంది. దుస్తులో ఒక్కొక్క భాగానికి సరి అయిన ఆకారం ఇవ్వటానికి వంపులు పనికి వస్తాయి.

20. ఎంట్రాయిడరీ ప్లేటు, ప్రేము:—మిషన్ ఎంట్రాయిడరీలో వీటికి వాడకం. వీర్ డాగ్ను ప్లేటు కవరు చేస్తుంది. స్కూల్ సహాయంతో గుడ్డను ప్రేములో బిగించవచ్చు.

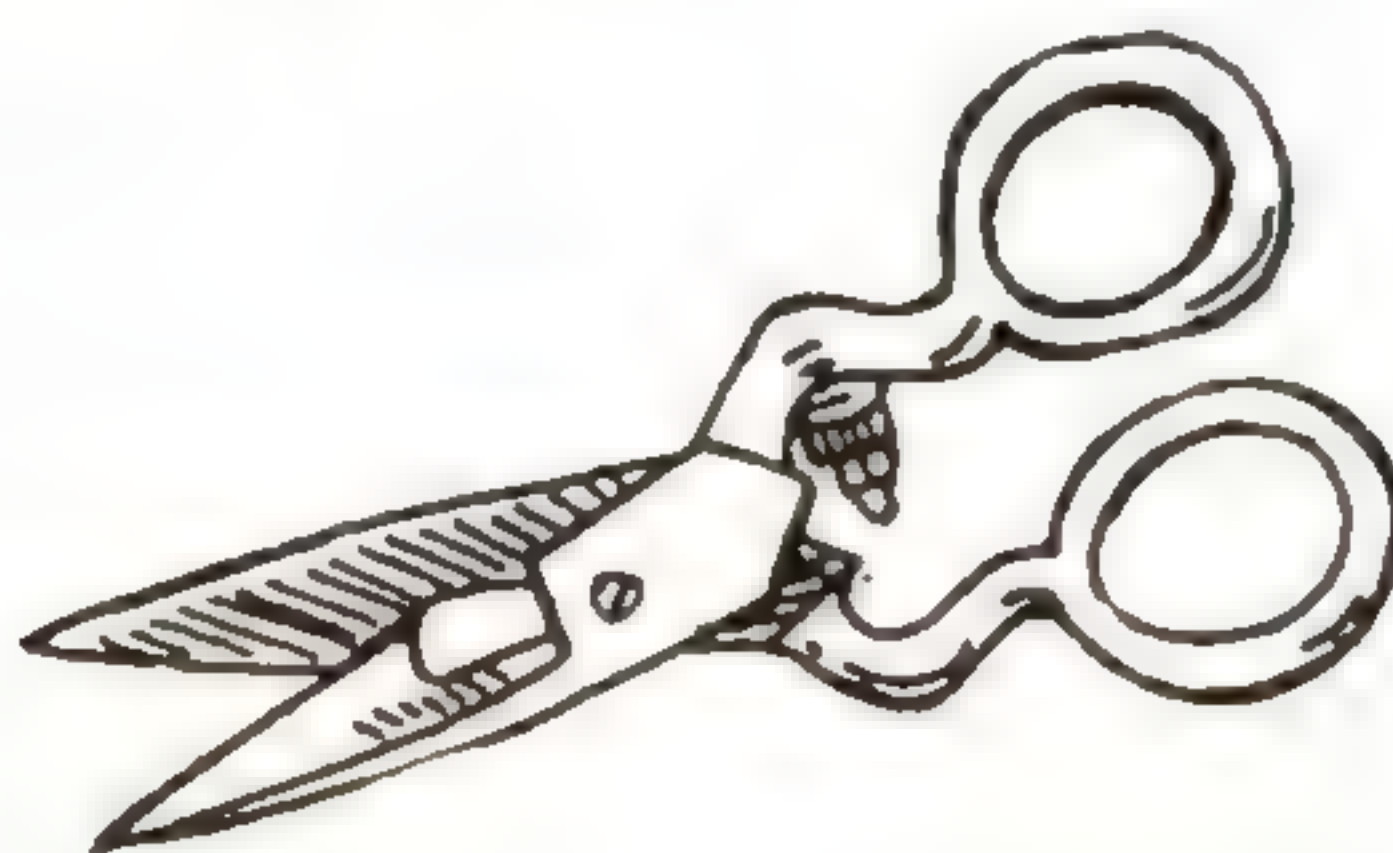

ముఖ్యమయిన పరికరాలు - ఉపకరణాలు

1. హెమ్ గేజ్:—హెమ్, అంటే అంచు మడతను దీనితో కొలుస్తారు, దీని తయారీ ప్లాస్టిక్, చీనారేకు లేదా పైపుడ్తో.

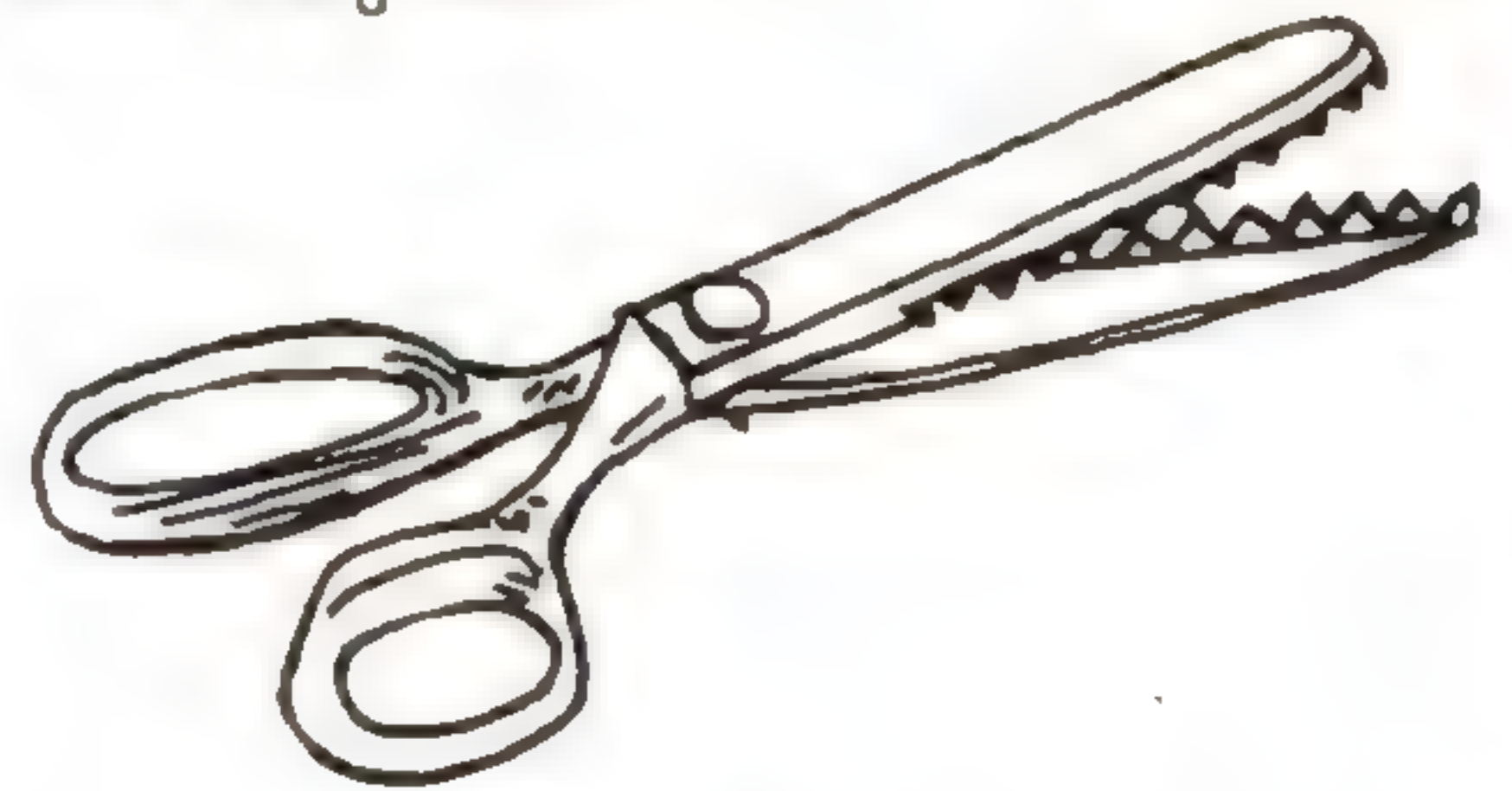

2. బటన్ హోల్ కత్తెర:—మామూలు కత్తెరలాగే వుంటుంది. అయితే - బ్లేడులకు గాడీలు సరిచెయ్యటానికి ఒక స్కూల్ వుంటుంది. కావలసిన సైజులో సమానంగా కాజాలు కత్తి రించటాని కిది ఉపయోగం.

3. పింకింగ్ షియర్స్:—ఇదీ మామూలు షియర్స్లాగే కనిపిస్తుంది. కాని బ్లేడులకు పళ్లు

టాయి. జాయింట్ల దగ్గర దీంతో పింక్ చేస్తే దారం చిక్కుపడదు.

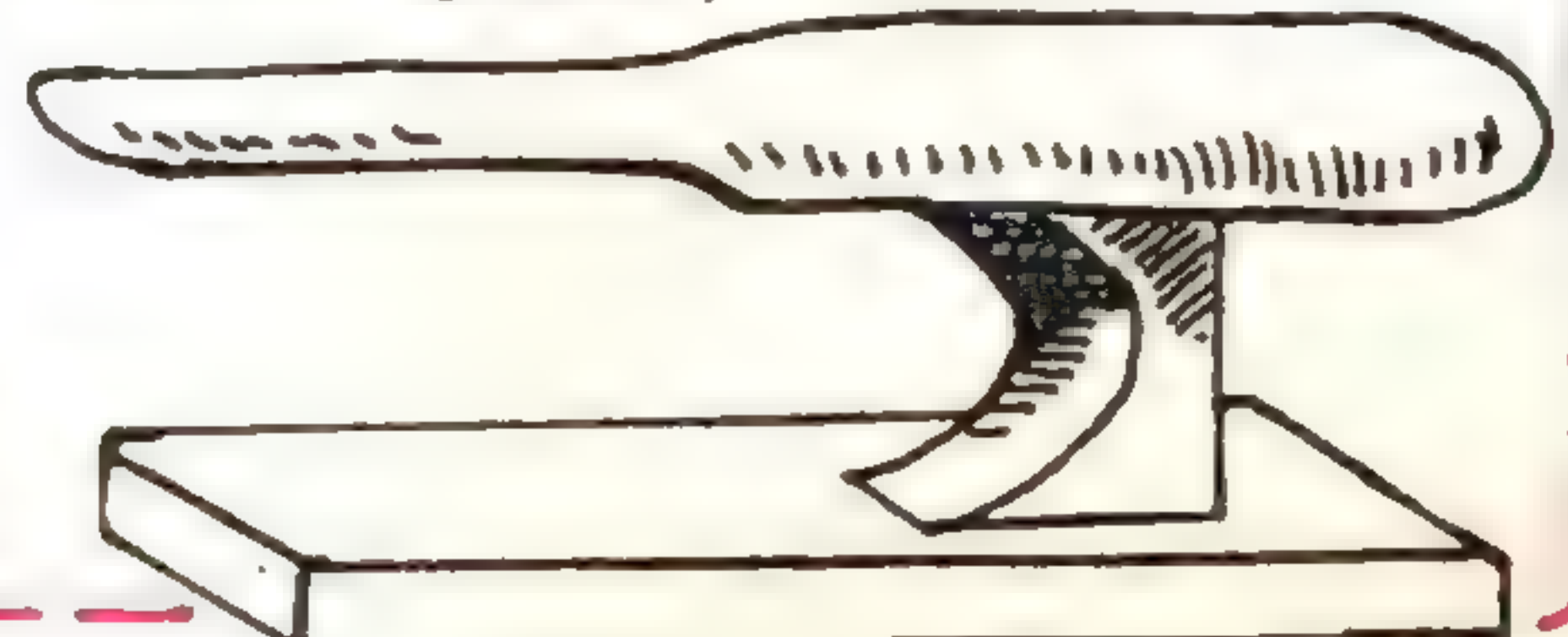

4. ప్రెస్సింగ్ కుషన్:—18" X 12" కొలతలో, ఓపర్ ఆకారంలో ఒక వైపు మౌన తేలి వుంటుంది. దీన్ని రోపల రంపపు పొట్టుతో, లేదా దూదితో నింపుతారు. దుస్తులు ఎగుడు చిగుళ్లు లేకుండానూ, గుండ్రటి భాగాలు సద్దుకో టానికి ఇది ఉపయోగిస్తుంది.

5. డమ్మీ లేక డ్రెస్ ఆకారం:—అట్టతో తయారుచేసిన ఈ ఆకారం దుస్తు పిట్టింగు సరిగ్గా వచ్చిందా లేదా, ధరిస్తే ఎలా వుంటుంది? అని చూచుకోవటానికి ఉపకరిస్తుంది.

6. స్టీవ్ బోర్డు:—ఇది రెండు బల్లలు మధ్య నుండే కాళ్ళతో అతికి కూర్చబడింది. పైబోర్డును పెట్టుముక్క లేదా జములు చేసిన పాత కంబ లితో కప్పి లాంగ్ క్లాత్తో మూస్తారు. సాధారణంగా దీని కొలత—20" పొడవు, 8" వెడల్పు. పై బల్ల ఒక పక్క సన్నగా బ్యాచ్ ఆకారంలో వుంటుంది.

7. టక్ మార్కర్ :—దీన్ని సాధారణంగా చీనారేకుతో చేసి, రంగుపూసి, కొలతలు మార్కు చేస్తారు. టక్కు మధ్య దూరం సమంగా ఉండటానికి ఏదో ఒక ఆనవాలు కావాలి గదా! అందుకనే ప్లీట్లు, టాకాలు, స్కాలప్లు మొదలైనవి సమాన దూరాల్లో సరిగ్గా రావటానికి ఈ మార్కులు సాయపడుతుంది.

8. పెప్రస్ :—బట్టలు కుట్టేటప్పుడు దీన్ని ముక్కి చుట్టుకుంటారు. చుట్టుకుండుకు వీలుగా రెండు స్ట్రిపు (ముక్కలు) ఉంటాయి. పైగా—దారం, కత్తెరలు, చాక్, మార్కర్ పీర్, తింబుల్ మొదలయిన పరికరాలు ఉంచుకునేందుకు రెండు పెద్ద జేబులు కూడా వుంటాయి.

[వచ్చే సంచికలో కలుద్దాం]

వినతి

'వనిత' లో ప్రచురణకు వ్యాసాలు, గేయాలు, కథలు మొదలైనవి పంపేవారు గుర్తు పెట్టుకోవలసినవి: అవి చిన్న చిన్నవిగా వుంటే మంచిది. పేజీకి ఒక పక్కనే శుభ్రంగా రాయాలి. రచన పై భాగంలో రచయిత్రి పేరు, చిరునామా వుండాలి. తమ చిరునామా రాయబడిన కవరు జతచేస్తే—సమాధానం పొందడానికిగాని, రచన ఆమోదం కాకపోతే తిప్పి పంపడానికిగాని వీలుంటుంది.

మహిళా సమాజాలకు:

మహిళా సమాజాలు జరిపే సమావేశాలు, సభల గురించిన వార్తలు, విశేషాలు పంపితే 'వనిత' ప్రచురిస్తుంది. పంపే వార్తలు ఆయా సమాజాల 'లెటర్ హెడ్స్' మీద, కార్యదర్శిని లేక అధ్యక్షురాలి సంతకంతో వుండాలి. ఒక కవర్లో ఏదో ఒక విషయమే వుండాలిగాని. అన్నీ కలిపి కలగాపులగంగా మాత్రం పంపవద్దని మనవి చేస్తున్నాము.

చిరునామా: ఎడిటర్ వనిత చందమామ బిల్డింగ్స్ మద్రాసు 28

పుస్తకాల సమీక్ష

'వనిత' పత్రికలో ప్రీతి రాసిన పుస్తకాలపై సమీక్షలు ప్రచురించడమకున్నామని రచయిత్రులకూ, ప్రచురణ కర్తలకూ, పాఠకులకూ తెలియజేయడానికి సంతోషిస్తున్నాము. ఈ శీర్షికలో సమీక్ష కోసం పంపబడే పుస్తకాలు ప్రీతి రచనలే అయివుండాలి—నవలలయినా, కథలయినా, మరేవైనా.

ఆ పుస్తకాలు 1975 లో అచ్చయి, ప్రచురింపబడినవే అయివుండాలి. అంతకు ముందు ప్రచురింపబడిన వాటిని సమీక్షించలేము. ఇవి కాకుండా కొత్తగా వచ్చే పుస్తకాలనూ పంపవచ్చును. సమీక్షకు ఒక పుస్తకం పంపితే చాలు—రెండు కాపీలు అవసరం లేదు. "సమీక్షకు" అని పుస్తకం పైన రాసి, రిజిస్టర్డ్ బుక్ పోస్టల్ పంపడం మంచిది. పుస్తకాలు—'ఎడిటర్ వనిత - చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు 28' చిరునామాకు పంపవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

గేయం:

పాపాయి

రచన: కె. లక్ష్మి

పాపాయి కళ్ళుగా

పలికేటి పల్కులని

తల వంచి చిలుకమ్మ

పలుకుటే మానింది

పాపాయి పాడేటి

పాట కోకిల వింటు

ముద్దు ముచ్చట పడి

మూతి ముడిచేసింది

పాపాయి మోములో

పసిడి వన్నెలు చూచి

అందాల చందరుడు

అలిగి కూర్చున్నాడు

పాపాయి ముంగురులు

వంపులకు తుమ్మెదలు

అబ్బెరువు చెందకను

మచ్చరము పొందాయి

పాపాయి నవ్వుల్లో

భావాలు కని పూలు

తళుకు బెళుకులు మాని

వెలవెలా పోయాయి

పాపాయి కన్నుల్ల

పస చూసినంతనే

తామరలు, సిగ్గుతో

తలదించుకున్నాయి

భాగ్యాలు లేకుంటే

బాధ మాకే ముంది

పాపాయి మాకుంటే

భాగ్యాలు పదివేలు

సన్నగా ఐదు ఆడుగుల మాదంగుల ఎత్తు: చామన చాయ రంగు: కొనతేరిన నాసిక: నాజుగ్గా, అందంగా కనిపించే ఆమె శ్రీమతి ములిసీరెడ్డి. ఆమెను చూసినప్పుడు 'ఈమేనా అందచేకానికి-ముఖ్యంగా మహిళలకు అంత మనత తెచ్చిన వ్యక్తి:' అని అనిపించక మానదు. ఆమె అంత సామాన్యంగా వుంటారు.

రోజరీ కాన్వెంట్-(హైదరాబాద్)లో స్కూలు చదువు చడువుతున్న 10 సంవత్సరాల వయసు లోనే మురిసి 'రెన్నికాయితే, దాస్కెట్ దాల్' అడేది. మెట్రిక్ పాసయిన తర్వాత రెడ్డి ఉమమ్మ కాలేజీ-(హైదరాబాద్)లో జేరిన మురిసి తనలోని క్రిడాసక్తిని వారీదార్ వైపు మళ్ళించి ఆ ఆటలో గుర్తింపును తెచ్చుకుంది. రెడ్డి ఉమమ్మ కాలేజీలోని విద్యార్థినులకు అంతగా ఆసక్తి లేకపోయినా కొంచెంగానయినా మక్కువ గల విద్యార్థినులను కూడగట్టి ఆచుగురితో వారీ దార్ టీమ్ను తయారు చేసింది. అంతర్ కళా కాలం 'ఉమెన్స్ వారీదార్' ఆటలో నిర్వహించే పోటీలలో తన టీమ్ను కాలేజీ ద్వారా ప్రవేశపెట్టి ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయ అంతర్ కళాకాలం ఉమెన్స్ వారీదార్ ఛాంపియన్లుగా తమ టీమ్ను 1963 లో నిలబెట్టింది మురిసి. ఆ గెలుపు ఇచ్చిన ప్రోత్సాహంతో ఆ ఆటలో తన కృషిని అధికం చేసింది. ప్రతి ఉదయం వరుగె తడం, హై జంప్ చెయ్యటం వంటి వ్యాయామ క్రిడలు కూడా సాధన చేసింది. వివేక వర్ధనీ కాలేజీలో బి. ఎ. చదువుతూ విశ్వ విద్యాలయానికి ప్రతినిధిగా వారీదార్లో నిలిచింది. 1967 లో ఆమె బి. ఎ. ప్యాసయ్యింది.

నిద్రలో కూడా వారీదార్ ఆటను కలవరిస్తున్న మురిసిని 1964 లో ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయ మహిళల వారీదార్ టీమ్కు కేప్టన్ గా ఎన్నిక చేయటం జరిగింది. అదే సంవత్సరంలో భారతీయ మహిళల వారీదార్ టీమ్లో ప్లేయర్ గా ఎన్నికై, ఉత్తర కొరియా, దక్షిణ కొరియా, విరిమైన్సు, ఇరాన్ మహిళల టీమ్స్లో థిర్లీలో 'ప్రి-ఒలింపిక్స్' ఆటలను ఆడింది.

1964 నుంచి 1969 వరకు జరిగిన అంతర్ విశ్వవిద్యాలయ మహిళల వారీదార్ పోటీలలో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం టీమ్కు కేప్టన్ గా పాల్గొన్న మురిసి రెండు సార్లు జూనియర్ (ఛాంపియన్ షిప్) ఉస్మానియాకు చేకూర్చింది. 1963 నుంచి జరిగిన జాతీయ

ముఖ్యరెడ్డితో స్పృష్ట

'అద్భుత అవార్డ్' పొందిన తొలి తెలుగు మహిళ- ములిసీరెడ్డి పరిచయం గత సంచికలో చదివారు. ఇది ఆమెతో ఇంటర్వ్యూ:

మహిళల వారీదార్ పోటీలలో మూడు వర్గా యాలు తప్ప మిగిలిన వాటన్నిటిలోను పాల్గొన్నది మునిసి.

1969-70 సంవత్సరంలో జరిగిన మహిళల వారీదార్ తెమ్మలలో పాఠిన్ టీమ్లో అడిన తారతీయ మహిళల టీమ్కు మునిసి కేవలంగా ఎన్నికై తన టీమ్కు తన సామర్థ్యం ద్వారా రెండు సార్లు విజయాన్ని రెండు తెమ్మలలో చేకూర్చింది.

1974 లో భారత ప్రభుత్వం ఆమెకు 'ఆర్జున ఆవార్డు'ను ఇచ్చింది.

వివాహిత అయిన వారీదార్ అటపై తన ఆసక్తిని తగ్గదీయక, దీక్షతో కృషి చేసిన శ్రీమతి మునిసిరెడ్డి ఆపెన్ను ప్లేయర్. నెట్కు దగ్గరగా నిలిచి పాటు కొట్టడంలో ఆమెకు మరొకరు సాటి లేరు. నెట్కు దూరంగా ఉన్నా, నెట్ వద్దకు వరుగై 4'-5" ఎత్తు ఎగిరి 'క్యాషర్'ను కొట్టటంలో ఆమెకు ఆమె సాటి.

'వనిత' అడిగిన ప్రశ్నలకు శ్రీమతి మునిసి రెడ్డి ఇలా సమాధానాలిచ్చారు :

మహిళలలో చాలా మంది ఆడేవాళ్ళు ఉన్నా మీకు ఇంత మన్నన రావటానికి కారణమేమిటంటారు :

క్రీడలనండి, లలితకళలనండి; చదువనండి దేని కయినా ముందుగా వ్యక్తిలో స్వతస్సిద్ధమయిన వేర్పు కొంత ఉండాలి. ఆ వేర్పుకు కృషి, దీక్ష, శక్తి, మెళకువలు తోడయితే ప్రయోజకత్వం, తద్వారా గుర్తింపు వస్తాయి. బహుశః నాలో అవి నాకు తెలియకుండానే ఉండి ఉంటాయి. నాకు అటలంబే బాధ్యం నుంచి ప్రాణం. మా పూర్వకులకి ఎవరికి అటలు రావు. అయినా నాకు చదువుమీద కన్నా అటల మీద శ్రద్ధ ఎక్కువ ఉండేది. ఎప్పుడు మాసివా ప్లేగ్రాండ్స్లో, 'కోతి కొమ్మచ్చి అడుకూ వెట్టమీదనే' ఉండేదాన్ని. ఆ ఆసక్తిని సరైన క్షణంలో వారీదార్లో పెట్టాను. అంతే.

మీకు వారీదార్ పై వేమనస్సు లగ్నం కావటానికి కారణం :

నేను స్కూల్లో చదివే రోజుల్లో టెన్సికాయిట్, బాస్కెట్బాల్ ఆడేవాన్ని. నాకు ఏదయినా బాల్ గేమ్ అంటే మొదట్నుంచీ యిష్టం. అయితే నాకు, నేను బాగా ఆడినా, ఆ గేమ్మలో కోచెస్ వద్ద నుంచి ప్రోత్సాహం దొరకలేదు. దాంతో నేను వారీదార్ ఆడటం ఆరంభించాను. అందులో నాకు కొంత కృప్తి కలిగే సందర్భాలు ఏర్పడ్డాయి.

వారీదార్ ఆడటంలో మీ ప్రత్యేకతలు ఏమైనా ఉన్నాయా :

నేను అటకు సంబంధించిన ఏదయినా కొత్త విధానం అంటే టెక్నిక్ చూశాననుకోండి. అంటే అది వా వరకు కొత్త వద్దతి. ఆ వద్దతిని నేను సుళువుగా నేర్చుకుంటాను; ఆచరణలో పెడతాను. శరీరాన్ని ఎప్పుడు 'ఫిట్ నెస్'లో ఉంచుకుంటాను. ముఖ్యంగా నేను అపెన్ను ప్లేయర్ని. అందువల్ల నన్ను చాలా మంది 'క్యాషర్ రెడ్డి' అంటారు. ఇండియాలో ముఖ్యంగా మన హైదరాబాద్ టీమ్లో 'రోలింగ్' ప్రవేశపెట్టింది నేను. 1964 లో ఇరాన్ మహిళల టీమ్తో మేము ఆడినప్పుడు, ఇరాన్ టీమ్లోని ప్రతి మహిళా 'పైర్ బాల్'ను కూడా రోల్ అయి లిఫ్టు చెయ్యటం చూశాను. అలా రోలవటం నేర్చు కున్నాను. మొదట్లో కొందరు 'అసహ్యంగా ద్రస్సు పైకి పోతుంది' అన్నవారే ఇవాళ ఆ వద్దతిలో ఉన్న సుళువును గ్రహించి అనుసరిస్తున్నారు. ఇలా గాత్రీయమైన మెళకువలు నేను వేర్చుకోవటం, స్వతహాగా నాలో అపెన్ను ఆడగల శక్తి ఉండటం నేను ఈ అటలో గుర్తింపబడటానికి కారణాలయి ఉండవచ్చు.

క్రికెట్ మాచెస్ జరిగేటప్పుడు అటగాళ్ళతోపాటు వారి బాధ్యతను రాత్రులు ఉండనివ్వరు. అలాగే వారీదార్లో కూడా ఏమైనా నిబంధనలు ఉన్నాయా :

మగవాళ్ళకయినా స్త్రీలకయినా అట ఆడే రోజుల్లో ఎక్కువ శక్తి అవసరం. ప్లామినా ఉండాలి. అలా ఉండాలంటే సంహారం చెయ్యటం మంచిది కాదు. వారీదార్లో అటువంటి నిబంధనలు లేకపోయినా మేం పాటిస్తాం. అయితే పాఠిన్ మహిళల టీమ్ మన దేశానికి వచ్చినప్పుడు చూశాను. ప్రతి మహిళ తమ భర్తలతో పాటే వచ్చారు. అయినా వాళ్ళు చాలా బాగా ఆడారు. వాళ్ళకి కైమేటిక్ కండిషన్ల వల్ల ప్లామినా తగ్గివుండక పోవచ్చు. మన కైమేట్ను బట్టి అటువంటి వాటికి దూరంగా ఉండటం అవసరం. హాట్ డ్రింక్సు అటగాళ్ళు తీసుకోవటం అవసరం మంటారా :

ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ అవసరం లేదు. క్రాగుడు ఎవరికి మంచిది కాదు. నాకు అసహ్యం కూడా. దానివల్ల డబ్బు దండగే గాక ఒళ్ళు బాగా చెడుతుంది.

మీరు తీరిక సమయాల్లో ఏం చేస్తారు :

తీరిక ఎక్కడిదండీ. పిల్లల్ని చూసుకోవటం తోటే సరిపోతుంది. నేను ఫ్లేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరా

బాద్లో వని చేస్తున్నాను. వది నుంచి అయిదు వరకు ఆఫీసు వనితో గడుస్తుంది. ఉదయం అరింటి నుంచి ఎనిమిది గంటల వరకు విక్టరీ ప్లేగ్రాండ్స్లో పిల్లలకి కోచ్ చేస్తాను. సాయంత్రం ఎప్పుడైనా పిలు దొరికితే అల్లిక, ఓట్టువని చేస్తాను. లేకపోతే నిద్ర పోతాను. ఇంకా టైముంటే శ్రీవారు (ఎల్లారెడ్డి గూడా ప్రభుత్వ ఆనువతిలో వెటర్నరీ డాక్టర్) ఇంటికి రాగానే నవర్యలు చేస్తాను.

వారీదార్ నేర్చుకుందామని ఉన్న అడపిల్లలకు మీ సలహా ఏమిటి :

ముఖ్యంగా వాళ్ళకి వాస్తవమైన ఆసక్తి ఉండాలి. అది స్వతస్సిద్ధమయిందై ఉండాలి. దీక్షతో, క్రమశిక్షణతో వాళ్ళు వేర్చుకోవాలి. అటలో టెక్నిక్కు తెలుసుకోవాలి. ఆడవాళ్ళు అటకత్తెలు కావాలంటే వాళ్ళలో బిడియం పోవాలి. ముఖ్యంగా 10-12 సంవత్సరాల వయసులోనే వాళ్ళు అట వేర్చుకో వటం మొదలెట్టాలి. 18-20 సంవత్సరాలయితే వేర్చుకోవటం కష్టం. అలా వేర్చుకుందామని ఉన్న పిల్లలకి కోచెస్, మ్యాళ్ళలో మాష్టర్లు, ప్రభుత్వం తగిన రీతిగా ప్రోత్సహించాలి. మంచి అటగాళ్ళకి యితర దేశాల్లోలా మన దేశంలో కూడా జీవనో పాడికి లోటు లేకుండా ప్రభుత్వం చూడాలి. అప్పుడే మిగతా వాళ్ళకి ఉత్సాహం కలిగేది. పోతే శ్రద్ధగా వేర్చుకోవటం, చక్కని క్షణంలో ప్రాక్టీస్ చేయటం కంటే మరేం అవసరం లేదు. మేం ఇక్కడ ప్రిగా అలాంటి ఉత్సాహవంతులకు వేర్చు తున్నాం. ఇలాగే అన్ని ప్రాంతాలలోను ఉత్సాహి కులకి ఉచిత క్షణనిచ్చే సుశిక్షకులు, తగిన అట స్థలాలూ ఉండాలి. నేను పాటియాలలో సంవత్సరం పాటు వేషనర్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ స్పోర్ట్స్లో క్షణ పొంది వట్టాన్ని పొందాను. వారీదార్ విభాగాన్ని ఎన్నిక అయ్యాను. కోచెస్ కూడా వక్షపాతం లేకుండా అటగాళ్ళని తయారు చెయ్యాలి. అప్పుడే అటలు అభివృద్ధి చెందేది.

మీరు వారీదార్ పోటీల నుంచి విరమించుకుంటు న్నారని విన్నాను. ఎందువల్ల :

వన్నెండేళ్ళ నుంచి వేవే అడుతుంటే కొత్తవాళ్ళకి స్థానం ఎలా వస్తుందండీ? మంచి మంచి అట గత్తెలు తయారవుతున్నారు. వాళ్ళకి ప్రోత్సాహం కలిగించినట్టా ఉంటుంది - ఇతరులకి వేర్చటానికి నాకు టయిమూ ఉంటుంది. అందువల్ల పోటీలనుంచి విరమించాను. ఇహ ముందు పోటీలలో పాల్గొనను.

—జి. కె. కుమారి

గుజరాత్ వంటకాలు

వంట చెయ్యడం తెలియని అడవాళ్ళు అంటూ సాధారణంగా ఎక్కడా కనిపించరు. 'దాగా వంట చెయ్యాలి; అందరూ తిని మెచ్చుకోవాలి' అని అనుకోని వాళ్ళు కూడా సర్వసాధారణంగా ఎక్కడా వుండరు. కొత్త రకంగా, కొత్త రుచులతో వంటలు నేర్చుకుందామనుకునే వాళ్ళు చాలామంది వుంటారు. అంచేత 'వంకాయకూర చెయ్యడం ఎలా?' 'వీరకాయ వచ్చడి ఎలా చేస్తారు?' అన్న మనకి తెలిసిన విషయాలనే మళ్ళీ మళ్ళీ చెప్పకుండా—మనకి తెలియని పర రాష్ట్రాల వారి వంటలు—అందులోనూ రుచికరంగా వుంటూ, చెయ్యడానికి వీలుగావుండే వంటలూ—తెలుసుకుంటే—మనకి ఉత్సాహంగా వుంటుంది. ఆ ఉద్దేశంతోనే—ఈ శీర్షికలో ఎక్కువగా—మన వారిలో ఎక్కువ మందికి తెలియని వంటలను తెలియజేయడానికి ఉద్దేశించాము. (ఇలాంటివి తెలిస్తే, పాఠకులు కూడా సంపాదకుని.) ఈ సారి, గుజరాత్ వారు చేసుకునే 'పత్ర' 'ఖామన్ ఛోక్లా' అనే రెండు వంటకాల గురించి తెలుసుకుందాము. వాటి వర్ణచిత్రాలు పక్క పేజీలో కనిపిస్తున్నాయి.

పత్ర :

దీనికి ముఖ్యంగా కావలసినవి కంద ఆకులు. కందదుంప ఆకులు దొరకడం పెద్ద కష్టమైనదేం కాదు. ఒక ఆరు కంద ఆకులు కావాలి. ఇక కావలసిన తక్కిన వస్తువులు: రెండు కప్పుల నెనగపప్పు, పావు కప్పు బెల్లం, పావు కప్పు చింతపండు గుజ్జా, కొద్దిగా కారప్పొడి, కొద్దిగా దనియాలపొడి, ఉప్పు, పావు స్పూను గరమ్ మసాలా పొడి, కొద్దిగా అల్లం, పచ్చిమిరపకాయలు కలిపి నూరిన ముద్ద, నల్లగొట్టిన దనియాల, ఒక ఉల్లిపాయ. ఇంతే కావలసిన వస్తువులు. తెచ్చిన ఆరు కంద ఆకుల్ని ముందు దాగా కడిగేయ్యాలి. ఆకుల మధ్య, మొదట్లోనూ వుండే కాడలను తీసేసి, నడి లేకుండా, దాగా తుడిచేయ్యాలి. బెల్లం, చింతపండు గుజ్జా దాగా ముద్దగా కలపాలి. దాంట్లో కొద్దిగా నీరు పోసి, తర్వాత చెప్పిన వస్తువులన్నీ కలిపి, ముద్దగా చేసుకోవాలి.

ఒక ఆకు తీసుకుని, ఆకు రెండోవేపున—అంటే కాస్త గడగ్గా వుండే వేపున—ఈ ముద్దను సన్నని పొరలాగా పుయ్యాలి. అలాగే ఇంకో ఆకుమీద కూడా పూసి, రెండు ఆకుల్ని ఒకదాని మీద ఒకటి పెట్టాలి. ముద్దను పొరలుగా పూసినవి రోపంగా వుంటాయన్నమాట—ఆకుల నున్నవి దాగాలు రెండూ బయటికి వుంటాయి. ఇలా పెట్టిన తర్వాత రెండింటినీ కలిపి, చుట్టగా చుట్టాలి. చిన్న దారంతో చుట్ట విడిపోకుండా, కట్టాలి. అలా, ఆరు ఆకులూ కలిపి మూడు చుట్టలుగా అవుతాయి. మూడూ సిద్ధం అయిన తర్వాత, ఇడ్లీ పాత్రలోనో, ప్రెషర్ కుక్కర్లోనో వేసి, అవి

మీద ఉడికించాలి. ఉడికిపోయిన తర్వాత, చల్లారనిచ్చి ఒక పావు అంగుళం నైజాలో వాటిని ముక్కలుగా కొయ్యాలి. కోసిన తర్వాత, ఆ ముక్కల్ని దాగా కాగిన నూనెలో వేసి, వేచాలి. అవన్నీ వేగిపోయిన తర్వాత, వాటి మీద కొబ్బరి కోరునూ, కొత్తిమెర ఆకుల్ని చల్లాలి. ఏదైనా చట్నీతోగాని, టామాటో సాస్ తోగాని, నంచుకుంటూ తినాలి. (కావలసిన వారు నిమ్మకాయ ముక్క కూడా పిండుకోవచ్చును.)

ఖామన్ ఛోక్లా :

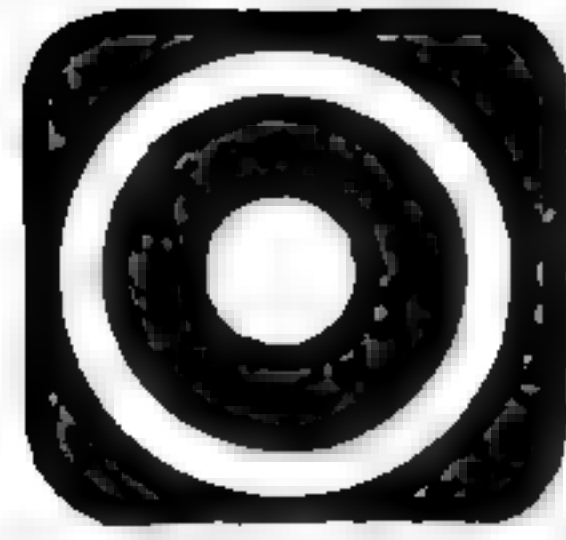
ఇది తయారు చెయ్యడానికి 2 కప్పుల నెనగపప్పు, పావు కప్పు మిసవపప్పు, నాలుగైదు పచ్చిమిరపకాయలు, కొద్దిగా అల్లం, కాస్త పసుపు పొడి, ఒక చిన్న స్పూను పంచదార, చిన్న ఇంగువ ముక్క, చిటికెడు సోడా, ఒక నిమ్మకాయ, ఒక చిన్న స్పూను ఉప్పు—ముందుగా కావాలి.

పప్పులు రెండింటినీ ముందుగా కడిగేసి, (ముందు రాత్రే) నీళ్ళలో నానవేయ్యాలి. దాగా నానిన తర్వాత వాటిలో పచ్చి మిరపకాయలు, అల్లం, పంచదార, పసుపుపొడి, ఇంగువముక్క, ఉప్పు వేసి, మెత్తగా రుద్దాలి. ఆ పిండిలో నిమ్మకాయరసం, సోడా వేసి దాగా ముద్దగా కలపాలి. కాస్తేపు వుంచిన తర్వాత, వెడల్పాటి (కంచంలాంటి) మూతులు గల రెండు పాత్రలను తీసుకుని వాటిలోపల కాస్త నూనె రాసి ఆ పాత్రల్లో ఈ ముద్దను పొయ్యాలి. ప్రెషర్ కుక్కర్లోగాని, లేదా వెడల్పాటి మూతిగల పెద్ద పాత్రలోగాని వీరుపోసి, ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా ఆవిరిమీద ఈ రెండింటినీ ఉడికించాలి. ఉడికిపోయిన తర్వాత, కత్తితో కావలసిన ఆకారంలో ముక్కలుగా కోసుకోవాలి. వీటికే 'ఛోక్లా' అని పేరు. కోసిన తర్వాత చల్లారితే, ఈ ఛోక్లాలు ఒక్కొక్కటిగా వచ్చేస్తాయి. ఒక పెద్ద గిన్నెలో రెండు చెమ్మల నూనె వేసి అది వేడెక్కిన తర్వాత అవగింజలూ, జీలకర్రా వెయ్యాలి. అవి పేలుతూ వుండగా, చిన్న ముక్క ఇంగువ కూడా వెయ్యాలి. అన్నీ కలిపి మరిగిన తర్వాత, ఆ నూనెను 'ఛోక్లా'ల మీద పొయ్యాలి. లేదా, పాత్ర పెద్దదే గనకయితే, నూనెను దింపేసి, ఛోక్లాల్ని అందులో వెయ్యొచ్చు. పైన కాస్త తురిమిన కొబ్బరి, కొత్తిమెర చల్లి—ఏదైనా చట్నీతోగాని, చింతపండు వచ్చడితోగాని తింటే చాలా బావుంటాయి.

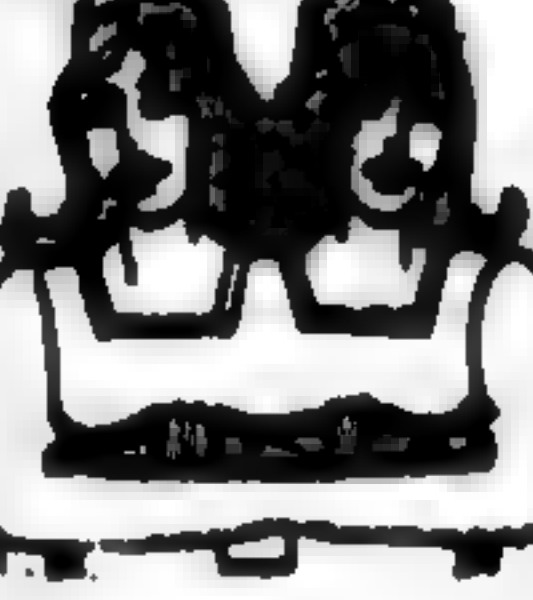

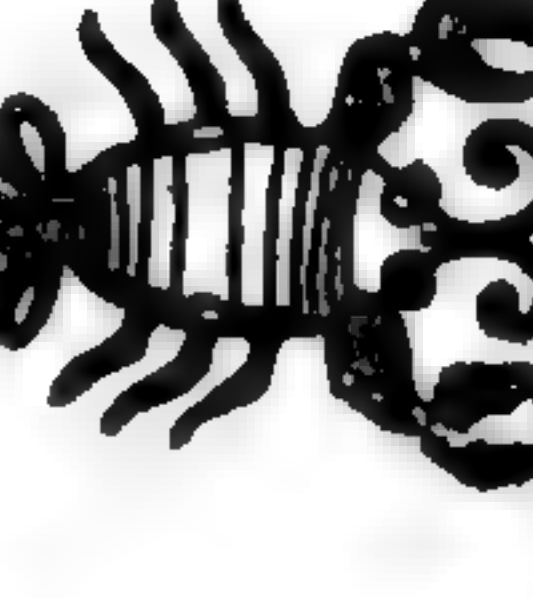

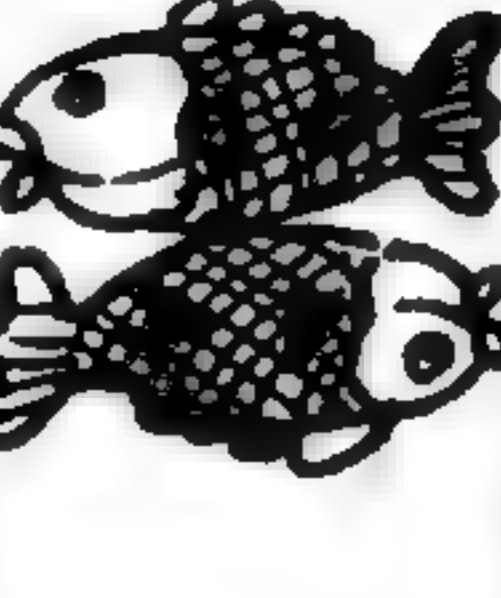
ఈ రెండూ చేసుకున్నవాళ్ళు—అవి సరిగ్గా వచ్చాయా—లేదా; తింటే ఎలా వున్నాయి? అన్న విషయాలు 'వనిత' కు రాయ వచ్చును. ఈ వంటకాల మీద తమ తమ అభిప్రాయాలు కూడా రాయవచ్చును.

□□□

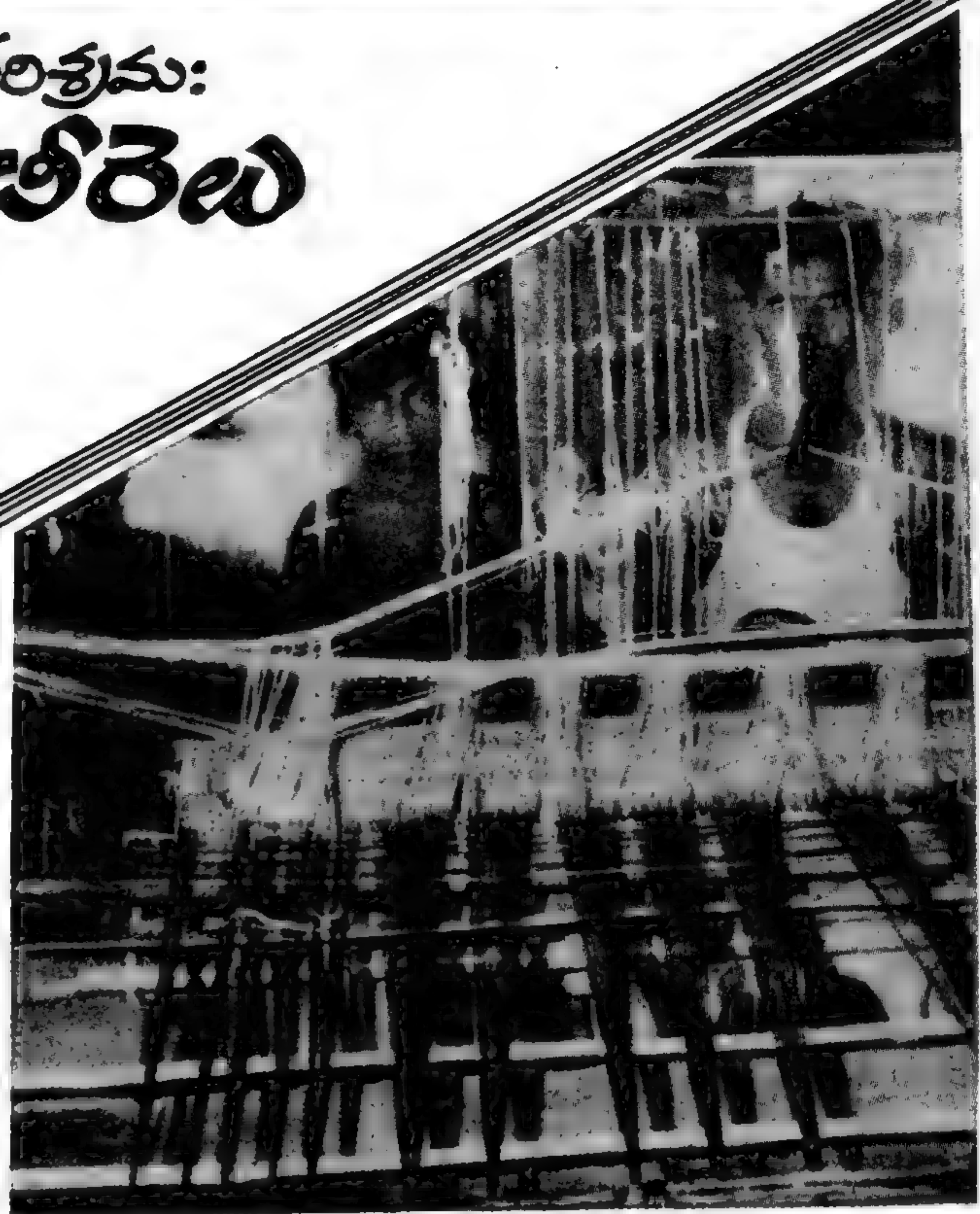
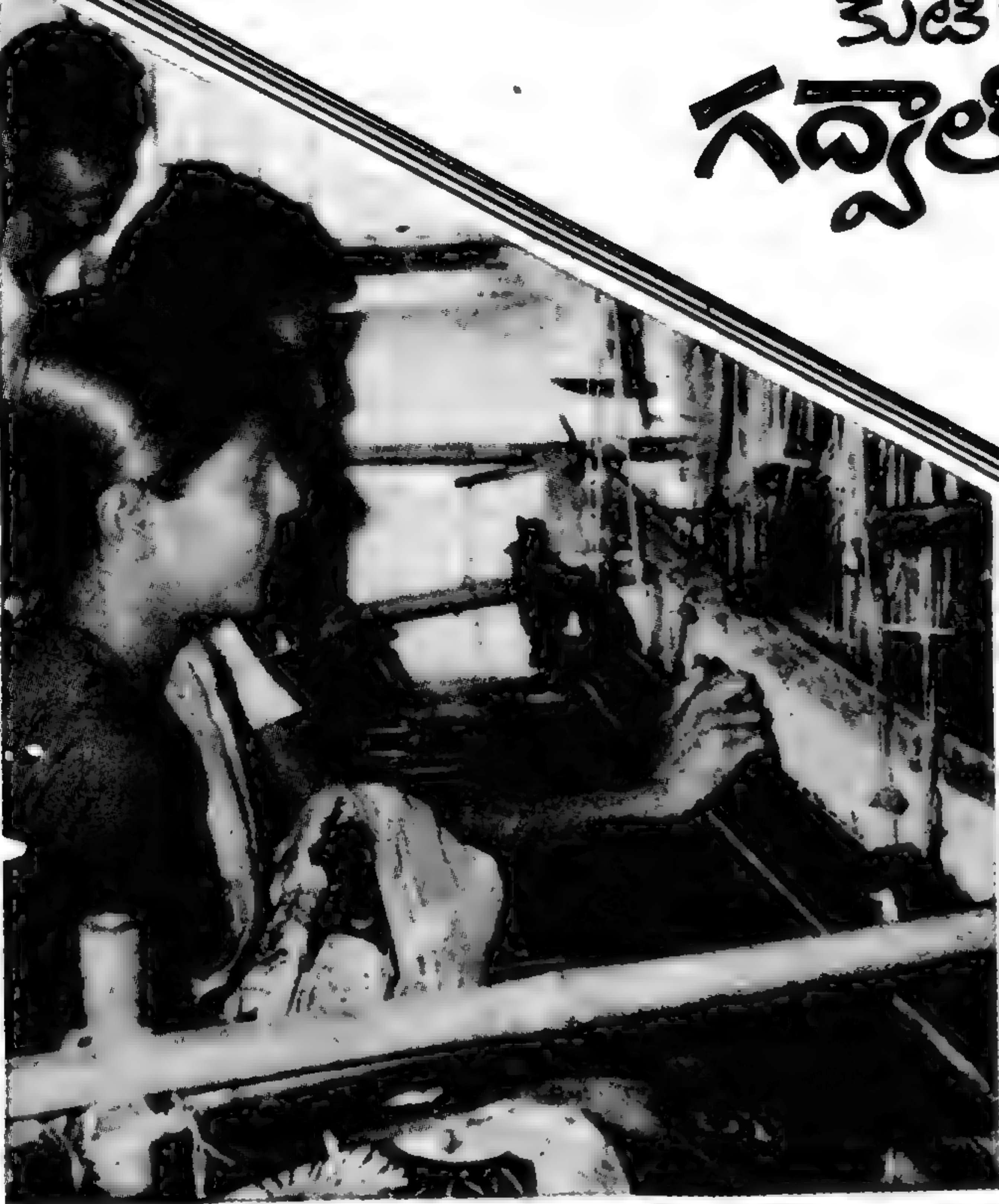

[జూలై 16 వ తేదీనుంచి-జూలై 31 వ తేదీవరకు]

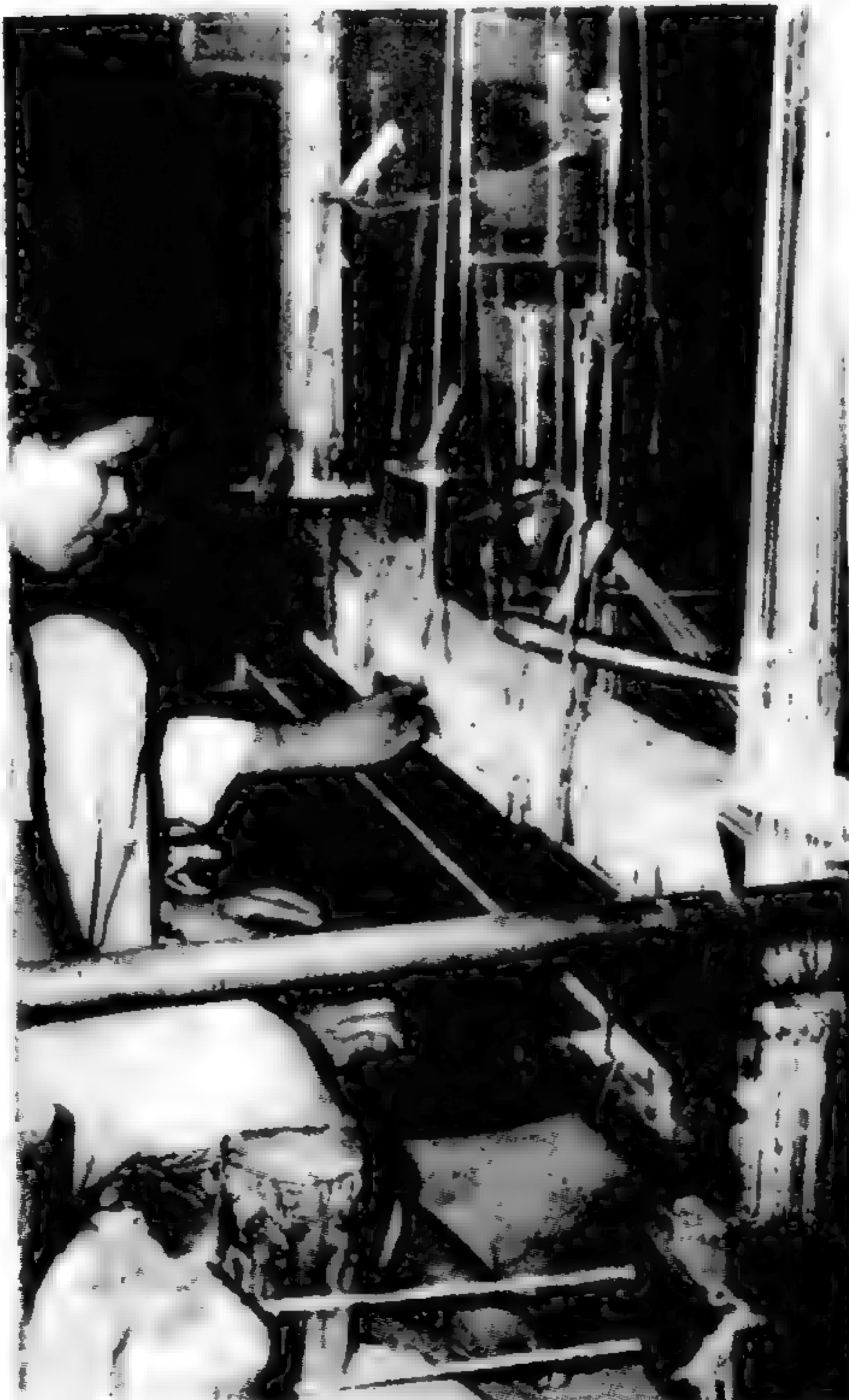
 మేషం	<p>ఈ రాశి వారికి ఆస్తి వృద్ధి, బంధువులతో విరోధాలు ఏర్పడతాయి. ఆరోగ్యం బాగుండదు. విద్యార్థిమలకు, కళాకారులకు చైతన్యవంతమైన కాలం. 19, 23, 25, 26, 27, 28, 30 తేదీలు మంచి రోజులు. 18, 20, 22, 24 చెడ్డ రోజులు.</p>	<p>కొత్త ప్రయత్నాలతో విజయం సాధిస్తారు. కుటుంబ సభ్యుల కొంత అవరోగ్యంగా వుంటుంది. బంధువుల వల్ల ఇబ్బందులకు గురి అవుతారు. కమక జాగ్రత్త అవసరం. ఉద్యోగిమలకు బదిలీ కావచ్చు. కళాకారులకు కొత్త అవకాశాలు లభిస్తాయి. 18, 19, 20, 22, 24, 26, 28 తేదీలు మంచి రోజులు. 23, 27, 29, 30 చెడ్డ రోజులు.</p>	 తుల
 వృషభం	<p>చాలా వరకు అమకూలవంతమైన కాలం. మొదట తమ ప్రయత్నాలకు అటంకాలు కలిగి, మనస్తాపం ఏర్పడినా - పరిణాలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి. ఆరోగ్యం అంత బాగుండదు. స్నేహితులతో అభిప్రాయ భేదాలు ఏర్పడతాయి. 18, 24, 25, 26, 28 తేదీలు మంచి రోజులు. 20, 21, 22, 23, 27, 30 చెడ్డ రోజులు.</p>	<p>ఈ రాశి వారి ఆరోగ్యం అంతగా బాగుండదు. మనశ్శాంతి ఉండదు. ఉద్యోగిమలకు అధికారులతో విరోధం కలగవచ్చు. వ్యాపారస్తులకు, విద్యార్థిమలకు అమకూలమైన కాలం. కళాకారులకు అమకూలంగా ఉండదు. 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26 తేదీలు మంచి రోజులు. 17, 23, 25, 27, 30 చెడ్డ రోజులు.</p>	 వృశ్చికం
 మిథునం	<p>కుటుంబంలో అవరోగ్యం, ఇబ్బందులు ఎక్కువగా ఉంటాయి. వక్షం చివర లాభం కలుగుతుంది. ఉద్యోగిమలకు లాభపాటిగా ఉంటుంది. విద్యార్థిమల ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. కళాకారులకు కొత్త అవకాశాలు లభిస్తాయి. 18, 20, 21, 26, 28 తేదీలు మంచి రోజులు. 17, 22, 23, 24, 31 చెడ్డ రోజులు.</p>	<p>చేసే ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. ధన లాభం కలుగుతుంది. కుటుంబ జీవనం ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగిమలకు పెద్ద పదవులు దొరకవచ్చు. వ్యాపారస్తులు కొత్త ప్రయత్నాల వలన లాభం పొందుతారు. 18, 19, 20, 24, 25, 28 తేదీలు మంచి రోజులు. 17, 21, 22, 23, 26, 29 చెడ్డ రోజులు.</p>	 ధనుస్సు
 కర్కటకం	<p>ఖర్చు ఎక్కువవుతుంది. మనస్తాపం కలుగుతుంది. ఉద్యోగిమలకు నమస్కాత్మకమైన రోజులు; అనవసరమైన శ్రమ, ఆందోళన కలుగుతాయి. వ్యాపారస్తులకు కొంత అమకూలంగా వుంటుంది. విద్యార్థిమలు కాస్త శ్రద్ధ చూపించాలి. 18, 21, 23, 24, 28 తేదీలు మంచి రోజులు. 17, 19, 25, 27, 30 చెడ్డ రోజులు.</p>	<p>ఎన్ని అటంకాలు వచ్చినా అమకొన్న పనులు వెరవేరుకాయి. ఉద్యోగిమలకు వ్యాపారస్తులకు, విద్యార్థిమలకు అమకూలమైన కాలంకాదు. కళాకారులు ఏకాంతి తీసుకోవడం మంచిది. 18, 20, 21, 22, 25, 28 తేదీలు మంచి రోజులు. 17, 23, 24, 26, 27, 29 చెడ్డ రోజులు.</p>	 మకరం
 సింహం	<p>ఈ రాశి వారు కుభకార్యాల కోసం ఖర్చు చేస్తారు. స్వస్థత చిక్కుతుంది. వ్యాపారస్తులకు లాభకరమైన వక్షం. విద్యార్థిమల శ్రమకు తగ్గ ఫలితం వుంటుంది. కళాకారులు దూర ప్రయాణాలు చేస్తారు. 18, 21, 22, 25, 26 తేదీలు మంచి రోజులు. 17, 23, 28, 29, 30, 31 చెడ్డ రోజులు.</p>	<p>కుటుంబంలో కలతలు వస్తాయి. ప్రయత్నాలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి. ఆరోగ్యం బాగుండక, ఖర్చు పెడుతుంది, ఉద్యోగిమలకు జాగ్రత్త అవసరం. విద్యార్థిమలు బాగా శ్రమించాలి. కళాకారులకు ఆరోగ్యం బాగుండదు. 18, 19, 21, 22, 24, 25 తేదీలు మంచి రోజులు. 20, 23, 26, 27, 29 చెడ్డ రోజులు.</p>	 కుంభం
 కన్య	<p>పెద్ద మమమలమ కలుసుకొంటారు. ప్రభుత్వ సహాయం లభిస్తుంది. ఉద్యోగిమలకు వ్యాపారస్తులకు లాభదాయకంగా ఉంటుంది. విద్యార్థిమలు శ్రద్ధ చూపడం అవసరం. 18, 19, 20, 22, 24, 25, 28 తేదీలు మంచి రోజులు. 17, 21, 23, 26, 27 చెడ్డ రోజులు.</p>	<p>ఈ రాశి వారి ఆరోగ్యం అంతగా బాగుండదు. పెద్దల సహాయం లభిస్తుంది. ఉద్యోగిమలకు అమకూలమైన రోజులు కావు. విద్యార్థిమలకు కాస్త అమకూలంగా ఉంటుంది. కళాకారులకు ప్రోత్సాహం ఉండదు. 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 28 తేదీలు మంచి రోజులు. 17, 18, 23, 27, 29 చెడ్డ రోజులు.</p>	 మీనం

కుటీరపరిశ్రమ: గద్వాల చీరలు

గద్వాల చీరలకు ఈ నాడు అత్యంత ప్రజాదరణ వున్నది. దానికి కారణం అక్కడి నేతలోని ప్రత్యేకత. గద్వాల సంస్థానం మహారాజు ఆదిలక్ష్మి దేవమ్మ ఆదర్శంలోకి రావటానికి ముందు నుంచీ చేనేత పరిశ్రమ కుటీర పరిశ్రమగా రాణిస్తూ వుండేది. అయినా అప్పటిలో ముతక రోవతులు, తుండు గుడ్డలు (అంగోస్త్రాలు) అల్లిక ఎక్కువగా జరిగేది. చీరలను కూడా కొద్దిగా నేయటం జరిగినా చాలా ముతకగా వుండటాన అంతగా ప్రజాదరణ పొందేవి కాదు. ఆ నాడు గద్వాల రోవతులకున్న గిరాకీ చీరలకు వుండేది కాదు. గద్వాల రోవతుల జత తిరుపతి వెంకటేశ్వరస్వామి కళ్యాణోత్సవానికి ప్రత్యేకంగా ఆ నాటినుంచి, నేటి వరకు కాసుకగా గద్వాల నుంచి వంపబడుతున్నాయి.

గద్వాల చీరలకు పేరు ప్రతిష్ఠలు రావటం 1944 వ సంవత్సరం నుంచి ఆరంభమయింది. రాణి ఆదిలక్ష్మి దేవమ్మగారు, వెంకటగిరి సంస్థానానికి వెళ్లి అక్కడ అల్లిక చేయబడ్డ వెంకటగిరి చేనేత చీరలను తనతో తెచ్చి

గద్వాలలోని చేనేత పనివారిలో డిట్టలుగా పేరు పొందిన వారిని విలివించి 'వెంకటగిరి చీరల లాగా మీరు కూడా నేత ఎందుకు చేయలేరు?' అని ప్రశ్నించటంతో గద్వాలలో కూడా చీరలను ప్రత్యేకంగా నేయటం ఆరంభించారు ఆ నాటి నేతగాళ్ళు.

ముతగా వుండే చీరల అల్లికను మానేసి 80 నెంబరు చీరలను నేయటం ఆరంభించారు. గత 30 సంవత్సరాలనుంచీ చీరలను నేయటం లోనే నిమగ్నమయి, వాటిని నేయటంలో నైపుణ్యాన్ని పొందారు. గత రెండు వందల సంవత్సరాలనుంచీ చేనేత పరిశ్రమ సాగుతున్నా, 30 సంవత్సరాలలో ఆ పనివారు గద్వాలకు తెచ్చిన పేరు ఇదివరలో పొంది వుండలేదు.

గద్వాలలో వున్న 30 వేల మంది ప్రజా పీకంలో సుమారు 2 వేల మంది చేనేత పని లోనే వున్నారు. మామూలుగా సాలెవారే ఎక్కువగా ఈ పరిశ్రమను సాగించినా, మహమ్మదీయులు కూడా చాలామంది ఈ చేనేతను వృత్తిగా స్వీకరించి పేరు గడించారు.

గద్వాల చీరలు
[రాధా సర్క హౌస్ హజన్యంట్]
వర్ణచిత్రం : కె. ఆర్. వి. భక్త

గద్వార చీరల అల్లిక మిగతా చేనేత చీరల అల్లికకు భిన్నంగా వుంటుంది. చేనేతలో ఎవరు ఉపయోగించినా ఒకే విధమయిన మగ్గం. అయినా గద్వార చీరల అల్లిక ప్రత్యేకంగా వుంటుంది. ఏల్లయ తమ ఆరో సంవత్సరం నుంచి తల్లి దండ్రులకి, కుటుంబంలోని మిగతా పెద్దవారికి అల్లికలలో చేతికింద పనిచేస్తూ చేనేతను నేర్చుకుంటారు. వదన సంవత్సరం వచ్చేసరికి ఏల్లయ-మగ అడ భేదం లేకుండా కామ పొంతంగా అల్లిక చేయగల నేర్పును గడిస్తారు. అల్లిక నేర్చుకోటానికి వారికి అనుభవం నేర్పే విద్యే తప్పించి, మరో విధమైన శిక్షణ కేంద్రాలు లేవు.

గద్వార చీరల అల్లికలోని ప్రత్యేకత, చీర అంచులను, కొంగులను చీరకు అతకటం, ఒక రైసులో చీరకు అంచుగానీ, కొంగుగానీ నేయక ఎగుడు దిగుడుగా (వాటికి పామ్యం వుంటుంది) నేతను నేస్తారు.

అంతేకాదు. మిగతా చేనేత చీరలయిన కంచి, నారాయణపేట, కోయంబత్తూరు, బెనారస్ చీరల నేతకన్న గద్వార చీరల నేత చిక్కగా తక్కువ సంఖ్యలో తేలికగా వుంటాయి. అంచులు నిగిరింపుగా వుంటాయి. సరైన నూలు ఉపయోగించటం, సరైన పట్టును వాడటం, నేతలో అత్యధిక క్రద్ద తీసుకోవటం అందుకు కారణాలు.

తాలాకాకు ముఖ్య స్థానమయిన గద్వారలో సుమారు 800 మగ్గులు వుంటే చుట్టుపట్ల గల పల్లెలలో 300 వరకు మగ్గులు వున్నాయి.

గద్వార చీరలు చాలా రకాలుగా వేయబడతాయి. పూర్తి నూలు చీరలు, పూర్తి పట్టు చీరలు, నూలు-పట్టు కలిపిన చీరలు-ఇలా అన్ని చీరలకు జరి-నియ్యకలిపిన అంచులు వుంటాయి. జరితోను పట్టుతోను కొంగులకు, అంచులకు రకరకాల డిజైనులలో అల్లిక చేస్తారు. ఆ డిజైన్లు నేపేవారికి తెలిసేందుకని గ్రాపు కాగితం పైన డిజైను వేసి ఒక్కొక్క బొగ్గు ఎలా వుందాలో తెలుపుతారు డిజైను చేపే వారు. ఆ డిజైనుల ప్రకారం లాదేం (కొమ్ము) ద్వారా, వల (తాల) ద్వారా మగ్గునికి గల అచ్చుల పహాయంతో పోగులను అల్లిక చేస్తారు.

డిజైన్లలో పేరు గడించిన గద్వార వ్యక్తి సూర తిరువతయ్య. ఆయన గాక మంగళ గిరి నుంచి కోయంబత్తూరు నుంచి కొన్ని

డిజైన్లను చదరపు అడుగు (గ్రాపుపైన) 5 రు॥ 5 రు॥లకు జరిదు చేస్తారు నేతగాళ్ళు.

డిజైను ఎన్నిక చేసుకున్న తర్వాత వన్నెకు కొంగును డిజైను ప్రకారం నూలు లేక నియ్యక పోగుల (తీగల)తో అతుకుతారు.

నూలును కొనితెచ్చుకున్న తర్వాత ప్రత్యేక మైన (రిఫైనెడ్ అయిర్ వంటి నూనె) నూనెలో మూడు రోజులపాటు నాన పెడతారు. మిల్లు నుంచి తెచ్చిన ముడి నూలులోని మురికి పోతుంది నూనెవల్ల. మూడు రోజుల తర్వాత ఆ నూలును తీసి కుర్రమైన నీటిలో వుతుకుతారు జిడ్డు పోయే

టంత వరకు. ఆ తర్వాత ప్లీచింగ్ పొడర్ వేసి కాగపెట్టిన నీటిలో ఆ నూలును పూర్తిగా తెల్ల బడేవరకు వుడక పెడతారు. అర గంట సమయంలో నూలు తెల్లబడుతుంది. ఆ తెల్లని నూలును కావలసిన రంగులోకి మార్చటానికి డైయింగ్ చేస్తారు.

గద్వారలో ఈనాడు డైయింగ్ చేయటంలో చాలా నేర్పును గడించారు. ఎటువంటి రంగు కావాలంటే ఆ రంగులోకి నూలును, పట్టును మార్చగలరు. ఆ కలర్ కాళ్ళవంతుగా వుంటుంది.

డైయింగ్ చేసే విధానం చాలా ముచ్చటగా వుంటుంది చూడటానికి. ఒక పింగాణి కల్వంలో కావలసిన రంగును బట్టి రంగులను వేసి, కాంచు రాయితో రంగులను మారుతారు. దానిలో నీరు పోసి వడగడతారు. ఒక పెద్ద కాగులాంటి రాగి పాత్రలో నీళ్ళు మరగపెట్టి అందులో కాన్సిక్ పోడా వేస్తారు. ఆ నీరు బాగా మరగిన తర్వాత పైనురుగును తీసివేసి వడబోసిన రంగును అందులో పోస్తారు. రంగు, నీటితో బాగా కలిపేంత వరకు కర్రతో తిప్పుతూ మరగ బెడతారు. అలా మరుగుతూన్న రంగు నీటిలో నూలు పట్టులను నాలుగు అయిదు పర్యాయాలు ముంచి, బయటకు తీసి పిండుతారు. ఆ విధంగా పిండిన నూలు-పట్టులను హైడ్రోసల్ఫేట్-పోడా కలిపిన నీటిలో నానబెడతారు. నానిన తర్వాత రంగు కాళ్ళవంతుగా నూలుకు వుండిపోతుంది. ఆ నూలును పిండి, ఎండ బెడతారు. ఈ విధాన మంతా ఇరవై ఏమిషాలలో పూర్తవుతుంది. అలా పిండిన నూలును నేతకి వుపయోగిస్తారు. నూలుకు వుపయోగించే రంగు పొడరు, పట్టుకు

పుపయోగించే రంగు పొడకు వేరు వేరుగా వుంటాయి.

ఎండిన నూలును వదుగు పోస్తారు. అంటే కావలసిన పొడుగును, గోడలకు మేకులు కొట్టి వాటి చుట్టూ నూలును తిప్పుతూ పొడుగును నిర్ణయిస్తారు. పడుగు పోసిన నూలును సరి చేస్తారు. సరి చేయటం అంటే గంటి పెట్టటం.

సరి చేయబడ్డ నూలును పన్నెకి, అచ్చుకి అమరుస్తారు. ఆ తర్వాత కొంగులను అతుకు తారు. పన్నె చేపేసని నేయటం. అచ్చు చేపేసని నూలును-పట్టును దగ్గరకు లాగటం. ఇవి మగ్గంలోని భాగాలు. ఒకదాని పైగా ఒకటి చొప్పున వుంటాయి. ఆ తర్వాత తివాలు వేస్తారు. అంటే అంచులతో కూడిన చీరను వేస్తారు. నేతలో ఒక పోగుకు పైన, రెండవ పోగుకు క్రిందగా అడ్డపోగు, నిలువు పోగులోకి పోతుంది. అంచులలో, చీర మధ్య భాగంలో దీక్షైసులను మాత్రం లాదేరి ద్వారా (కొమ్ము) అల్లుతారు. పన్నె - అచ్చు, పైకి క్రిందకి జరగటము - ముందుకు తోసుకు రావటం కాళ్ళ వద్ద వున్న (కారులకుండే బ్రేకు - ఆగ్జిలరేటర్లలా) రెండు చెక్కలను తొక్కటం ద్వారా జరుగుతుంది. వాటిని అలా పైకిలు పెడళ్లు తొక్కేటట్టు తొక్కటానికి ఏయిగా భూమికి 3-3½ అడుగుల రోతు గొయ్యి త్రవ్వి అమరుస్తారు. వాటిపైన మగ్గం వుంటుంది. మగ్గంపైన వ్రేలాడే 10-12 బూటాస్ ద్వారా దీక్షైసుల అల్లిక, నూలు అల్లిక సరిసమంగా జరిగేట్టు చూస్తారు.

ఒక మగ్గం తయారు చేయటానికి 80 రూపాయలు ఖర్చవుతుంది. ఒకసారి మగ్గంలో పని ప్రారంభిస్తే, అదే మగ్గంలో అపకుండా ఒకేసారి

నాడు చీరలు వేస్తారు. నాడు నూలు చీరలు వేయటానికి 850 గ్రాములు నిల్క, 1. 15 కిలోల నూలు, 245 గ్రాముల జరీ అవసరం. ఆ నాడు చీరలను 20/22 రోజులలో వేస్తారు. ఆ నూలు చీరకు ఒక్కొక్క దానికి నేత ఖర్చు - మజూరి కలిసి 170 రూపాయల దాకా అవుతుంది. అదే పట్టుచీర అయితే 850 రూపాయల వరకూ అవుతుంది.

నేతగాళ్ళలో చాలామంది 'మీడియేటర్ల' వద్ద పనిచేసేవాళ్ళే. అదా మగా కూడా వున్నారు. పొంతంగా మగ్గులు పెట్టుకుని నేపేవారు చాలా తక్కువమంది. మీడియేటర్లు వంద రెండు వందల మగ్గులను ఏర్పాటు చేసి-కొన్ని తమ ఇంటి వద్ద, కొన్ని పనివాళ్ళ యళ్ళ వద్ద పీలుసుబట్టి, పనివారిపైన నమ్మకాన్ని బట్టి ఏర్పాటు చేస్తారు-చీరలను అల్లటానికి కావలసిన పరికరాలన్నీ ఇచ్చి, నేయిస్తారు. పనివారికి ఒక్కొక్క నూలు చీరకు దీక్షైసులనుబట్టి 35 నుంచి 50 రూపాయలు, పట్టు చీరకు 80 నుంచి 110 రూపాయలు యిస్తారు. అంటే ఒక్కొక్కరు నెలకి 100 నుంచి నూట అరవై రూపాయల వరకు గడించవచ్చు.

మీడియేటర్లు నేతవారి వద్ద కొన్ని చీరలు కొంటారు. చీర నేయటానికయిన ఖర్చుకు 5/10 రూపాయలు ఎక్కువచేసి వాళ్ళు కొంటారు. అంతేగాక తమ పొంత మగ్గులలో పని వాళ్ళని పెట్టి చీరలను నేయిస్తారు. అలా నేయించిన చీరలు, నేత పనివారు స్వయంగా తమ మగ్గుల ద్వారా అల్లుకుని అమ్మగా, కొన్ని చీరలు కలిపి హైదరాబాదు, బెంగళూరు, బొంబాయి, కలకత్తా,

పాట్నా నగరాలకు తమ వ్యక్తుల ద్వారా సరఫరా చేస్తారు. అక్కడి హోల్ సేలర్లకు తమ ఖర్చులపైన 15 శాతం లాభం వేసుకుని అమ్ముతారు. హోల్ సేలర్లు తాము కొన్నదాని మీద 25 శాతం లాభం వేసుకుని ప్రజలకు అమ్ముతారు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో వైకాంట్ లో అతి పెద్ద జిల్లా అయిన మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని గద్వార్, ('గద్వార్' హైదరాబాదు నుంచి కర్నూలు వెళ్ళే జాతీయ రహదారిలో 154 కిలో మీటర్లు ప్రయాణం చేసిన తర్వాత కుడి వక్కన వున్న రోడ్డుకు 30 కిలో మీటర్ల దూరంలో వున్నది.) గతంలో విద్యార్థికులను గౌరవించటం ద్వారా 'విద్యార్థ గద్వార్' అని పేరు గడించి, ఈ నాడు 'చేనేత గద్వార్'గా చీరల నేతలో అఖిల భారత వ్యాపి గడించింది.

భారత దేశంలోని ఇతర చేనేత కేంద్రాల నేతకు తిన్నమైన పనితనంతో శాశ్వతమయిన మన్నికతో, చెదరని రంగుతో, అసలు నీసలు జరీతో, నికరమైన పట్టుతో నేయబడే గద్వారు చీరలు దరలో కొంచెం హెచ్చు అనిపించినా, పనితనంలో మాత్రం అంతర్జాతీయ వ్యాపి గడించినవి.

—జి. కె. కుమారి

[యమ్. యస్ : 7 వ పేజీ నుంచి]

సుబ్బులక్ష్మి సంగీత ప్రతిభను గుర్తించిన భారత ప్రభుత్వం ఆమెకు పద్మభూషణ్, పద్మవిభూషణ్ ప్రశంసలను ఇచ్చి గౌరవించింది. పద్మభూషణ్ సంగీతానికి ఆమె చేసిన సేవను పురస్కరించుకొని 1956 లో భారత రాష్ట్రపతి ఆమెను గుర్తించి గౌరవించారు.

మద్రాసు మ్యూజిక్ అకాడెమీ ఆమెకు 'సంగీత కళానిధి' బిరుదు ఇచ్చి సత్కరించింది. విశ్వ విద్యాలయాలు ఆమెను గౌరవించాయి. ఇటీవలే

తిరువతిలోని శ్రీవేంకటేశ్వర త్యాగరాజస్వామి ఉత్సవ సంఘంవారు ఆమెకు 'సప్తగిరి సంగీత విద్యస్మణి' అనే బిరుదు ఇచ్చి గౌరవించారు. శ్రీమతి సుబ్బులక్ష్మి శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామి దేవస్థానంలో ఆస్థాన విద్వాంసురాలు.

సుబ్బులక్ష్మి ఎన్నో గ్రామఫోన్ రికార్డులు ఇచ్చారు. ఎన్నెన్నో భాషలలో భక్తిగీతాలు ఆలపించారు. ఏ భాష పాట పాడినా ఆ భాషను స్పష్టంగా పలుకుతారు ఆమె. త్యాగరాజకీర్తనలను

అర్థం చెడకుండా పాడే కొందరిలో ఆమె అగ్ర శ్రేణికి చెందుతారు. ఆమె రికార్డులుగా ఇచ్చిన 'శ్రీ వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం', 'శ్రీ విష్ణు సహస్రనామం' ఎన్నో ఇండ్లలో మ్రోగుతూ వుంటాయి.

ఎంత పేరు ప్రతిష్ఠలు సంపాదించినా కలుపు గోలు తనంతో. అణకువతో ఆమె అందరినీ ఆకర్షిస్తారు. ఇప్పటికీ కొత్త పాటలు నేర్చుకోవడానికి, తన సంగీతాన్ని ఇంకా మెరుగు పరచుకోవడానికి ఆమె కృషి చేస్తూనే వున్నారు. □

ఈ సంవత్సరం 'అంతర్జాతీయ వనితా వత్సరం'గా పరిగణింపబడిన తర్వాత, మహిళల ముందంజకు సంబంధించి—కొన్ని విశేషాలు జరుగుతూనే వున్నాయి. అలాంటిదే ఒరిస్సా రాష్ట్రంలో ఒక విశేషం: సంబర్ పూర్ జిల్లాలో 'గెనుపలి' అనే గ్రామం వుంది. ఈ గ్రామ పంచాయితీకి ఇటీవల ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు—పంచాయితీ సభ్యులుగా అందరూ స్త్రీలే ఎన్నుకోబడ్డారు. పైగా వారందరూ పోటీ లేకుండానే ఎన్నికయినారు! ఇది గ్రామ పంచాయితీలలో ఒక చారిత్రక సంఘటనగా చెప్పుకోవచ్చు. సర్పంచ్ గా శ్రీమతి అనసూయా బెహరా ఎన్నికయినారు.

అత్తగారు ఎల్లమ్మ

(నాటక)

భక్తమూల కామక్షత్తి

అత్తగారు - పనివాళ్ళు;
అత్తగారు - నరసమ్మాయణం
కథల అధారంగా

నాలుగవ దృశ్యం
క్రోడలు కూర్చుని వుండగా మణి వస్తాడు.
మణి
అమ్మగారండీ: కొత్త పనిమనిషిని తీసుకొచ్చానండీ:
కోడలు
మరి ఎల్లమ్మేవైంది:
మణి
ఎల్లమ్మ యిక రాదండీ:
కోడలు
ఏమిటా అనలు సంగతి చెప్పు.
మణి
మరేమోనండీ: ఎల్లమ్మా ముట్ట మణ్యం నిన్న రాత్రి ఎక్కడికో ఎల్లిపోయానండీ:
కోడలు
ఏం: సరి సరి ఈ సంగతి పెద్దమ్మగారికి చెప్పుకు.

అత్త (వస్తూ)
ఎంతా: పనిమనిషిని పనిమిటి: కోడలు
ఏం లేదు. కొత్త పనిమనిషిని పనిమిటి: అత్త
కొత్త పనిమనిషిని పనిమిటి: ఎల్లమ్మ కేమయింది:
కోడలు
ఎల్లమ్మ పుట్టింటికి వెళ్లిందట. మొగుడు రాత్రి కొట్టాడట. మరిప్పట్లో రాదట.
(మణికో)
సరే రమ్మను—
మణి కొత్తమనిషిని—
మణి
దా: దా:
నరసమ్మ
ఏమిటా ఏమిటా: నేనేం గేదెనను కున్నావా: నవసకోరమండీ:
కోడలు
ఏ వూరూ:

నరసమ్మ
గుంటూరండీ:
కోడలు
నిన్ను చూడగానే హైదరాబాదు నుంచి వస్తున్నావనుకున్నాను—
నరసమ్మ
మొదట అక్కడే వుండేదానండీ: అక్కడ గిట్టుబాటు కాక గుంటూరు రొచ్చేశానండీ:
కోడలు
గుంటూరులో ఏం పని చేసేదానివి:
నరసమ్మ
పొగాకు కంపెనీలో నండీ:
అత్త
చీ: చీ: చీ: మనకొద్దు:
నరసమ్మ
అబ్బేబ్బే: ఆ కంపెనీ యజమానిని
నింట్లో పనిచేసేదానండీ:

అత్త
అదేమిటి ఆ పెద్ద నిండా మొగాళ్ళ బొమ్మలున్నాయే:—
నరసమ్మ
అయ్యన్నీ నినిమా యాక్టర్ల బొమ్మలండీ: యంటి రామరావు, నాగేశ్వరావు, సాయిశ్రీ, జమున....
అత్త
అహ దీనికి నినిమా ఏచ్చిలాగుండే: యదేం పనిచేస్తుండీ:
కోడలు, నరసమ్మకు పైగ చేస్తుంది—
నరసమ్మ
నాకు నినిమా ఏచ్చిగాదండీ: నాకు నినిమా ఏషారిస్టిస్తానని తీవ్రంగా దండీ: "యా పొగాకు కంపెనీలో ఎంతకాలం కట్టవడతావే: నీకు నినిమా కంపెనీలో కాన్స్ యిన్స్ట్రాను, నాలుగు మాంచి బొమ్మలు దొరికాయంటే లచ్చలకు లచ్చలు సంపాదించొచ్చు—పేద బంగారా

కొనొక్కవచ్చు. యూం : యూం అవి
జింపాలా కార్లో తిరగోచ్చు"ని ఆక
పెట్టాడండి : నిజమేగదాని ఆకవడి
ఎల్లానండి : ఇహ మాస్కొండి
నా పాట్లు : మంగళగిరి తిరునాళ్ళే
నండి-వాడమ్మ కడుపు వాడితోనే
కారిపోనూ-నన్నొదిలేసి పారిపోయా
డండి : అసలాది ఊళ్ళెత్తేనే
నాకు చిర్రెత్తి పోడండి :

కోడలు

దించు.....దించు.....దించు.....ఎవడు
వాడు :

అత్త

వారెవడేవ :

కోడలు, నర్సమ్మకు పైగ చేస్తుంది—
నర్సమ్మ

ఆడండి : ఏరిడిసిన మేనమామకా
డండి :

కోడలు

వేరిడిసిన మావట—

అత్త

అహ : మీ మామ :

మచి

యింతకి మీ మామ నినిమాలో
ఏషాలిప్పించా :

నర్సమ్మ

అదేషాలా, అదూ మందిపోనూ :
నా ఒంటి మీద నగలన్నీ కాజేకాదు.
యిప్పుడు గిట్ట నగలు పెట్టుకో
వల్సిన ఖర్చు వట్టిందండి :

కోడలు

తెలికదుగుతా నీ వంటిమీది నగలు
వారెందుకు కాజేసినట్టా :

నర్సమ్మ
మీకింకా అర్థం కాలా :

కోడలు

ఊహా : కాలా :

నర్సమ్మ

నినిమాల్లో ఏషా రెయ్యాలంటే
దాక్కు నేర్చుకోవాలిటండి-దాస్సు :

అత్త

ఏకు దాస్సు కూడ వచ్చా :

నర్సమ్మ

ఒచ్చేందండి : మానితాను సూడండి—

నర్సమ్మ దాస్సు చేస్తుంది—

తోం.....కదిగిరా.....తోం.....

అత్త

ఒవేయ్ : టూమి అదిరిపోతోంది.

అవనే : అవు :

నర్సమ్మ

అపేతారెండి : అంకా పొయ్యాక
మిగిలిందిదేనండి—

మచి

యింతకి నిన్నే నినిమాలో సూళ్ళేదే
ఎందులో ఏకాన్ :

నర్సమ్మ

ఏసిందాకానా : ఎండలో నిలబెట్టి
ఒకదొచ్చి అటు పొమ్మన్నాడు—
ఇంకొకదొచ్చి ఇటు రమ్మన్నాడు.
'ఈ యాతస్తు నే నడలేనురా : ఒక
యారోయిన్ దాస్సు పారేయండిరా'
అన్నా :

మచి

పారేకారా :

నర్సమ్మ
పారెయ్యాలా : యితే యిక్కడ
కెందుకు వస్తానూ : అందుకే
వచ్చాను.

కోడలు

యింతకి నీ పేరేంటి :

నర్సమ్మ

నా పేరాండి : మొదట నర్సమ్మండి.

కోడలు

మొదట నర్సమ్మ అంటున్నాన్ :
మరి తుది ఏమిటి :

నర్సమ్మ "తుది" : అంటే అర్థం కాక
కోడలి వైపు చూస్తుంది—

కోడలు

అదే : ప్రస్తుతపు పేరు :

నర్సమ్మ

నినిమాల్లో నర్సమ్మనే పేరు నాజాగ్గా
వుండదని, నర్సక్రీగా మార్చేశా
డండి : ఆ మాయదారి నచ్చినోడు,
అసలాది పేరెత్తికేనే నాకు చిర్రెత్తు
తుందండి :

అంటూ చీర కొంచెం పైకి లాగు
తుంది—

కోడలు

దించు.....దించు.....

అత్త

యీ యివ్రిలు, గివ్రిలు మనవల్ల
కాడేన్ : పొమ్మను : పొమ్మను—

నర్సమ్మ

మీరు నర్సమ్మనే నిలవండమ్మ
గోదూ :

అత్త

నరే : యింతకి మన్నేం పనిచేస్తాన్ :

నర్సమ్మ

నేనాండి : నిడకలు కొత్తానండి.
యిల్లా వాకిరీ ఊడుతూ : అంట
కప్పేలాలు తోమేత్తానండి : మరైతే
అమ్మగారి కాళ్ళకి అమడం వట్టితా
నండి :

అత్త

యింకా ఏం వట్టితాన్ :

నర్సమ్మ

మున్నట్టులా మూడు కందాలు వట్టితా
నండి :

అత్త

ఓయమ్మ : యిదేమిటే : మూడు
కందాలు వట్టిస్తానంటుండి : మనం
దరికొండిండి యిదే తినేట్టాండే :

కోడలు, నర్సమ్మకు పైగ చేస్తుంది—

నర్సమ్మ

అహ : యిప్పుడు గడందే : ఆ పొగా
క్కంపెనీ అయినింట్లో వట్టిచ్చే
దాన్ని రెండి : నినిమాల్లో చేరాక
నాజాగ్గా వుండాలని ముప్పొద్దులా
కానీ, దీనిని వట్టించే దాన్నండి :

అత్త

ఓయమ్మ : ముప్పుటలా కానీ,
టిపెనా : మనవల్ల కాదు పొమ్మను-
ఒడ్డొడ్డు—

నర్సమ్మ

మరి ఏదీ వట్టింపకుండా మీ కామడం
ఎట్ట వట్టితాననుకున్నారండి.

అత్త
నువ్ పట్టించే అముదానికి చద్దెన్నం
చార్లేవే!

నర్సమ్మ
నరైతే అదే పట్టికొన్నెంది.
కోడలు
నరైతే పని చేస్తానంటావా?

నర్సమ్మ
చేస్తానికేగదండే వచ్చింది. ఎం చేయ
మంటావో చెప్పండి!

కోడలు
పెద్దమ్మగారికి అముదం పట్టించు.
నర్సమ్మ
అట్టగే. ఒరేయ్ ఆ పెద్ద రోపం
పెట్టరా.

మణి
ఆ.....
నర్సమ్మ, అత్తగారి కాళ్ళకి అముదం
పట్టిస్తుంటుంది.

నర్సమ్మ
అమ్మగారి కాళ్ళు అరిటాకుల్లా ఉన్నా
యింది. అమ్మగారూ, అగర్బం—
నీమంతం.

అత్త
ఏమిటేమిటి!

నర్సమ్మ
అమ్మగారూ గర్బ నీమంతు రన్నా
నంది.

అత్త
అగర్బ శ్రీమంతులకొచ్చిన పాట్లా
యివీ.... ఆ.... అద్దరే.... చద్దెన్నం
తీన్నావంటే?

నర్సమ్మ
మీ కామదం పట్టించి, తర్వాత
తంటాన్నేంది—

అత్త
చద్దెన్నం యీ వేళప్పుడు యింట్లో
లేనట్టుండే!

నర్సమ్మ
పో న్లేంది! యిదీ, అదీ కలిపి
మద్దాన్నం పట్టితారేంది.
అముదం రాస్తూ వుంటుంది. తిరుమలా
చారి (వంట వాడు) వ్రవేళం—

తిరుమలాచారి
నీ పేరేనా! నర్సమ్మా!
నర్సమ్మ
అవునమ్మా ఎంటి సంగతి!

తిరుమలాచారి
వంట తప్పేలాయ అలాగే వడు
న్నాయి — తోముతావా?

నర్సమ్మ
ముందమ్మగారికి ఆవదం తోమి,
తర్వాత విన్ను తోముతా పో!

తిరుమలాచారి
ఏమంటున్నావ్ నర్సమ్మా!

నర్సమ్మ
పొమ్మంటున్నాను పో.
అత్త
ఏమిటే, వాడికి మరీ తాటాకులు
కడుతున్నావ్!

నర్సమ్మ
మరేంటమ్మగారూ—వచ్చానో లేదో,
అంటూ, అంటూ అంటూ అల్లాడ
తాడు. అందులో మీ కావదం పట్టే
టప్పుడే అద్దం రావాలా?

అత్త
అవును! వాడికిదొక మాయరొగం -
సరే కాళ్ళకు చాలుగావీ, నడుముకు
కాస్త అమృతాంజనం రాయవే!
నర్సమ్మ నడుముకు అమృతాంజనం
రాస్తుంటుంది—

అత్త
ఒవే ఒవే! నెమ్మదే! నా ఎముకలు
విర్పకే.

నర్సమ్మ
ఎముకలూ! ఎక్కడండీ! కనపట్టం
లేకే!

అత్త
అయిట్టాగే! మా యింట్లో వుండి,
మా అందరి కోసం వండింది నువ్
తంటాంటే మా అందరి, ఎముకలూ
బయట వడతాయ్—నరిగ్గ వట్టు—
తెర

బదవ దృశ్యం
పెరటి బాగం
నర్సమ్మ
యిదుగో వంటాయనా నీ పేరే
మన్నావ్!

తిరుమలాచారి
తిరుమలాచారి—

నర్సమ్మ
యిదుగో! తిరుగమోతాచార్లు—
తిరుమలాచారి
ఆ! తిరుగమోతాచారా! తిరుమలా
చారి—

నర్సమ్మ
యిదుగో, ఏదో ఒక చారూ! నాకు
తిక్క, తిక్కగుంది, ఏచ్చె తినట్టుంది.
నాకో అర్థ రూపాయుంచే యివ్వు!
తిరుమలాచారి

నాదగ్గరెక్కడుండీ. వున్నది కాస్తా
ముడుపు కట్టేశాను—

నర్సమ్మ
కడుపుకు తినకుండా ముడుపేమిట్రా
ఎదవ నచ్చినోదా...నాకిస్తేకాల్సేస్తా!
తిరుమలాచారి

ఎవర్నీ!
నర్సమ్మ
యియ్యకపోతే, ఏన్నే!
తిరుమలాచారి

అమ్మ బాబోయ్! ఇదుగో యిస్తున్నా!
అది సరే—నీకు తిక్కెక్కినప్పుడల్లా
కాల్సేస్తావా?

నర్సమ్మ

అ కాదుస్తా! దొంగ నచ్చినోడు
అర్థరూపాయయ్యడానికి అల్లాడాడు.
కుంభకోణం చెంబులా మొహం
యీదూను—

తిరుమలాచారి

బాబోయ్! యిది అడది కాదు—యిది
రాక్షసనామ సంవత్సరం—(పోతాడు)

అ త్త (వస్తూ)

నరసమ్మా! నడుము కాస్త బెడ
కింది. ఆవడం పట్టించవే.

నర్సమ్మ

ఇప్పుడు నా వల్ల కాదు. నీకు తోమీ,
తోమీ నీ ఏడంతా నాకెక్కింది,
అబ్బి ఏదో తిక్క తిక్కగా వుంది.
కొట్టుకెళ్ళి మాత్రేదన్నా కొనేను
కొస్తా—

అత్తగారు అదిరివడి, కోడల్—

అ త్త

ఏమిటి! అప్పుడే దీని నాలకం
మారుతున్నట్లుంది—మరీ ఖయ్యాళి
మనిషిలాగుంది—

కోడలు

అదే చూస్తున్నా, వుండండి,
నేరాస్తాను అమడం—

అవి కోడలు అత్తగార్ని అమడం
రాస్తూంటుంది. యంతలో మణి వరుగు
వరుగున వచ్చి, కోడలితో ఏదో చెప్పి,
తీసుకెళ్తాడు. అప్పటికే అత్తగారు
విద్రపోతున్నందున, శబ్దం చేయకుండా,
విశ్వబుగ్గా లేచి వెళ్తుంది కోడలు—

నరసమ్మ చుట్ట కాగుకూ—

నర్సమ్మ

అహ! స్వర్గం కనిపిస్తోంది!

అంటూ వదం అందుకుంటుంది—

అయ్! నాయుదోళ్ళింటికాడ, నల్ల
దుమ్మ చెట్టుకాడ, నాయుదేమన్నాదే
బుల్లా! అబ్బి నా ఒళ్ళు రుల్లు
మన్నాదే బుల్లా!

వనివాడు మణి దరువు వేస్తాడు.
నర్సమ్మ 'నడవ' గా వెనక్కి తిరిగి
చూసి—

అమ్మగారూ! మీరా! ఎంతసే
పయిందీ, మీరొచ్చి!

కోడలు

అదే నాయుదోళ్ళింటికాడ నల్లదుమ్మ
చెట్టుకాడ, నాయుడు నీతో ఏదో
అంటున్నాదే, అప్పుడొచ్చా!

నర్సమ్మ

పోండమ్మగారూ!

కోడలు

యిదుగో నర్సమ్మా! నేనంతా
చూశాను, మా అత్తగారు చూస్తే
యిది బావుండదు. నీ కెంతకాలం
నుంచీ వుండి అలవాటు!

నర్సమ్మ

సూడండమ్మగారూ! నేను దొంగ
తనం వేస్తాను కానీ, అబద్ధం
మాత్రం అడనండి. యిది గుంటూర్లో
అలవాటయిందండి.

కోడలు

అది సరీ—మరి యీ సంగతి పెద్దమ్మ
గారికి తెలిస్తే బావుండదు—నీకు
కావాలన్నప్పుడు చిల్లర డబ్బులు
నేవిస్తాను. తెలిసిందా, పెద్దమ్మగారి
దగ్గరకు వెళ్ళేటప్పుడు మాత్రం—

నర్సమ్మ

పుక్కిరించే ఎత్తానమ్మగారూ!

కోడలు

సరే—వెళ్ళి అత్తగారి నడుముకు
అమ్మతాంబనం—

నర్సమ్మ

పట్టితా!—

పోబోతుంటే, అప్పుడే పెరట్లోకొచ్చిన
తిరుమలాచారిని రీ కొట్టి, నర్సమ్మ

వెళ్ళిపోతుంది. తిరుమలాచారి కుప్పలా
కూలిపోతాడు. మొద వద్ద చుట్ట చూసి
అదిరివడి, లేచి, ఒక పుల్లతో చుట్టని
ఒక ప్రక్కకు తోసేస్తాడు గాయత్రి
చదువుతూ.

తెర

అరవ దృశ్యం: హాలు

నర్సమ్మ ఎంతో ఖుషిగా వచ్చి,
పోసాలో విద్రలో వన్న అత్తగారి కాళ్ళ
బ్రువ కిందికి లాగి హీ! హీ!
అంటూ నవ్వుతుంది—

అత్తగారు అదిరివడుకూ—

అ త్త

ఓయమ్మ ఏమిటే యిదీ!—

నర్సమ్మ వక వక నవ్వుతూ—

నర్సమ్మ

నేనేనండి—కారీయండి—అమడం
పట్టితాను—యియ్యందే కాళ్ళూ!

అ త్త

నా కాళ్ళు రుద్ది, రుద్ది నా వేడంతా,
నీకెక్కిందంటివి, గదే—

నర్సమ్మ

యిక ఎక్కడు లెండి—అదంతా
హిది పారేశా!

ఇవాళ—

సోవియట్ యూనియన్ లోని ప్రీలు అక్కడి పురుషులను మించి చక్కచక్కా ముందుకు వస్తున్నారు.

ఇవాళ సోవియట్ యూనియన్ లోని ఫాక్టరీలలోను, ఆఫీసులలోను ఉద్యోగాలు చేస్తున్న వారిలో నూటికి 51 మంది ప్రీలే. విద్య, వ్యాపారం, ఆరోగ్యం మొదలైన అన్ని రంగాలలోనూ పని చేస్తున్న వారిలో 73 నుంచి 85 శాతం వరకు ప్రీలే వున్నారు. సోవియట్ యూనియన్ లో చదువుకుంటున్న వారిలో కూడా 50 శాతం ప్రీలే వున్నారు.

విద్యా రంగంలో కూడా ప్రీల సంఖ్య ఎక్కువే. 2,200 మంది సోవియట్ వనితలు విద్యావేత్తలు. విజ్ఞాన శాస్త్రాలలో 4 వేల మంది మహిళలు డాక్టరేట్లు సంపాదించినవారు ఉన్నారు. దాదాపు 29,300 మంది ప్రీలు అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్లుగాను, పరిశోధకులుగాను పని చేస్తున్నారు.

వ్యాపార వ్యవస్థల దైర్యరక్తుగా 4 వేల మంది సోవియట్ ప్రీలు పని చేస్తున్నారు. దాదాపు 2 లక్షల మంది ప్రీలు వివిధ

సంస్థలలో. పరిశోధన కాలలలో తమ శాఖలకు అధ్యక్షులుగా పని చేస్తున్నారు.

పరిశ్రమలలో కార్మికులుగా పని చేస్తున్నవారు 2 లక్షల మంది.

ఈ మధ్యే జరిగిన జన సంఖ్య లెక్కింపును బట్టి 140 లక్షల సోవియట్ కుటుంబాలను వనితలే నిర్వహిస్తున్నారు. అంటే సోవియట్ యూనియన్ లోని 590 లక్షల కుటుంబాలలో పావు వంతు కుటుంబాలలో భార్యలే భర్తల కన్నా ఎక్కువగా సంపాదిస్తున్నారన్నమాట!

పొదుపు చేయడంలో కూడా సోవియట్ వనితలు పురుషులను మించిపోయారు. అక్కడ ఉన్న మొత్తం వేయి లక్షల సేవింగ్స్ బ్యాంక్ ఆకౌంట్లలోనూ 630 లక్షల ఆకౌంట్లు ప్రీల పేరిటే ఉన్నాయి!

ఒక తెలుగు రచయిత ఒకప్పుడు 'ఈనాడు మానవతులు సమానవతులు కాగోరుతున్నారు' అని వ్రాశారు. సోవియట్ యూనియన్ లోని వనితల గురించి విన్న తరువాత ఆయన 'సమానవతులైన మానవతులు అసమానవతులవుతున్నారు' అని మార్చి రాసినా ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు.

కోడలు, వర్సమ్మకు పైగ చేస్తుంది—

కోడలు

....ఈ.....

అత్త

ఈదడమేమిటి!

నర్సమ్మ

అదేనందమ్మగారూ! అరిచేతుల్లో
ఈదేతున్నా! అంతే!

అని అరిచేతుల్ని ఈదుకుంటుంది—

మణి (వస్త్రా)

నర్సమ్మ మీ మావోచ్చారు.

నర్సమ్మ

ఎవరూ మావా! దోవా.

మణి

అప్పుడు చెప్పావు గదా నినిమాలలో
చేర్చిందాడు అని—

నర్సమ్మ

ఓ. అదా.... అనచ్చినోడు ఇక్కడి
కెందుకు ఒచ్చాడు. ఎందుకు రాని
చ్చావా.

మామ

ఎవే నర్సమ్మ. నన్ను రానియ్య
నంటావటే.

నర్సమ్మ

మాయదారి నచ్చినోదా, నన్ను
నట్టేట్లో ముంచి పారి పోయావు
గదరా. మళ్ళీ ఏ ముఖం పెట్టు
కొచ్చావరా.

మామ

అది గాదే.

నర్సమ్మ

ఏది గాదురా. నన్ను మోసం చేసి,
నా నగంన్నీ తగలేశావు గదరా.
నా బతుకు మంగళగిరి తిరునాళ్ళు
చేశావు గదరా. యింకా ఏం వుందని
వోచ్చావురా. యిదిగో ఆవడం నీసా
మిగిలింది అంటుకో.

మామ

అబ్బిచ్చా చెప్పేది, వినిపించుకో
కుండా, ఎవీలే నీ గొడవ, నీకు
నినిమాలలో మంచి రావొచ్చిందే.

నర్సమ్మ

నీ మాయదారి మాటలు నమ్మను
పోరా.

మామ

రానుమతిగారు అంతా మన మంచికే
నినిమా తీస్తున్నారు. అందులో
పొగాకు కంపెనీలో పనిచేసే వేషా
నికి, నీ కోసం కలురెట్టారు. అందు
కనీ విన్ను వెతుక్కుంటూ ఇక్కడి
కొచ్చానే.

నర్సమ్మ

అ! రానుమతిగారు నినిమా తీస్తు
న్నారా!

అత్తగారి కాళ్ళు విడిచి వేలకేసి కొట్టి-
నచ్చిన గేదె దూడంత బరువు—
ఏరా మామా, ఏం నినిమా తీస్తు
న్నారో.

మామ

అంతా మన మంచికే!

నర్సమ్మ

ఇదంతా నా మంచికే.

మామ

కాదే, అంతా "మన" మంచికే.

నర్సమ్మ

మాటింగెప్పుడంట—

మామ

మొదలెట్టి నాలుగు రోళ్ళు ఏక్చర్
గూడ తీశేశారే.

నర్సమ్మ

అమ్మో మొదలెట్టేశారా.

పెట్టి తీసుకొస్తుంది లోవల్నుంచి—

నర్సమ్మ

పెద్దమ్మగోరూ ఎల్లాతానండీ. చిన్నమ్మ
గోరూ ఎల్లాతానండీ. తిరుగమోత
దారూ, గుండుమణి ఎల్లాతానా—
(వెళ్తుంది.)

ఇదో మావా పెట్టె వట్టా.

మావ పెట్టి వట్టుకుని - వస్త్రా

యీ కూడా బతుకు యీ జన్మకి
తప్పదనుకుంటా —తగవాన్—

(వెళ్తుంది)

శుభం

డెట్ ఉలికే ఖిల్లా

సబ్బు కంటే
1½ రెట్లు ఎక్కువ శక్తివంతమైనది
ఉప్పు నీళ్లలో కూడ.

డెట్ ఉలికే పొడరు

ఎంచుకొందుకు మీరుగా ఎన్నో ప్రజల ప్యాకులు.
మీరు చేయవలసినదంతా బట్టలను తడిపి
జాడించడమేను. మీ చేతులను మృదువుగా కూడ
ఉంచుతుంది.

ఎన్-డెట్

మరకులను తొలగించే
ఎన్-డెట్ ఉలికే పొడరు.
గుణకరమైనది కాని హాని చెయ్యదు.

ఇదివరకు ఎన్నడూలేనంత తెల్లదనము—డెట్ ఉత్తమ ఫయారులతో!

మేము మిమ్మల్ని అలంకరిస్తాము

ఒక కన్యకు మహితత్వమిచ్చేది పెళ్ళి. అది కొత్త జీవితానికి నాంది. పెళ్ళి సమయమందు మీకు తగిన ఆభరణాలను ఎంచి మిమ్మల్ని అలంకరించుటలో, స్త్రీ సహజమైన నిండు సంతోషాన్ని మీకు కలిగించుటలో, మేము మీతో ఉండి సహకరిస్తాము.

ఉమ్మిడి బంగారు చెట్టి సన్స్

హెడ్ ఆఫీస్:

28, ఎన్. ఎస్. సి. జోన్ రోడ్డు

మద్రాసు - 600 001

ఫోన్: 39797

బ్రాంచి: పానగల్ పార్క్

త్యాగరాజునగర్

మద్రాసు - 600017

ఫోన్: 442407

VUMMIDI BANGARU CHETTY SONS

75 సంవత్సరాలనుండి భ్యాతిగాంచిన ఉత్తమ సంస్థ